

LUUKA ME MIIJI MENE

Niinäce Mene

¹ Yoo, Babo biname Teopilo, maane umle gäte egä bucurage biname cina ituge gije abacita mene oogärame pui modamoda mule poto cidi me lui cina cime gome täbitenäjimesi. ² Cine peei poto cidi me mene ituge ätecija biname bau ca lui cina teemämu ituge päpäna iyeta peei mule teeme agedna cabu ca, piba peei poto cidi me jaajanane-mepesi. ³ Yoo, ai name pi cane iyeta pui mule poto cidi me cängenarage itu yaabiberäjemepene, cane jitrane cängena mene oogärame määme täöpume, ⁴ maane ai cabu ca toraca umle äbitame pui mule poto cidi me teepi meebine lui itu naabiberäjepesi.

Umle Mene Yoane Niye ca Äciseja Biname me Aplimla poto cidi me

⁵ Ai mene ne gije jebacitenine Heroda liba Mopeyame täöpume enajuji Israela gawe cabu. Puga ge yepä Acejiyame me iiwäreja biname teeme ngii Sakariya. Tabe yepä iiwäreja babo biname ngii Abija me sange cabu kaakesea jaawenuge. Teeme coga ngii Elisabeta cama teepi neeneneni lui Aarona me kaakesaare gegi. ⁶ Teepi miijirage laanajuge Acejiyame me opo gaabe je, iyeta mime Yageyame me singi piyepu cotre conocäco jaawenäsi. ⁷ Yepä teepi bägrä cäco ge, ingle Elisabeta äblicäco bägrä päpäna, cuta piyepu teepi moda molyege ge.

⁸ Nuuja taje teeme padare cabu Sakariya teeme iiwäreja kaakesea jewenanuji Acejiyame täápume. ⁹ Yoo, pui iiwäreja biname bime mule apu ge: teepi matimati kula bine teeme ngii cama yis-abäjemusi teeme maramara kaakesea peema cita ca päpäname. Pui bimu cabu Sakariya lui kaakesea jepänige pui kula yisabeja cabu ca miijimiji lengo gwidape Acejiyame täápume uubuderame. Uubudera padare te tatyaramtige, tabe piba Acejiyame me iiwäreja mete ngalebora me abacitige, ¹⁰ bucurage biname cina liba tabasecretnige pui mete caale bora me irecu ätumutame.

¹¹ Piba Acejiyame me mename seemo te Sakariya bau me taboclomtige, pui miiji lengo gwidape uubudera dade camu poto ca jeclajutige. ¹² Sakariya liba jepänige teebine, cälu te jitige, wälu te joomlige. ¹³ Yepä, mename seemo te jejige egä, “Sakariya, wälu gone! Acejiyame te mäame awejena ne secatumi; mäame coga Elisabeta imäbägrä ne pa jääpänepi. Maane teebine ngii ecärepi Yoane ca. ¹⁴ Maane ngenecu miiji piiyepu gege pa äbitepi, piiyepu bucurage biname cina babo gege pa läbitipesi teeme aplimla name pi. ¹⁵ Tabe babo cirege äbita Acejiyame me opo gaabe je. Tabe gone waina niiye, coo nuuja sice pana niiye nänäja. Teeme aplimla cabu ca Aceji Seemo teeme trupa cabu babo pa läbitepi. ¹⁶ Tabe bucurage Israela biname bine pa yaatrongäremepi Acejiyame mime Yageyame bau me. ¹⁷ Teeme otni lui mime Yageyame me niinäce gaabe myene. Teeme seemo ireclota piiyepu kokre mename biname Eliya pana pagege äbita. Yoo, tabe te babe bime

ngenecu pa jaatrongäremepi teeme bägrä bime bau me, piyepu ätecija cäco biname bime ngene atwanena pa jaatrongäremepi toraca conocäco mule wawename. Tabe Yageyame me biname bine pa yaamacetnäjemepi teeme otni tääpume.”

¹⁸ Siige, Sakariya piba mename seemo ne mene jejige egä, “Cane lipu ai mene toraca umle äbita? Cane moda gäne; cäme coga cuta molyege gwene.”

¹⁹ Mename seemo te jejige egä, “Cane Gabriyela säne, Acejiyame me opo gaabe naclajutuge. Tabe te cebine nätyepige ai miijirage mene meebine jajime. ²⁰ Yepä, maane cäme mene lica nacatite, peei name pi maane buduma pana äbitenite mene iicemame. Maane bojäcu naanajepi, ngälu pui bimu cabu cäme mene te liba toraca me pa läbitepi. Yoo, peei te teeme padare cabu toraca me pa läbitepi.”

²¹ Siige, iiwäreja mete caale bora je biname cina Sakariya ne jewagriji egä, “Ngena te bäbitige mete ngalebora je? Mage leca padare, tabe ngena name pi enajenige, lica tasatenige?” ²² Siige, tabe liba tasatige, äblicäco teebibine mene jaji. Teepi puma cita ca umle äbitininisi egä tabe pama apacyera gwidape ne bii jepänige puma. Mene cäco tabe ime ca teebibine umle jewenemige.

²³ Siige teeme pui kaakesea padare liba apirige, Sakariya acnenutige cewe me. ²⁴ Pui ingwe ca teeme coga Elisabeta mäpumäpu äbitige. Tabe mete gome waanajuge faib mabye cama, jüicige egä, ²⁵ “Yageyame te cebine nätityärumi apu äbitame. Ingwe ca cane lica nuuja biname cama ajiri pana lenaja bägrä cäco.”

Umle Mene Yeesu me Aplimla poto cidi me

²⁶ Elisabeta liba siks mabye mämpumäpu cama onajige, pui padare cabu Acejiyame teeme mename seemo Gabriyela ne jityepige Nasareta cewe Galilaya probins cabu me. ²⁷ Teeme mene puga ge yepä ngulebägrä täापume, ngii Mariya. Teeme ciwelooloyame ngii Yoosepa, tabe sasa Mopeyame Daawida me ingle biname ge. ²⁸ Yoo, Gabriyela Mariya bau me ädige, jojige egä, “Sebore Mariya! Acejiyame maane cama gyene. Tabe babo singi gyene mäame täापume meebine miiji ceerame.”

²⁹ Mariya liba peei mene utecijige, tabe ngenecu joclorige, mage ngene jotwananige pui mene ngena täापume. ³⁰ Puma cita ca mename seemo teebine jojige egä, “Mariya, wälu gone, ingle Acejiyame te babo ngenecu miiji gyene mäame täापume.” ³¹ Maane mämpumäpu pa äbitepi, imäbägrä ne pa jepänepi. Teebine ngii ecärepi Yeesu. ³² Tabe lui baborage cirege; Caburage Acejiyame me bägrä ca pa yaainepesi. Yageyame Acejiyame teebine mopeyame me cire jaawenepi epu pana teeme kaakesaare Daawida lipu mopeyame itu enajuji. ³³ Tabe te Yakobu me kaakesaare bine iyeteta cire yaawademepi, ingle teeme waadena lui ngälu cäco gyene.

³⁴ Mariya mename seemo ne itemlige egä, “Cane mämpumäpu lipu äbita, ingle camu gäne rooriye cama atejäclmuta?”

³⁵ Mename seemo te jojige egä, “Aceji Seemo te mäame bau me pa tädepi, piba Caburage Acejiyame me kokre mäame cabu pa yaanajepi, peei

name pi peei bāgrā maane lui ne pa eplimlepi tabe Acejiyame tääpu myene, piiyepu Acejiyame me bāgrā ca pa yaainepesi. ³⁶ Yoo, määme ingle biname Elisabeta cuta imäbāgrā pa jääpänepi. Teebine lui tääpume biname cina jwaa-jusi egä “äblicāco bāgrā päpäna,” ngānu gwene page molyege, tabe siks mabye cama māpumāpu gwene. ³⁷ Iyeta gwidape Acejiyame tääpume ibibi gemi wawena.”

³⁸ Siige, Mariya piba jejige egä, “Cane Acejiyame me biname gāne teeme singi wawename. Iyeta miiji gyene cāme tääpume äbita maane lui mene bii najite.” Siige, mename seemo piba teebine obmalige.

Mariya Elisabeta ne Ongrärige

³⁹ Yoo, pui mene ingwe ca, Mariya gwidape emacetnäjige, wata oclige yepā cewe Yuudea doro gawe cabu me. ⁴⁰ Tabe Sakariya me mete me puga abacitige, Elisabeta ne sebore jowenige. ⁴¹ Yoo, Elisabeta liba Mariya me mene utecijige, teeme bāgrā te piba apinyarige came bora ätni diiba cabu, piiyepu Aceji Seemo Elisabeta me trupa cabu babo äbitige. ⁴² Tabe babo tage ca Mariya ne jojige egä, “Acejiyame te meebine babo miiji naawenige iyeta magebi cabu ca, piiyepu maane lui bāgrā ne pa eplimlepi, tabe Acejiyame me babo miiji cama gyene. ⁴³ Cane ngeno me ai miiji ne päpäna, cāme Yageyame me mage te cebine nädärenige! ⁴⁴ Cane liba määme sebore mene nätecijige, piba taatu bāgrā te gege cama apinyarige cāme came bora ätni diiba cabu. ⁴⁵ Maane ngenecu gege gāte, ingle mime Yageyame me

mene maane jaatrungepete egä mäame poto cidi me pagege äbita.” Siige.

Ai Lui Mariya me Uupera Mene Acejiyame tääpume

⁴⁶ Mariya jiicige egä,
“Cane Acejiyame ne ewepyeräjenine iyeta cäme ngenecu cama.

⁴⁷ Cäme seemo te gege äbitenige Acejiyame tääpume, lui te cebine niiya cabu ca cirege asata.

⁴⁸ Tabe owecu cama cebine näpänumi, cane lui teeme matikolä kaakesea bägrä gäne.

Ama cita ca iyeta biname cina cebine pa nainepesi “gege gwene,”

⁴⁹ peei modamoda gwidape name pi Acejiyame lui bine teeme kokre ca itu tewenemumi cäme tääpume.

Teeme ngii lui jamyacu conocäco gyene.

⁵⁰ Bägrä bime padare cabu ca piyepu maramara kaakesaare bime padare cabu ca, tabe biname bine owecu jaawenemuge, lui cina teebine opo gaabe me yaacitusi.

⁵¹ Tabe kokre mule bine ime ca itu jaawenemepi; biname lui cina ngenecu bora teemeteme babo me läbituge, teebibine jaawenemepi maramara me aplidnerame.

⁵² Tabe modamoda mope biname bine gawe me itu yaajaremepi teeme miijimiji puupu cabu ca, yepä matimati biname bine ituge awepenta.

⁵³ Deedei cäco biname bine tabe yäängäremepi miijimiji deedei ca,

yepä dogwe biname bine deedei cäco
yääyecräjemepi.

⁵⁴⁻⁵⁵ Tabe cängena jaawenemepi lui mene mime
kaakesaare bine ituge jaji;
mibibine itu nitityäripi lui gemi teeme kaake-
sea bägrä ngii Israela cabu ca.

Tabe teeme mene lica ngene jäätrimalepi, owecu
wawename Abrahamo piyepu teeme
kaakesaare bine iyeteta.”

⁵⁶ Siige, Mariya Elisabeta cama onajige nesae
mabye cama, piba acnenutige teeme cewe me.

*Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Aplimla poto
cidi me*

⁵⁷ Yoo, Elisabeta me padare liba tatyaramtige,
tabe imäbägrä ne eplimlige. ⁵⁸ Siige, teeme in-
glewale piyepu cewe mameta lui biname cina
liba mene itecijemige Yageyame te lipu Elisabeta
ne babo owecu jowenige, teepi ten cama gege
äbitininisi.

⁵⁹ Imäbägrä te liba eit bimu joomlige, teeme
binamewale cina seclige Acejiyame me cewecu
acita mule wawename tääpe matikolä iirputa
ca. Teepi singi bägrä ne babe me ngii ceerame,
Sakariya, ⁶⁰ yepä teeme mage te jejemige egä,
“Eewe! Teeme ngii lui Yoane.”

⁶¹ Teepi mage me mene jowecnistisi egä, “Peei
ngii weeme ingle cabu lica gyene.”

⁶² Teepi puma cita ca babe ne ime ca jwenisi
teebine ätemlame egä, “Maane ngena ngii tääpume
singi bägrä ceerame?”

⁶³ Sakariya oogära gwidape täápume jejige, peei cabu yoogäridge egä, “Teeme ngii lui Yoane.” Bi-name cina cälu te jitemige. ⁶⁴ Piba taatu Sakariya me wätä te miiji me äbitige, piyepu teeme tagepogogo te tasatige. Tabe mene me gije abacitige Acejiyame ne awepyeräjame. ⁶⁵ Cewe mameta biname cina wälu äbitininisi; peema cita ca idre eceananisi Yuudea podo gawe cabu iyeta poto ta. ⁶⁶ Iyeta lui cina peei mene itecijemige, mage ngene jotwa-naninisi, ätemläjinisi egä, “Ai bägrä täápume lipu äbitenige?” Yoo, Biname bime täápume pajecu ge egä Acejiyame me kokre ime puga ge pui bägrä cama.

Sakariya te Acejiyame me Tagepogogo Mene Jicige

⁶⁷ Aceji Seemo te Yoane me babe Sakariya me trupa cabu me babo äbitige; tabe Acejiyame me tagepogogo mene jicemige egä,

⁶⁸ “Acejiyame mime Israela biname bime Yageyame ne mine pa yaawepyeräjesi, inge tabe mibibine bii ningrärininige piyepu mime niiya cabu ca äsecrera gaabe bii nicärininige.

⁶⁹ Tabe mime täápume kokre äsecrera biname ne bii tityepige, lui teeme kaakesea bägrä Daawida me kaakesaare gyene.

⁷⁰ Ujarage, tabe teeme conocäco mename biname bime tagepogogo ca jicuji egä,

⁷¹ tabe mibibine cire niyebtingipi mime cubuyame bau ca,

piiyepu teeme ime cabu ca lui cina mibibine
nimugetninininusi.

72 Tabe te jiiçuji egä tabe mime kaakesaare bine
owecu wawename,
piiyepu teeme conocäco jajeji mene tabe lica
ngene ätrimelame.

73 Tabe mime kaakesaare Abrahamo ne teeme
kokre ngii cabu jejuji

74 egä mibibine cirege äsecrera cubuyame me ime
cabu ca,
mine piba teeme täöpume kaakesea wälu cäco
wawenecame,

75 piiyepu ngenecu epucäco conocäco lena-
jame teeme opo gaabe je iyeta mime ire-
clota ngalebora.

76 Yoo, cäme bägrä, biname cina meebine pa
naainepesi mename biname ca mime
Caburage Acejiyame täöpume,

Ingle maane niinäce pa ädepi gaabe amacetnäjame
Yageyame täöpume,

77 teeme biname bine umle wawename egä
äsecrera gaabe pisi nyene,
teepi liba kälyä jääpänemusi Acejiyame bau ca
teeme niiya mule täöpume.

78 Mime Acejiyame lui baborage owecu piiyepu
owelaamelame cama;
teeme äsecrera biname te bimu me ajara pana,
cabucewe ca mime bau me pa tädepi,

79 saapaclyärepi biname cabu lui cina krokeciie
mule cabu icrajinige,
piiyepu teeme budre mule name pi wälu
gemi.

Tabe cuta mibibine pa niwadipi poode ireclota gaabe cabu otnime.”

⁸⁰ Yoo siige, pui bägrä te uutige, babo me äbitige, cuta teeme seemo kokre me äbitige. Tabe daapo taatu cewe cabu enajige, ngälu pui bimu tabe liba teeme kaakesea gije jebacitige Israela biname bime täöpume.

2

Yeesu me Aplimla poto cidi me (Matayo 1:18-25)

¹ Pui padare cabu, Rooma Babo Mopeyame Sisa Agosto te mene jityepäjemige iyeta cewe cabu ta egä iyeta biname cina miiji otni teeme ngii acranecame biname acnema täöpume. ² Yoo, biname ngii Kwairiniyus tabe Suriya probins Mopeyame ge pui mule te liba äbitige. ³ Iyeta biname cina otninisi teeme saare bime cewe me teeme ngii acranecame.

⁴ Yoo, biname ngii Yoosepa tabe ädige Nasareta cewe cabu ca, piba Galilaya probins ne sebmalige, Yuudea probins abacitige, ädige Betelehema cewe me, sasa Israela Mopeyame Daawida luma aplimluji, inge tabe Daawida me kaakesaare ge. ⁵ Yoo, teeme ciwelooyame Mariya ten cama oclige ngii acitame. Mariya mäpumäpu gwene. ⁶ Egäcäro teepi liba Betelehema cewe cabu puga ge, piba teeme padare te tatyaramtige iigyärame. ⁷ Tabe teeme niinäce bägrä ne jepänige, imäbägrä, teebine cäbletääpe ca etnige, kau bime deedei acrana pupu cabu ecwanige, inge teepi kau mete cabu

aanajige. Teeme tääpume puupu lica ge otnetneja biname bime ute mete cabu.

Mename Seemo piyepu Maamoi Ire Atwi Biname

⁸ Yoo, pui cewe mameta puga ge maamoi ire atwi biname lui cina baace cewe cabu uta cama icrajige teeme maamoi bine cängena ire atwime.

⁹ Mime Yageyame me mename seemo te teeme bau aboclomtige, piba taatu mime Yageyame me jamyacu apacljera te teeme gome tuungepmalige. Babo wälu te teebibine joomlemige, ¹⁰ piba pui mename seemo te jejemige egä, “Wälu gone! Cäme babo miijirage mene agesa weeme tääpume. Peei mene te iyeta biname bine baborage ngenecu gege me pa jaawenemepi. ¹¹ Page ai ciie imäbägrä te aplimlige Daawida me cewe cabu je. Tabe weeme niiya cabu ca äsecrera biname pagege äbita; tabe Keriso sine weeme Yageyame.

¹² Yoo, weene ai cabu ca umle pa äbitineye cäme mene toraca gyene: weene bägrä ne jepäneniye cäbletääpe ca tope atneji gyene, siige kau bime deedei acrana puupu cabu acwanäneji gyene.”

¹³ Piba taatu bucurage mename seemo cina aboclomäjininisi pui niinäce mename seemo gome. Teepei Acejiyame ne uupera ca ewepyeräjisi egä,

¹⁴ “Jamyacu apacljera lui mime caburage Acejiyame tääpu myene.

Gawe cabu biname cina ngenecu poode pa läbitipesi, tabe lui bime tääpume ngenecu miiji gyene.”

¹⁵ Siige, pui mename seemo cina liba teeme bau ca cabucewe me äcnäriige, piba maamoi ire atwi biname cina teemeteme ajananinisi egä, “Biiri

naclege Betelehema me ai mule ne pöpäname Yageyame te lui poto cidi me mibibine nijinige.”
¹⁶ Siige, puma cita ca teepi watawata eclige, Mariya Yoosepa naabibine jääpänisi piyepu teeme bägrä ne jepänisi pui kau bime deedei acrana puupu cabu. ¹⁷ Liba bägrä ne jepänisi, piba biname bine pui mene jejananemisi, mename seemo te lipu jejemige teebibine ai bägrä poto cidi me. ¹⁸ Iyeta lui cina itecijemige, cälu te jitemige pui maamoi ire atwi biname bime mene poto cidi me, ¹⁹ yepä Mariya teeme ngenecu bora icranemige iyeta pui mene bine. Tabе baborage ngene jotwananige peei poto cidi me. ²⁰ Pui maamoi ire atwi biname cina piba äcnärige teeme cewe me. Teepi Acejiyame ne uupera ca ewepyeräjisi iyeta gwidape täapume teepi lui itecijemige piyepu jepänemisi. Yoo, iyeta pepu äbitige mename seemo te lipu itu tejemumi. Siige.

Teepi Ngii Einäsi Yeesu

²¹ Eit bimu ingwe ca padare te tatyaramtigitе bägrä täapume Acejiyame me cewecu mule wawename täape matikolä iirputa ca. Teepi teebine ngii einäsi Yeesu. Peese nyene pui ngii mename seemo te lui Mariya ne jwaajepi tabe mäpumäpu piba lica ge pui padare cabu.

Yeesu ne Ecanäsi Babo Iiwäreja Mete me

²² Yoo, padare te piba tatyaramtigitе Yoosepa naabi Mariya Acejiyame me cotre mule cängena wawename, Moose lui ne itu soogäruji marnга äyеblingta poto cidi me. Teepi pui yepä padare cabu bägrä ne ecanäsi Yerusalema me teebine Yageyame täapume mara me wawename. ²³ Yoo,

mime Yageyame me Oogäräneji Mene pisi nyene egä iyeta niinäce aplimläneji imäbägrä bine miiji Acejiyame täापume mara me wawename, cuta piyepu niinäce aplimläneji rooriye ngeerangera cibi plongo bine miiji Acejiyame Yageyame täापume mara me wawename. ²⁴ Siige, puga Yeesu me mage babe cina teeme owecu gwidape Acejiyame ne ecäräsi iiwärejame marnga äyeblingta mule apirame, ingle mime Yageyame me Cotre Mene jiicenige egä miiji neeneni giwi ele, coo neeneni gimäe plongo ca iiwäreja pui mule me apira täापume.

²⁵ Yoo, puga ge Yerusalema babo cewe cabu yepä biname ngii Simeona. Tabe miiirage biname ge; Acejiyame bau irecu lätumutanuge. Tabe Acejiyame me padare ne jewagrijenige Israela biname bine teeme niiya cabu ca äsecerame. Aceji Seemo lui teeme cabu yaanajuge, ²⁶ teebine ituge jaji egä, “Maane lica budre päpäna ngälu maane Yageyame me biname ne cire jepänepi, Israela biname cina lui ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecerame.” ²⁷ Yoo, pui bimu cabu tabe iiwäreja mete caale bora abacitige. Piba Yeesu me mage babe cina bägrä ne ecanäsi pui mete puupu cabu me, Cotre Mene teeme poto cidi me cängena wawename. ²⁸ Simeona bägrä ne teeme ime ca ecatige, Acejiyame ne piba eso ecäridge egä,

²⁹ “Oo, Yageyame, cane mäame kaakesea bägrä ngenecu poode cama budre pagege,
ingle maane lui mene cebine itu najujite page toraca me bäbitige.

³⁰ Cane irecu ca bii jepänine mäame biname, cibib-

ine lui te cirege niiya cabu ca äsecerera,

³¹ maane lui poto cidi me ituge jaji tabe aboclomtenige iyeta biname bime opo gaabe.

³² Tabe ngale pana pagege äbita gaabe ceerame maramara gawe biname bine niiya cabu ca äsecerame,

piiyepu jamyacu apacljera ne acaname mäame Israela biname bime bau me.”

³³ Siige, bägrä me mage babe cina cälu te jätige Simeona me mene täöpume. ³⁴⁻³⁵ Simeona teebibine miiji jaawenänige teeme mene ca, piba bägrä me mage Mariya ne umle mene jojige egä, “Maane ngenecu mäpu cirege päpäna, epu pana turikä te mäame ngenecu lipu cire naatrapepi, inge bucurage Israela biname cina ai bägrä ne cire jäägyepesi piba peei cabu ca teeme mäpu daremu päpäname. Yepä, nuuja cina babo miiji teeme bau ca cirege päpäna. Yoo, Acejiyame teebine pa yaaboclomtepi Israela biname bime täöpume, piiyepu lui cina teebine jääsäduusi, teepi teeme niiya ngene atwanena pepu yaaboclomäjemusi.”

³⁶ Siige, cuta puga ge yepä Acejiyame me mename biname, magebi gwene, teeme ngii Ana tune. Teeme babe me ngii Panuela, Asera me inge cabu ca. Tabe molyege gwene, lui te teeme mamye cabu rooriye ne ecatige, ten cama seben kämäge taatu onajige, ³⁷ piba tabe cuubla waanajepi ngälu pui padare eitifooa kämäge oomlaname. Tabe lica nuuja gome waacluge, yepä iiwäreja mete caale bora waanajuge ciye bimu, Acejiyame me ngii ne yaawepäntuge irecu ätumuta ca cuta piiyepu deedei cäco lenaja ca. ³⁸ Tabe mameta me toclige, pui padare Simeona mene jii cemige. Tabe

Acejiyame ne eso ecäriige teeme Bägrä täápume, piba mene pui bägrä poto cidi me jejananemige iyeta biname bine, Yerusalema ngalebora lui cina Acejiyame me padare ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecerame.

Teepi Äcnäränisi Nasareta Cewe me

³⁹ Teepi liba iyeta pui cotre mule epiremäsi, lui Yageyame me Oogäräneji Mene cabu, piba Galilaya gawe cabu teeme cewe Nasareta me äcnäränisi. ⁴⁰ Bägrä te uutige, kokre äbitige. Tabe babo umle cama äbitige, piyepu Acejiyame te teebine babo miiji me jewenanige.

Yeesu Liba Imäbägrä Jage, Tabe Iiwäreja Mete me Ädige

⁴¹ Yoo, iyeta kämäge gaabegabe Yeesu me mage babe cina Yerusalema me waatnetnejäsi Äsuplengta trii täápume, Israela biname bime äsecerä Aikupito cabu ca ngene apecname. ⁴² Yeesu liba twelb kämäge joomlige, tabe teeme mage babe cama pui trii täápume ädige, teeme mule lipu ge. ⁴³ Yoo, iyeta pui trii mule liba apirinisi, teeme mage babe liba gaabe cabu aaclige cewe me acnutame, teeme bägrä Yeesu lui Yerusalema je puma enajige, yepä mage babe nuuja umle lica ge peei poto cidi me. ⁴⁴ Teepi apu jaangige egä tabe niinäce gaabe me biname cama bädige, peei name pi pui bimu teepi papa aaclige ngälu mämleteca me, piba gije jecitäsi teebine ärngime teeme binamewale bau ca, piyepu gaabe cabu lui nuuja teeme biname cina otninisi teeme bau ca. ⁴⁵ Yepä, teepi teebine lica

jepänäsi, peei name pi acnenutäsi Yerusalema me teebine puma ärngime. ⁴⁶ Neeneni bimu ingwe ca teepi teebine iiwäreja mete caale bora je jepänäsi, poto abiberäja biname cama adnatäneji ge. Tabe teebibine itemläjemige piiyepu teeme mene cängena jitecijemige. ⁴⁷ Iyeta biname lui cina teeme mene jitecijisi, cälu te jitemige teeme miiji daremu mene piiyepu teeme umle poto cidi me. ⁴⁸ Teeme mage babe cina cälu te jäätige liba teebine puma jepänäsi. Mage te jejige egä, “Cäme bägrä, maane ngeno me cibibine pepu niwenite? Määme babe cama cine mage ngenecu mäpu cama meebine näärngenago.”

⁴⁹ Tabe teebibine mene jaajige egä, “Weene ngena täápume cebine närngeniye? Baa, weene umle lica gegi egä cane miiji cäme Babe me mete cabu nanajenige?” ⁵⁰ Yepä, teepi teeme mene ne opo lica ewatnäsi.

⁵¹ Yoo, Yeesu ten cama acnenutige Nasareta cewe me. Tabe teeme mene iyeta padare cängena yäatecijanuge. Teeme mage te iyeta pui mule bine ngenecu bora icranemige. ⁵² Siige, Yeesu babo äbitige, piiyepu toraca umle cama äbitige. Biname cina teeme täápume ngenecu miiji me äbitininisi; Acejiyame cuta piiyepu ngenecu miiji ge teeme täápume.

3

Yoane Niiye ca Äciseja Biname te Mene Jejananemige

(Matayo 3:1-12; Mareko 1:1-8; Yoane 1:19-28)

¹ Yoo, padare apu ge: Fiftin kāmäge cama Babo Mopeyame Tiberiyu pui gawe ire jetwige Rooma cewe cabu ca. Poto teeme mameta biname ai fooma cina ai gawe maramara ire jetwemisi. Pontiyo Pilato te Yuudea gawe ne ire jetwige, Heroda te Galilaya gawe ne ire jetwige, teeme naane Pilipo te Iturea piyepu Trakoniti gawe bine ire jaatwige, piyepu Lusaniya te Abilene gawe ne ire jetwige. ² Pui padare cabu Anas piyepu Kayapa lui iiwäreja mope biname ge. Yoo, pui padare cabu Acejiyame me mene te tatyaramtige Sakariya me bägrä Yoane bau me. Tabe lui puga ge daapo taatu cewe cabu je. ³ Tabe piba otnetnäjige iyeta cewe maramara Yoridana baduge wajwa ta, biname bine jejananemige egä, “Weene weeme niya mule cabu ca atamongärineye Acejiyame bau me, niye ca äciseja ne eateye weeme kirece mule ne awabudnitame, siige Acejiyame te weeme niyaniya mule bine pa yäyebhengemepi.” ⁴ Yoo, mename biname Isaya te mene itu soogäremuji Yoane poto cidi me egä,

“Daapo taatu cewe cabu biname te babo tagepogogo ca cire jücepi egä,

‘Yageyame me gaabe emacetnäjeje,
weeme mule bine conocäco jebenemeye
teeme otni täöpume.

⁵ Iyeta payapaya bine miiji äclidna,
piyepu iyeta dorodoro gawe bine miiji
ämuleca.

Cubecube gaabe bine miiji conocäco waweneca,
piyepu dräcudräcu gaabe bine miiji lale
wawena.

⁶ Piba iyeta biname cina pa jääpänepesi Acejiyame me niya cabu ca äsecrera teeme tääpume.’ ”

⁷ Siige, bucurage biname cina Yoane bau totinisi niye ca äciseja tääpume. Tabe teebibine jejemige egä, “Weeme angletneja lui cobyame pana gyene! Weene ai äciseja mule ca singi uucraname niya mule cabu ca, piba muye puupu cabu me lica otni, yepä weene lica toraca Acejiyame bau me latatrongärininuye. ⁸ Weene miiji pui mule bine waweneca lui cina yaaboclomäjininusi egä weene niya mule cabu ca ituge atatrongära. Gone weemeweme lajananinuye egä, ‘Cine Abrahamo me kaakesaare gemi, peei name pi miiji gemi. Cane jijenininine egä Acejiyame ibibi gyene nuuja bägrä Abrahamo tääpume wawena ai kula cabu ca, tabe liba singi gyene. ⁹ Weene epu pana gemi uli liiyepu. Yäpä acitäneji gyene uli maape je. Iyeta uli lui cina miijirage kuu lica, yäayemepesi, pa yaargawemepesi, muye cabu me pa yiisabepesi ayime.”

¹⁰ Siige, biname cina teebine itemlisi egä, “Cine ngena ne miiji wawena?”

¹¹ Tabe teebibine jejemige egä, “Laati te neeneni cäbletääpe cama, miiji gyene yepä ceera biname ne lui teeme cäbletääpe lica gyene, piiyepu lui cina deedei cama yaacrajuge, miiji gyene pacupacu ätreca.”

¹² Poto täks rarekaake atomleca biname cina cuta teeme bau otninisi niye ca äciseja tääpume, siige itemlisi egä, “Abiberäja biname, cine te cuta ngena miiji wawena?”

¹³ Tabe teebibine jejemige egä, “Gone rarekaake papa uutecrena, yepä weene biname bime toraca

täks rarekaake taatu yaawadanemuye.”

¹⁴ Piba poto cubu biname cina teebine itemlisi egä, “Cine cuta lipu? Cine ngena ne miiji wawena?”

Tabe cuta teebibine jejemige egä, “Gone nuuja biname bime rarekaake juutecranemuye, coo rarekaake walya aitneja cabu ca gone yaacatuye, yepä weeme kaakesea daremu pui rarekaake ibibi yaawadanemuye. Gone cerämu poto täápume singi.”

¹⁵ Yoo, iyeta Israela biname cina niiya cabu ca äsecrera biname ne jewagrijenisi. Teepi liba Yoane me umle mene itecijemige, piba ngene jotwananinisi egä pama tabe sine. ¹⁶ Piba Yoane teebi-bine jejemige egä, “Cane weebibine niiye ca jicisäjenninine Acejiyame me ngii cabu, yepä lui biname te tädenige, tabe cäme bau ca epu baborage gyene egä cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape seea bine iibirame. Tabe weebibine Aceji Seemo ca piyepu muye ca pa jicisäjipi. ¹⁷ Teeme padare cudecewe lica gyene miiji mule biname piyepu niiya mule biname bine abelename. Tabe epu pana gyene calwacupi biname liiyepu lui teeme wiiti kuu ämleceja gwidape pisi nyene ime cabu. Tabe miiji kuu bine pa jaabalodnemepi, piba pa yaawademepi mete me, yepä mälwä pa juubudäremepi ätuma cäco muye cabu.”

¹⁸ Yoo, bucurage mene ca Yoane te biname bine cängena yaablawäjemuge, teebibine miiji mene jaajananemuge. ¹⁹ Tabe cuta Mopeyame Heroda ne eblawäjige, ingle Heroda teeme naane me coga Herodiyas juutecrige, teeme coga me jowenige,

puiyepu bucurage nuuja niija mule bine jaawen-
emuge. ²⁰ Piba Heroda nuuja niiyarage mule ne
jewenige, tabe liba Yoane ne krokeciye mete bora
ecitige.

*Yeesu Niije ca Äciseja Mule ne Ecatige Yoane bau
ca*
(*Matayo 3:13-17; Mareko 1:9-11*)

²¹ Iyeta biname liba Yoane bau me seclige, tabe
te teebibine niije ca äcisejame Acejiyame me ngii
cabu, cuta Yeesu äciseja ne becatige Yoane bau
ca. Egäcäro Yeesu Acejiyame bau irecu ätumutige,
cabucewe te äplige, ²² puiyepu Aceji Seemo te
täinige teeme papa cabu me gimäe ele pana opo
cama. Siige, tagepogogo te cabucewe ca tiicige
egä, “Maane cäme ngenecurage bägrä gäte. Cane
baborage ngenecu miiji gäne mäame tääpume.”

Yeesu me Kaakesaare poto cidi me
(*Matayo 1:1-17*)

²³ Yeesu liba gije jebacitige teeme abiberäja
kaakesea wawename, tabe piba teeti kämäge
cama ge. Biname cina apu jengemige tabe
Yoosepa me bägrä ge. Yoosepa me babe lui Heli
sine; Heli me babe lui Matat sine; ²⁴ Matat me
babe lui Leebi sine; Leebi me babe lui Melki
sine; Melki me babe lui Yanai sine; Yanai me
babe lui Yoosepa sine; ²⁵ Yoosepa me babe lui
Matatiya sine; Matatiya me babe lui Aamos sine;
Aamos me babe lui Nahuma sine; Nahuma me
babe lui Cesili sine; Cesili me babe lui Nagai sine;
Nagai me babe lui Maati sine; ²⁶ Maati me babe
lui Matatiya sine; Matatiya me babe lui Semei
sine; Semei me babe lui Yoseka sine; Yoseka me

babe lui Yooda sine; ²⁷ Yooda me babe lui Yoanan sine; Yoanan me babe lui Reesa sine; Reesa me babe lui Serubabelu sine; Serubabelu me babe lui Salatiyelu sine; Salatiyelu me babe lui Neeri sine; ²⁸ Neeri me babe lui Melki sine; Melki me babe lui Aadi sine; Aadi me babe lui Kosam sine; Kosam me babe lui Elmada sine; Elmada me babe lui Cera sine; ²⁹ Cera me babe lui Yosuwa sine; Yosuwa me babe lui Eliyesa sine; Eliyesa me babe lui Yorim sine; Yorim me babe lui Matat sine; Matat me babe lui Leebi sine; ³⁰ Leebi me babe lui Simeona sine; Simeona me babe lui Yuuda sine; Yuuda me babe lui Yoosepa sine; Yoosepa me babe lui Yoonam sine; Yoonam me babe lui Eliyakima sine; ³¹ Eliyakima me babe lui Melea sine; Melea me babe lui Mena sine; Mena me babe lui Matata sine; Matata me babe lui Natana sine; Natana me babe lui Daawida sine; ³² Daawida me babe lui Yese sine; Yese me babe lui Obeda sine; Obeda me babe lui Boasa sine; Boasa me babe lui Salamona sine; Salamona me babe lui Naasona sine; ³³ Naasona me babe lui Aminadaba sine; Aminadaba me babe lui Arama sine; Arama me babe lui Hesoroma sine; Hesoroma me babe lui Perese sine; Perese me babe lui Yuuda sine; Yuuda me babe lui Yakobu sine; ³⁴ Yakobu me babe lui Isacako sine; Isacako me babe lui Abrahamo sine; Abrahamo me babe lui Teera sine; Teera me babe lui Nahora sine; Nahora me babe lui Seruge sine; ³⁵ Seruge me babe lui Reeu sine; Reeu me babe lui Pelege sine; Pelege me babe lui Ebere sine; Ebere me babe lui Seela sine; ³⁶ Seela me babe lui Kainan sine; Kainan me babe lui Arpasada sine; Arpasada me babe lui Seem sine; Seem me babe lui Nooa sine; Nooa me babe lui Laameke sine; ³⁷ Laameke

me babe lui Metusela sine; Metusela me babe lui Eenoka sine; Eenoka me babe lui Yaarede sine; Yaarede me babe lui Mahalalel sine; Mahalalel me babe lui Kainan sine; ³⁸ Kainan me babe lui Enosa sine; Enosa me babe lui Seeta sine; Seeta me babe lui Adamu sine; piyepu Adamu me babe lui Acejiyame sine.

4

Satani te Yeesu ne Epicetnärige (Matayo 4:1-11; Mareko 1:12-13)

¹ Yeesu liba acnenutige Yoridana Baduge gome ca, Aceji Seemo te babo äbitige ten cabu, teebine ecanige daapo taatu cewe me. ² Puga Satani te teebine mage epicetneräjige footi bimu cama. Iyeta pui padare tabe nuuja deedei lica erwige, peei name pi pui footi bimu liba apirinini, tabe baborage loolomecewe ge.

³ Satani piba teebine jejige egä, “Maane liba Acejiyame me Bägrä gäte, ai kula ne jeji buluduu me atepengtame.”

⁴ Yepä, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te apu jiicenige egä, ‘Deedei taatu te ireclota lica yäacärimuge biname bine’.”

⁵ Piba Satani teebine caburage me ecanige, wata jewabäjige iyeta maramara mope biname bime gawe, ⁶ jejige egä, “Cane meebine yageyame pa naawenepene iyeta ai gawecewe täapume, piyepu iyeta teeme biname piyepu iyeta teeme jamyacu gwidape bine mäame ime cabu pa yaacranemepene, inge cane te iyeta ituge waadena, peei name pi cane laati ne singi ceera, cane miiji gäne teebine ceerame. ⁷ Maane liba kokorare

ca ääpednutenite cäme täöpume cebine awejename, piba ai gwidape iyeta lui määmi nemi.”

⁸ Siige, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te jiicenige, ‘Yageyame määme Acejiyame ne yaawejanuye, cuta teeme taatu singi ne jewenepi.’ ”

⁹ Puma cita ca Satani teebine Yerusalema me ecanige, iiwäreja mete caburage toro cabu etecwamtige, puma jejige egä, “Maane liba Acejiyame me bägrä gäte, maane ama cita ca uuplacamti gawe me, ¹⁰ ingle Oogäräneji Mene te jiicenige egä, ‘Acejiyame te teeme mename seemo bine pa jaajemepi meebine cängena ire atwime. ¹¹ Teepi meebine teeme ime cabu pa naacanepesi, piba maane määme ernge ne kula cabu lica pa jimudnärepi.’ ”

¹² Yepä, Yeesu jejige egä, “Oogäräneji Mene te jiicenige egä, ‘Maane gone läbitute Yageyame määme Acejiyame ne apicetnärame.’ ”

¹³ Siige, Satani liba iyeta epirige Yeesu ne apicetnära, tabe piba teebine ebmalige, ingwe padare ne jewagrijenige.

Yeesu Teeme Kaakesea ne Jegednige Galilaya Probins cabu

(Matayo 4:12-17; Mareko 1:14-15)

¹⁴ Puma cita ca Yeesu acnenutige Galilaya probins me; Aceji Seemo me kokre lui ten cama ge. Teeme poto cidi me idre mene ecanisi pui gawe iyeta poto ta. ¹⁵ Tabe biname bine ebiberäjemige teeme maramara abasecretna mete cabu, piyepu iyeta biname cina teebine ewepyeräjisi.

*Nasareta Cewe Biname cina Yeesu ne Jigyisi
(Matayo 13:53-58; Mareko 6:1-6)*

16 Yeesu ädige Nasareta cewe me, tabe luma babo me äbituji. Israela biname bime Sabade bimu cabu, tabe abasecretna mete me ädige, teeme mule liiyepu. Tabe puma abujängtige Oogäräneji Mene acnemame. 17 Teepi peba ecärisi Isaya lui ne soogäruji. Tabe peba ne jiiitnige, jepänige ai mene luma oogäräneji ge, siige ecnemige egä,

18 “Yageyame me Seemo pisi nyene cäme cabu.

Tabe peei name pi cebine itu najepi teeme Miiji Mene owecu mete biname bine jajanename.

Tabe cebine itu nätyepipi krokeciije mete biname bine mene jajanena teeme äsecrera poto cidi me,

piiyepu irecu mäasumäsu biname bine jajanena egä teepi teeme irecu ca cängena cirege päpänenä.

Tabe cebine itu nätyepipi biname bine ätityerame teeme mäpu ireclota cabu ca äsecrera,

19 piiyepu iicemame egä, ‘Yageyame me ätityera padare lui age sena.’ ”

20 Siige, Yeesu piba peba ne iclubicige, kaake-sea biname bau me ewecnistige, adnatige. Iyeta biname pui abasecretna cabu teebine ire jetwisi.

21 Tabe teebibine jejemige egä, “Page ai Oogäräneji Mene te toraca me äbitenige weeme ätecija cabu.”

22 Siige, teepi iyeta singi ge teeme mule täapume, cälu te jitemige, ingle babo miijirage mene täsige teeme tage cabu ca. Piba teemeteme ätemläjinisi egä, “Nää, ai lui Yoosepa me bägerä gyene?”

23 Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Cane umle gäne weene singi cebine mime sasa mene jajime egä, ‘Dokta maane määmämu miiji me

äbiti! Weene cuta singi cebine jajime egä, 'Cine mene nitacijinige egä maane ciitaca mule ne Kaprenauma cewe cabu tewenemumete. Maane peei bine ama jewenemi määmerage cewe cabu!'

²⁴ Cane weebibine jijenininine egä ngänu gyene nuuja cewe biname cina mename biname tääpume singi, teemerage cewe biname cina teeme mene lica jaacatusi. ²⁵ Yoo, weene mename biname Eliya me padare poto cidi me ngene jotwananineye. Puga ngupe te lica seciruji nesae kämäge cebo cama, piyepu gane te täduji iyeta poto ta. Cane weebibine jijenininine egä cuubla bucurage ge pui padare Israela gawe cabu, ²⁶ yepä Acejiyame te lica Eliya ne jityepuji teeme yepä ne ätityerame. Eewe, Acejiyame teebine jityepuji Sidona gawe cabu, Sarepata cewe me, puga tabe yepä cuubla ne utityäruji. ²⁷ Yoo, weene ngene jotwananineye cuta nuuja mename biname Elisa me padare poto cidi me. Piba puga ge Israela gawe cabu bucurage biname niyarage tääpe pita cama, yepä lica teeme yepä te miiji ne jepänuji, yepä Nacamano lui Suriya gawe biname ge, tabe taatu miiji ne jepänuji. Yoo, pui sasa mename biname cina ätrunga ne jepänäsi nuuja gawe cabu, yepä lica teeme Israela biname bime bau ca."

²⁸ Pui abasecretna biname cina liba Yeesu me mene itecijemige, baborage claabe te teebibine joomlemige. ²⁹ Teepi abujänginisi, teebine iye-cräjisi cewe cabu ca, ecanisi pui podo papa cabu, teeme cewe lui podo wajwa cabu jage, siige teepi singi teebine puma cita ca ajarame, ³⁰ yepä Yeesu teeme ngalebora ädige, siige ebmalemige teebibine.

*Yeesu Niiya Cable ne Iyecräjige
(Mareko 1:21-28)*

³¹ Yeesu puma cita ca Kaprenauma cewe me ädige, lui gyene Galilaya Probins ngalebora. Tabe biname bine ebiberäjemige Sabade bimu cabu.

³² Teepi iyeta mutäcäco äbitininisi teeme abiberäja mene name pi, ingle teeme mene kokre piyepu conocäco cama ge. ³³ Abasecretna mete cabu puga ge yepä biname niiya cable te lui ne yaacananuge. Tabe babo tage ca jejige egä, ³⁴ “Yeesu Nasareta ceweyame, maane singi ngena wawename cime täöpume? Maane cibibine sabe wawename? Cane umle gäne maane laasi näte: maane lui Acejiyame me conocäcorage Bägrä gäte!”

³⁵ Yeesu niiya cable ne kokre cama jejige egä, “Maane bojä naagege. Tasati teeme trupa cabu ca!” Niiya cable te pui biname ne gawe cabu ijarige, iyeta biname bime opo gaabe piba tasatige teeme cabu ca, yepä teebine lica nuuja niiya jewenige.

³⁶ Iyeta peei biname mutäcäco äbitininisi, siige teemeteme ätemläjinisi egä, “Ai lipu mene gyene? Teeme conocäco piyepu kokre pisi nyene niiya cable bine mene jajime, siige teepi täsige!” ³⁷ Siige, teeme poto cidi me idre ecanisi pui gawe iyeta poto ta.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji me Jewenemige

(Matayo 8:14-17; Mareko 1:29-34)

³⁸ Yeesu piba abasecretna mete ne sebmalige, Simona me mete me ädige. Simona me gite molyege puga ge gebale cama ge. Pita name pi teepi Yeesu

ne jejisi teebine ätityerame. ³⁹ Tabe ädige teeme ute puupu gome jeclajutige, teeme gebale pita ne jejige teeme bau ca äyebtingtame. Siige, pita te obmalige teebine, tabe piba taatu abujängtige, teebibine mogobi jewenemige.

⁴⁰ Yoo, bimu äpula ingwe ca, iyeta biname cina teeme pita biname bine sewademisi Yeesu bau me. Tabe ime ecitanige teeme papa cabu, iyeta miiji me jewenemige. ⁴¹ Niiya cable cina poto pui biname bine sebmalemisi. Teepi babo tage ca jüicemisi egä, “Maane Acejiyame me Bägrä gäte!”

Yeesu teebibine bojä jewenemige, ingle teepi umle ge egä tabe Keriso sine, Israela biname cina lui ne jewagrijenisi teebibine niiya cabu ca äsecreraame.

Yeesu Mene Jejananemige Maramara Abasecretna Mete cabu je

(Mareko 1:35-39)

⁴² Baani liba siplige, Yeesu pui cewe ne sebmaliige, ädige biname cäco cewe me. Siige, biname cina gije abacitinisi teebine ärngime, siige liba jepänisi, jejisi egä, “Gone cibibine nibmalin-inute!” ⁴³ Yepä, tabe jejemige egä, “Ai Miiji Mene Acejiyame te biname bine Waadena poto cidi me, cane miiji cuta nuuja cewe maramara cabu jajanena, ingle Acejiyame peei tääpume cebine itu nätyepuji.”

⁴⁴ Piba Yeesu biname bine mene jejananemige teeme maramara abasecretna mete cabu Yuudea gawe iyeta poto ta.

5

Yeesu Poto Cibubade Biname bine Ala Tesoglecmige

(Matayo 4:18-22; Mareko 1:16-20)

¹ Nuuja taje Yeesu liba Genesareta* Sawa ligi je jeclajutige, biname cina seclige, teebine jew-aclomtisi, teeme mameta me ätyepecäjininisi Ace-jiyame me mene teeme bau ca äteciame. ² Tabe piba neeneni poo bine jääpänige doro cabu, cibi bade biname lui bine aabmalisi net äcisejame. ³ Yeesu piba acenutige yepä pui poo cabu, pui lui Simona me poo ge, siige teebine itemlige poo ne matikolä atyepetame niye cabu me. Yeesu poo cabu adnatige, piyepu puma cita ca biname bine cängena ebiberäjemige.

⁴ Tabe liba mene jajanena siige, Simona ne jejige egä, “Piiyeme ai poo ne jewetänti uugle niye cabu me. Weeme net bine niye bora icranemeye cibi oomläjecame.”

⁵ Simona piba teebine jejige egä, “Babo biname, cine ciye baborage kaakesea jebenisi ngälu se-walige, piyepu nuuja cibi bine lica joomlemisi, yepä mäame mene name pi, cane net bine icrane-nenine.” ⁶ Teepi peei jebenisi, piba bucurage cibi bine joomläjemisi, net te mameta ädereca cibi mäpu name pi. ⁷ Teepi teeme cibubade biname-wale nuuja poo cabu ca ime ca tewenemisi, teebibine ätityerame. Teepi aacliche, piba neeneni poo bine cibi ca gigri jäängärisi ngälu poo cina mameta abuma. ⁸ Yoo, Simona Peteru liba peei mule ne

---

* **5:1:** Genesareta: Genesareta lui nuuja ngii gyene Galilaya sawa tääpume.

jepänige, kokorare ääpednutige Yeesu gome, teebine jejige egä, “Yageyame, căme bau ca äyebtingti, ingle cane conocono mule biname gäne!”

⁹ Tabe peei mene jüicige, ingle tabe teeme biname cama iyeta mutăcăco äbitininisi cibü lipu bucurage jepänemisi. ¹⁰ Cuta teeme nuuja cibubade binamewale Yakobu piyepu Yoane, Jebedayo me băgră, teepi cuta mutăcăco äbităsi. Yeesu piba Simona ne jejige egä, “Wălu gone! Weene ingwe ca lica cibü bine joomlemuye, yepă biname bine pa joomlemepeye căme bau waadename.”

¹¹ Teepi poo neeneni aatecwamtisi doro cabu, piba iyeta gwidape sebmalemisi Yeesu cama ot-nime.

*Yeesu Lepera Pita Biname ne Miiji me Jewenige
(Matayo 8:1-4; Mareko 1:40-45)*

¹² Nuuja taje Yeesu liba yepă cewe cabu jage, biname puga ge lepera pita cama. Tabe liba Yeesu ne jepänige, teemămu gawe cabu ajarige Yeesu gome, teebine itinărige egä, “Babo biname, maane liba singi găte, maane miiji găte cebine pita căco me wawena!”

¹³ Yeesu ime uutige, teebine joomlige, jejige egä, “Yoo, cane singi găne. Maane pita căco äbiti!” Piba taatu pui lepera pita te teebine ebmalige.

¹⁴ Yeesu piba teebine kokre cama jejige egä, “Gone nuuja biname bine ai poto cidi me jaajananemute, yepă maane conocăco ädi iiwăreja biname bau me, tabe meebine ire pa naatwanăjepi egä maane miiji găte. Piba măăme owecu gwidape teebine ecări tabe Acejiyame ne iiwărejame, Moose lipu mule ne ebiberăjemuji. PEEI ne jenenepi, piba biname cina umle pa läbitipesi egä măăme pita siige.”

¹⁵ Yepä, Yeesu poto cidi me idre ecananisi iyeta poto ta. Bucurage biname cina piba teeme bau me saacluge teeme mene ätecijame piyepu teeme maramara pita cabu ca miiji me äbitame. ¹⁶ Yepä, tabe liba padare bine jääpänanemuge, piba biname cäco cewe me waatnetnäjuge Acejiyame ne puma awejename.

*Yeesu Miiji me Jewenige Tääpe Nuuja Poto Budre Biname ne
(Matayo 9:1-8; Mareko 2:1-12)*

¹⁷ Nuuja bimu Yeesu liba biname bine ebiberäjemige, poto Parisea sigu biname piyepu poto cotre abiberäja biname puga adnatäreji ge. Teepi ituge abasecretna iyeta cewe Galilaya Probins cabu ca piyepu Yuudea Probins cabu ca cuta poto lui babo cewe Yerusalema ca. Siige, mime Yageyame me kokre puga ge pita biname bine miiji me wawenecame. ¹⁸ Yoo, poto biname cina piba waaku cabu secanisi biname ne lui me tääpe nuuja poto budre ge. Teepi liga teebine ecanisi mete ngalebora Yeesu me opo gaabe je acitame, ¹⁹ biname ca mete tapanige, peei name pi äblicäco teebine äsinglenta piyeme. Yoo, teepi piba teebine ecanisi mete toro cabu me, puma bora cängena jewenisi, teebine waaku cabu puma cita ca siyiniisi mete bora biname tomi ngalebora me, Yeesu me opo gaabe je ecitisi. ²⁰ Yoo, Yeesu liba jepänemige egä teepi baborage ätrunga cama gemi, piba tääpe nuuja poto budre biname ne jejige egä, “Cäme biname, maane kälyä gäte mäame niyaniya mule cabu ca.”

²¹ Siige, pui Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname cina teemeteme ätemläjinisi egä, “Luma cita ca gyene ai biname, lui te Acejiyame me ngii pepu jiseblecäjenige? Nuuja biname te ibibi lica ge biname bime niiya mule äyebgame, yepä Acejiyame taatu ibibi gyene peei ne wawename.”

²² Yeesu teeme ngene atwanena umle äbitige, teebibine jejemige egä, “Weene ngeno me pepu ngene jotwananiniye weeme ngenecu bora je?

²³ Lui gyene plowa iicana ai pita biname ne jajime egä, ‘Maane kälyä gate mäame niiya mule cabu ca,’ coo ‘Arpinanti, abujängti, siige ädi?’ ²⁴ Cane weeme täapume aboclomtenine egä cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, căme conocăco pisi nyene ai gawecewe cabu biname bime niiya mule äyebgame.” Tabe piba pui täape nuuja poto budre biname ne jejige egä, “Cane meebine naajenine, abujängti, mäame waaku ne ecati, mete me ädi!”

²⁵ Piba taatu peei biname te iyeta biname bime opo gaabe abujängtige, teeme waaku ne ecatige, gege cama mete me ädige. Tabe Acejiyame ne ewepyeräjenige. ²⁶ Biname iyeta mutăcăco äbitininisi. Wălu cama teepi Acejiyame ne ewepyeräjisi egä, “Mararage ciitaca mule ne cine page bii jepänisi.”

*Yeesu Leebi ne Ala Tesoglicige
(Matayo 9:9-13; Mareko 2:13-17)*

²⁷ Peei mule ingwe ca Yeesu asatige sawa ligi me, puga babo gaabe gome yepä täks rarekaake uutecrena biname ne jepänige, ngii Leebi. Tabe

adnatäneji ge kaakesea puupu cabu. Yeesu teebine jejige egä, “Tädi cane cama otnime.” ²⁸ Piba Leebi abujängtige, teeme kaakesea iyeta gwidape cama ebmalemige Yeesu cama otnime.

²⁹ Siige, Leebi babo soriyomu jewenige Yeesu tääpume. Bucurage täks rarekaake uutecrena biname piyepu nuuja biname cina puga ten cama deedei äbitininisi. ³⁰ Puma cita ca poto Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname lui cina teeme yepä sigu cabu, teepi Yeesu me abiberäja bägrä bine jejemisi egä, “Weene ngeno me deedei äbitinininiye täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname cama?”

³¹ Yeesu pui mene itecijige, teebibine jejemige egä, “Biname lui cina miiji birige, teepi singi lica dokta tääpume, yepä biname lui cina pita cama birige, teepi singi dokta tääpume. ³² Yoo, cane lica tädujine biname bine ala asoglecame lui cina apu jaangemuge, egä teepi conocäco biname gemi, yepä cane conocono biname bine ala asoglecame tädujine teeme ngenecu atatröngärame Acejiyame bau me.

*Ätemleja Deedei Ärwäja cäco Lenaja poto cidi me
(Matayo 9:14-17; Mareko 2:18-22)*

³³ Poto biname cina Yeesu ne mene jejisi egä, “Yoane niye ca äciseja biname me abiberäja bägrä cina deedei ärwäja cäco yaacrajuge poto bimu cabu Acejiyame ne awejename, piyepu Parisea sigu biname bime abiberäja bägrä cina cuta peei yepä mule ne jaawenusi, yepä mäame abiberäja bägrä cina deedei yäärwäjimusi iyeta bimu gaabegabe.”

³⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, Atejäclmuta soriyomu ne liba yaaclitusi, mamye rooriye me binamewale cina deedei ärwäja cäco lica yaacrajuge. ³⁵ Yepä, padare te pa tatyaramtepi liba mamye rooriye ne pa yaacatepesi. Teepi piba pa yaacrajemepi deedei ärwäja cäco.

³⁶ Yeesu ngene ca agli mene jejemige, neeneni mule bine aaboclomtige. Tabe jejemige egä, “Biname te licarage pläsu ne yääderäruge kirece cäbletääpe cabu ca sasa cäbletääpe bora cabu acitame, ingle peei mule te neeneni cäbletääpe bine sabe jaawenuge: kirece cäbletääpe piba äderera birige, piyepu sasa cäbletääpe miiji opo lica birige kirecerage pläsu cama.” Yeesu pepu jejemige, naace popi tabe singi biname cina umle äbitame egä teepi liba singi Acejiyame me kirece mule ne oomlaname, teepi piba äblicäco sasa saarewale bime mule bine äcwetna. ³⁷ Tabe piba jejemige egä, “Piyepu nuuja te kirece waina niiye ne lica yaapaduruge gouti tääpe ca wawenäneji sasa ängära gwidape cabu. Tabe liba yaapaduruge, kirece waina niiye teeme kokre te sasa tääpe ca wawenäneji gwidape ne yääpluge, ingle tuutnecuge. Siige, waina niiye te lapaduruge gawe me piyepu ängära gwidape te sabe läbituge. ³⁸ Eewe! Umle biname te kirece waina niiye kirece tääpe cabu jäänärüge. ³⁹ Yoo, nuuja biname te lica kirece waina niiye tääpume singi, tabe liba sasa ne yaapicnantuge, yepä jiicuge egä, ‘Sasa lui miijirage gyene.’ ” Siige, Yeesu peei mene biname bine jejemige aboclomtame egä biname cina singi lica sasa mule ne abmalame kirece mule tääpume.

6

Ätemleja Sabade Cotre poto cidi me (Matayo 12:1-8; Mareko 2:23-28)

¹ Israela biname bime Sabade bimu cabu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama wiiti calwacupi ngalebora gaabe cabu ädige. Teeme otni cabu abiberäja bägrä cina wiiti mope bine ecrecimisi, ime ca mälwä bine jimlecäjemisi, kuu taatu bine erwäjemisi, gaabe cabu otnetneja biname bime mule lipu ge. ² Poto Parisea biname cina piba abiberäja bägrä bine jejemisi egä, “Weene ngena ne jeweniye? Mime cotre pisi nyene pepu kaakesea wawena Sabade bimu cabu!”

³ Yeesu teebibine jejemige egä, “Nää, weene lica mene ituge acnema Daawida teeme biname cama ngena itu jewenuji, teepi liba loolomecewe icra-juji? ⁴ Tabe Acejiyame me iiwäreja mete me abac-ituji, buluduu ne ecatuji, lui Acejiyame täápume iiwäräneji ge, peei ne erwuji, piyepu lui biname ten cama teebibine ecäremuji teeme deedei täápume. Yoo, mime täápume cotre gyene buluduu puma cita ca acata loolo me, yepä iiwäreja biname taatu peei bine yäärwäjimusi.” ⁵ Siige, Yeesu piba jejemige egä, “Yoo, cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane Yageyame gäne Sabade bimu täápume. Cäme conocäco pisi nyene jajime ai bimu cabu ngena wawename.”

Biname Lui me Camu Poto Ime Duudemu Ge (Matayo 12:9-14; Mareko 3:1-6)

⁶ Cuta nuuja taje Sabade bimu cabu, Yeesu abasecretna mete me abacitige biname bine ebiberäjemige. Biname puga ge lui me camu poto

ime duudemu ge. ⁷ Poto cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname cina singi ingle ne päpäname Yeesu ne aitnejame. Teepi peei name pi Yeesu ne cängena ire jetwisi egä tabe pama pui biname ne miiji me jewenige Sabade bimu cabu. ⁸ Yepä, Yeesu teeme ngene atwanena umle ge, pui biname lui me ime duudemu ge, teebine jejige egä, “Abujängti, tädi aima niinäce gaabe me.” Puma cita ca pui biname te abujängtige, Yeesu gome jeclajutige. ⁹ Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Yoo, cäme ätemla pisi nyene weeme täápume. Cotre mene te lipu jüicenige, mine ngena miiji ge wawena Sabade bimu cabu: biname ne miiji wawena, coo biname ne niiya wawena? Biname ne ätityera ireclotame, coo biname me ireclota ne sabe wawena?” ¹⁰ Tabe iyeta biname bine cängena ire jetwemige, piba peei ime duudemu biname ne jejige egä, “Määme ime tuuti.” Tabe pepu jewenige, siige teeme ime te miiji me äbitige. ¹¹ Yepä, pui cotre abiberäja biname piyepu Parisea sigu biname teepi iyeta mage claabe te joomlemige, teemeteme ätemläjinisi egä, “Mine ngena jewenenisi ai biname täápume?”

*Yeesu Twelb Ätyepäneji Biname bine Jejäcemige
(Matayo 10:1-4; Mareko 3:13-19)*

¹² Nuuja taje Yeesu podo cabu me jegelige irecu ätumutame. ¹³ Tabe iyeta pui ciye puma enajige Acejiyame bau irecu ätumutanige. Bimu te liba tacitige, tabe teeme abiberäja bägrä bine ala tesoglecmige teeme bau otnime, piba twelb bine jejäcemige pui tomi cabu ca teeme ätyepäneji biname täápume äbitame. ¹⁴ Age tema pui twelb

biname: Simona tabe lui ne einige Peteru ca, piyepu teeme igane Andrea; Yakobu piyepu Yoane; Pilipo piyepu Bartoloma; ¹⁵ Matayo piyepu Tooma; Yakobu Alapeus me bāgrā piyepu Simona, lui Kanana sigu biname ge; ¹⁶ Yuuda, lui nuuja Yakobu me bāgrā ge, piyepu Yuuda Isakariyota, lui te Yeesu ne budre tääpume awaba biname äbitige.

Yeesu Biname bine Ebiberäjemige piyepu Pita cabu ca Miiji me Jewenemige
(Matayo 4:23-25)

¹⁷ Yeesu pui biname cama täinige podo cabu ca, jeclajutige gawe miiji cabu. Bucurage teeme abiberāja bāgrā puga ge ten cama, piyepu bucurage biname lui cina teeme bau me seclige iyeta Yuudea gawe cabu ca, piyepu babo cewe Yerusalemu cabu ca, cuta piyepu neeneneni malu cewe Turo piyepu Sidona cabu ca. ¹⁸ Teepi seclige teeme mene äteciame piyepu teeme maramara pita cabu ca miiji me äbitame. Lui bine niiyaniya cable cina niyarage ngene atwanena cama yaawadanemusi, teepi cuta miiji me äbitininisi. ¹⁹ Yoo, iyeta biname cina singi teebine oomlaname, inge kokre te teeme cabu ca tasatenige teebibine iyeta miiji me waweneme.

Ngenecu Miiji piyepu Ngenecu Mäpu
(Matayo 5:1-12)

²⁰ Yeesu teeme abiberāja bāgrā bine ire jetwemige, jejemige egä,
“Weene lui owecumete pana inajininige, ngenecu miiji äbitineye,

ingle weene Acejiyame me waadena cabu itu
yääbäcnepeye.

21 Weene lui loolomecewe gemi page, ngenecu
miiji äbitineye,

ingle weene camuge cirege päpäna.

Weene page lui cina ele ingenininige, ngenecu
miiji äbitineye,

ingle weene ngange gege cama cirege.

22 Ngenecu miiji äbitineye biname cina liba wee-
bibine jimugetninususi, jigynususi, jicnecinusi,
coo piyepu weeme ngii sabe jiwenininususi,
ai name pi ingle weene cebine nätrunguye,
cane lui te Acejiyame bau ca tädujine bi-
name me äbitujine.

23 Yoo, piba ngenecu miiji me äbitineye pi-
iyepu gege cama uuplatäjineye, ingle miijirage
daremu pisi nyene weeme tääpume cabucewe
je. Yoo, teepi lui cina weebibine niiya jiweni-
nusi, teeme kaakesaare cina pepu mule itu tewe-
nenanemumesi Acejiyame me mename biname
bime tääpume.

24 Yepä, weene lui cina dogwe biname pana
inajininige page, weene ngenecu mäpu
äbitineye,

ingle weeme lui plowa pana ireclota ituge
päpäna, siige cirege apira.

25 Weene lui cina camuge apanininiye page,
ngenecu mäpu äbitipeye,

ingle weene loolomecewe cirege lenaja.

Piiyepu weene lui cina ngange cama inajininige
page, weene ngenecu mäpu äbitipeye,
ingle weene ele cire ingenitnipi.

²⁶ Ngenecu mäpu me äbitipeye, weene lui bine iyeta biname cina jäje iwepyeräjininusi. Yoo, teeme kaakesaare cina pepu mule itu tewenenanemumesi walya mename biname bime täápume.”

*Abiberäja Mene Cubuyame poto cidi me
(Matayo 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ Yeesu cääri biname bine mene jejemige egä, “Cäme mene piti nemi weeme täápume lui cina cebine nätecijeniye egä weeme cubuyame bime täápume singi inajipi. Lui biname cina weebibine jimugetninusi, weene teebibine cuta yäätityeräjemuye. ²⁸ Lui biname cina weebibine mene ca niija me jiwenininusi, weene Acejiyame ne yaawejanuye teeme miiji täápume. Cuta teeme täápume irecu lätumutinuye lui cina weeme ireclota mäpu me jiwenininusi. ²⁹ Yoo, biname te liba weeme nuuja ne yoororuge lakace cabu, tabe miiji cuta atatrongta nuuja poto lakace ne ceerame. Biname te liba weeme nuuja me ätrugera gwidape ne yaacatuge, gone teebine iibana cuta soto ne acata. ³⁰ Lui biname te weebibine liba itinärinuge, weene teeme singi gwidape yäacäruye, piijepu biname te liba weeme gwidape ne yaacatuge, gone teebine jaajuye peei ne awecnistame. ³¹ Yoo, weene singi biname cina ngena wawename weeme täápume, weene miiji pepu wawena teeme täápume.

³² Weene gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bime taatu cabu me singi, lui cina weeme täápume singi, ingle cuta niija mule biname cina pepu jaawenemusi.

³³ Piiyepu gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bine taatu miiji jaawenemuye lui cina weebibine miiji niwenininuge. Cuta niiya mule biname cina pepu jaawenemusi. ³⁴ Piiyepu gone Acejiyame bau ca miiji daremu ne awagrija, weene liba eei biname bine taatu gwidape watawata yääcäremuye lui cina weebibine gwidape pagege awecnista. Cuta niiya mule biname cina teeme gwidape nuuja niiya mule biname bine yääcäremusi, teepi liba yepä pana gwidape teeme bau ca pagege päpäna. ³⁵ Pepu mule lica ge ibibi, yepä weene weeme cubuyame bime täápume singi inajipi, teebibine miiji jaawenemuye, piiyepu gwidape liba watawata yääcäremuye biname bine, gone awagrija peei awecnista täápume. Acejiyame te piba weebibine babo daremu cire icäripi, piiyepu Caburage Acejiyame me bägrä pagege weene lenaja. Ingle tabe cuta niiya mule biname bine owecu jaawenemuge, piiyepu eei bine lui cina eso mene umle cäco iicana. ³⁶ Yoo, weene iyeta biname bine epu pana owecu jaawenemuye, mime Babe Cabu je biname bine owecu lipu jeweninige.”

*Abiberäja Mene Biname bine Atrana poto cidi me
(Matayo 7:1-5)*

³⁷ “Weene gone biname bine jaatranemuye, piba Acejiyame weebibine lica cirege atrana; gone singi nuuja biname te mäpu daremu ne päpäname, piba Acejiyame weebibine lica mäpu daremu cirege ceera. Nuuja biname bime niya mule bine weeme ngene atwanena cabu

ca yäyecräjemuye, piba Acejiyame weeme niia mule bine cirege äyecreja. ³⁸ Nuuja biname bine gwidape yääcäremuye, piba Acejiyame weebibine gwidape pa icäripi. Yoo, tabe bucurage ätityera weebibine pa icäripi. Epu pana diiba te deedei ca lipu tapanuge, weeme ime ibibi lica birige iyeta teeme miiji oomlana, weeme ireclota cuta pa tapanepi teeme miiji ca. Yoo, weene liba nuuja biname ne matimati yäätityäruye coo baborage yäätityäruye, Acejiyame te yepä ibi weebibine pagege ätityera.”

³⁹ Yeesu cuta ngene ca agli mene jiicige egä, “Yepä, irecu mäasumäsu biname te äblicäco nuuja irecu mäasumäsu biname ne gaabe cabu awecluja. Tabe liba peei ne jaawenuge, siige teepi iyeta cäsu cabu me laatramuge. ⁴⁰ Yoo, abiberäja bägrä te lica ge baborage teeme abiberäja biname cabu ca, yepä iyeta abiberäja bägrä lui cina iyeta cängena labiberäjininusi, piba teepi teeme abiberäja biname pana pagege äbita. ⁴¹ Weene ngeno me singi matikolä conocono weeme nuuja biname me ireclota cabu päpäname, yepä baborage conocono weeme ireclota cabu weene lica päpäna? ⁴² Peei lui epu pana mäame irecu cabu baborage uli pargi liba pisi nyene piyepu maane liba mäame biname ne jaji egä, ‘Cäme biname, cane mäame irecu cabu ca pläpu ne jaacatenel’ Weene walya biname gemi! Weene miiji niinäce uli pargi ne weeme irecu cabu ca acata, piba weene cängenarage jepäneniye weeme biname me irecu cabu ca pläpu ne acatame.”

Abiberäja Mene Uli piyepu Teeme Kuu poto cidi

me

(Matayo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Yeesu piba jüicige egä, “Miijirage uli te lica yääyuge niyyarage kuu cama; cuta piiyepu niyyarage uli te lica miijirage kuu cama yääyuge. ⁴⁴ Yoo, weene iyeta uli bine opo yaawatnemuye teeme kuu cabu ca: weene äblicäco miijirage kuu epu piigi kuu bine äwäcuta gaalegale seea cabu ca, coo waina kuu bine äwäcuta käkäco mete cabu ca. ⁴⁵ Yoo pepu pana gemi, biname lui me miijimiji ngene atwanena teeme ngenecu bora piti nemi, teeme mule piiyepu teeme mene cuta miijirage gemi. Yepä, biname lui me niyaniya ngene atwanena teeme ngenecu bora piti nemi, teeme mule piiyepu teeme mene cuta niyyarage gemi. Ingle biname bime tage cabu ca lui mene cina täsuge, peei lui teeme ngenecu bora cabu ca saacluge.”

Abiberäja Mene Neeneni Mete Raranga Biname poto cidi me

(Matayo 7:24-27)

⁴⁶ Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ngenome ce-bine nainuye ‘Yageyame’ ca, yepä cäme singi mene lica jaawenuye? ⁴⁷ Yoo, iyeta biname lui cina cäme bau me saacluge, cäme mene yäätecijemuge, piba cuta yaacatusi ibi wawename, ⁴⁸ teepi lui epu pana biname liiyepu lui te miijirage mete ne erangige. Tabe gawe ngalebora me juurige kula luma birige, piba cängena caage bine jermecimige, mete ne peei cabu erangige. Siige, igi te tädige, pui mete ne irmitige, yepä lica apinicige, ingle kokrerage caage cabu rarangäneji ge. ⁴⁹ Yepä, lui biname te cäme mene papa yäätecijuge, yepä lica

jaawenuge, tabe lui epu pana biname liiyepu lui te caage bine tumerage je jermecimige, cuta peei cabu mete ne erangige. Igi liba tädige, pui mete ne ijarige, mete te itramige, siige iyeta sabe äbitige.”

7

Yeesu Cubu Mope Biname me Kaakesea Bägrä ne Miiji me Jewenige
(Matayo 8:5-13)

¹ Yeesu liba iyeta peei mene epiremige biname bine jajanename, piba tabe Kaprenauma cewe me abacitige. ² Pui cewe cabu puga ge yepä Rooma cabu ca cubu mope biname. Teeme ngenecurage kaakesea bägrä baborage pita cama ge budre mameta. ³ Pui Rooma cubu mope biname te liba mene itecijige Yeesu poto cidi me, tabe poto Israela modamoda biname bine Yeesu bau me jityepemige teebine ätemlame teeme kaakesea bägrä ne miiji wawename. ⁴ Pui Israela modamoda biname cina seclige, Yeesu ne owecu cama itineräjisi egä, “Maane miiji teebine ätityerame, ingle tabe miiji biname gyene. ⁵ Tabe babo owecu mime biname bime tääpume, pi-iyepu cime abasecretna mete ne eranguji teeme rarekaake ca.”

⁶ Yoo, Yeesu piba ten cama ädige. Tabe teeme mete mameta me liba atyaramtige, piba pui Rooma cubu mope biname te poto teeme biname-wale bine tityepemige Yeesu bau me mene cama egä, “Babo Biname, gone mäpu me läbitute căme tääpume. Cane ibibi lica gäne maane abacitame căme mete me, ⁷ peei name pi cane lica otni mäáme opo gaabe me. Maane mene taatu jiici, piba căme

kaakesea bāgrā te miiji pa läbitege. ⁸ Yoo, cane umle gāne mene lipu kokre gyene. Cane miiji cāme babo biname bime mene ätecija, piyepu cāme ire atwi cabu piti nemi cubu biname. Cane yepā ne jaajune, ‘Ädi,’ siige tabe lāduge; cane nuuja ne jaajune, ‘Tädi,’ siige tabe tāduge. Cane cāme kaakesea bāgrā ne jaajune, ‘Ai jeweni,’ siige tabe peei ne jaawenuge. Peei name pi cane umle gāne egā määme mene cabu kokre pisi nyene.”

⁹ Yeesu mutäcäco äbitige, pui mene liba itecijige. Tabe ingwe gaabe me tatadrongtige, ten cama lui biname cina seclige, teebibine jejemige egā, “Cane weebibine jijenininine egā apu baborage ätrunga ne cane lica ituge pāpāna Israela biname bime cabu ca, yepā ai biname cabu taatu jepānine.”

¹⁰ Pui mename biname cina liba äcnärige Rooma cubu mope biname me mete me, siige teepi pui kaakesea bāgrā ne miiji jepānisi.

Yeesu Budre Biname ne Erpinantige

¹¹ Peei ingwe ca Yeesu ädige yepā matikolä cewe me, ngii Naina. Teeme abiberāja bāgrā piyepu bucurage nuuja biname cina ten cama eclige. ¹² Tabe liba pui cewe grana gome atyaramtige, biname cina yepā budre biname ne secanisi cewe cabu ca. Tabe mamye biname ge, teeme mage me japurage imābāgrā; cuta mage lui cuubla ge. Bucurage pui cewe biname cina ten cama seclige. ¹³ Yageyame liba teebine jopānige, tabe baborage owecu äbitige teeme tääpume, jojige egā, “Ele gone!” ¹⁴ Tabe piba awetāntige, budre biname me keeso kaake ne joomlige. Pui keeso acana biname cina piba imyemutemige, siige Yeesu pui budre biname ne

jejige egä, “Mamye biname, cane meebine naajenine arpinanti!” ¹⁵ Siige, pui budre biname te arpinantige, piba gije abacitige mene me. Yeesu teeme mage ne ocäriige.

¹⁶ Iyeta biname cina wälu me äbitininisi, Acejiyame ne ewepyeräjisi egä, “Acejiyame me baborage mename biname te mime bau me tädige!” Teepi cuta jicisi egä, “Acejiyame bii tädige teeme biname bine ätityerame.”

¹⁷ Yeesu ne idre jecenanisi Yuudea gawe iyeta poto ta piyepu cuta poto gawe mameta cabu ta.

Mename Biname cina Seclige Yoane Niiye ca Äciseja Biname bau ca
(Matayo 11:2-19)

¹⁸ Yoane iyeta peei mule poto cidi me itecijige teeme äbiberäja bägrä bime bau ca. Tabe piba ala taasoglicige teeme neeneni abiberäja bägrä, ¹⁹ teebibine Yageyame bau me jäätyepige, teebine ätemlame egä, “Nää, maane säte pui biname, iyeta biname cina lui ne jewagrijenisi otnime, coo cine miiji nuuja ne awagrija?”

²⁰ Pui neeneni biname cina Yeesu bau me liba atyaramtäsi, jejäsi egä, “Yoane niiye ca äciseja biname te cibibine mäame bau me nityepige meebine ätemlame egä, ‘Nää, maane säte pui biname, iyeta biname cina lui ne jewagrijenisi otnime, coo cine pama miiji nuuja ne awagrija?’”

²¹ Puirage padare cabu Yeesu bucurage biname bine miiji me jenenemige maramara pita cabu ca, piyepu niiya cable bine iyecräjemige, piyepu bucurage irecu mäasumasu biname bine miiji me jenenemige. ²² Pui neeneni biname

lui Yoane bau ca tabe teebibine mene jaawec-nistige egä, “Weene Yoane bau me acne-nuteye, teebine jejepeye weene ngena ituge päpäna piyepu ätecija naace irecu mäasumasu biname cina cängena jääpänanemusi; ernge niiyaniya biname cina miiji waatninusi; lepera pita biname cina miiji me läbitininusi; tablame buduma biname cina cängena yäätecijanemuge; budre biname cina larpineräjininusi ireclota me; cuta piyepu owecumete biname bine Miiji Mene jaajananemusi. ²³Yoo, ngenecu miiji eei gemi laati bemi ätrunga ne lica yaapesarusi căme bau.”

²⁴Pui biname Yoane bau ca liba acnenutäsi teeme bau me, Yeesu gije abacitige biname bine mene Yoane poto cidi me jajanename. Tabe teebibine itemlemige egä, “Weene liba daapo taatu cewe me läsipeye, weene singi puma ngena päpäname? Weene lica otni duuwe baace päpäname buuwe te papa yaacenanuge.

²⁵Liba peei lica, weene ngena päpäname läsipeye peeyeme? Weene lica otni biname ne päpäname, lui te labasogäruge miijimiji cäbletääpe cama, ingle pepu pana biname cina modamoda biname bime mete cabu yaacrajuge luma miijimiji gwidape birige. ²⁶Cebine najeye, weene ngena päpäname läsipeye peeyeme? Weene

nää Acejiyame me mename biname ne singi päpäname? Yoo, cane weebibine jijenininine egä weene baborage mename biname ne puga ituge päpäna. ²⁷Oogäräneji Mene cabu Acejiyame te Yoane poto cidi me jiicenige egä, ‘Cane căme mename biname ne mäame niinäce gaabe me cire jäätyepene. Tabe te gaabe cire yaamacetnäjepi

määme otni täápume.’ ” ²⁸ Yeesu piba jejemige, “Cane weebibine jijenininine egä Yoane lui baborage gyene iyeta ai gawecewe biname bime cabu ca lui cina ituge ai gawecewe cabu lenaja ngälu Yoane me padare oomlaname, yepä page ai kirece padare cabu, eei cabu ca lui te matikäli gyene Acejiyame te lui bine ewadenemige, tabe baborage gyene Yoane cabu ca.”

²⁹ Yoo, iyeta biname piyepu cuta täks rarekaake uutecrena biname cina liba Yeesu me mene yäätcejemepi, piba jiicepesi egä, “Acejiyame me gaabe toraca conocäco gyene,” siige teepi peei name pi äciseja mule ne ituge acatena Yoane bau ca. ³⁰ Yepä, Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname cina Yoane me äciseja mule ne jäägyusi, pepu pi teepi cuta Acejiyame me teeme täápume singi gaabe ne jäägyusi.

³¹ Siige, Yeesu jiicige egä, “Cane ngena cabu yaatonäremene biname bine page lui cina ireclota gemi? ³² Teepi epu pana gemi matimati bägrä liiyepu, lui cina adnatäreji yaacrajuge aletnaletna puupu cabu, siige teemeteme ala abayaninusi egä, ‘Cine dobidobi bine jääcnäjemus, yepä weene giire lica jääwäjuye. Cine owecumete uupera yaatan-gusi, yepä weene singi lica ele me.’ ³³ Yoo, Yoane niye ca äciseja biname te tädepi piyepu poto bimu deedei cäco yaanajuge piyepu waina niye lica yäänäjuge. Weene singi lica teeme mule täápume, teeme poto cidi me jiicemuye egä, ‘Niiya cable te teebine ecanenige.’ ³⁴ Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane piba tädepene. Cane deedei läbitune piyepu niye yäänäjune, yepä weene cuta singi lica cäme mule täápume, cäme

poto cidi me jüicemuye egä, 'Jepäneye ai biname ne! Tabe mage looloyame gyene piyepu waina niye änäjäyame! Täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname teepi lui teeme biname gemi!' ³⁵ Yoo, weene pepu jüicemuye, yepä lui biname cina yaacatusi Acejiyame me singi mule bine, teeme ireclota cabu ca mine opo yaawatnusi egä Acejiyame lui umlerage gyene."

Parisea Sigu Biname te Yeesu ne Tesoglicige Teeme Mete me

³⁶ Yepä Parisea sigu biname ngii Simona tabe Yeesu ne ala tesoglicige ten cama deedei äbitame. Yeesu ädige teeme mete me, puga adnatige deedei me. ³⁷ Puga ge pui cewe cabu yepä eroero magebi. Tabe liba mene utecijige egä Yeesu deedei äbitenige pui Parisea biname me mete cabu, tabe piba matikolä karpu ne miiji lengo ngedo cama ecatige, peei cama oclige Simona me mete me. ³⁸ Puga tabe Yeesu me kaake poto ca joclajutige teeme ernge gome. Tabe ele ongenige piyepu teeme ele mäcu cina sitrametnemige Yeesu me ernge cabu. Tabe pui ele mäcu bine jicisäjemige, teeme lecaleca edingäli ca, teeme ernge jetcnige, piba pui miiji lengo cama ngedo ne ernge cabu epadurige. ³⁹ Yoo, pui Parisea biname lui te Yeesu ne ala tesoglicige, tabe liba peei mule ne jepänige, teeme ngenecu bora jüicige Yeesu poto cidi me egä, "Ai biname liba toraca mename biname gyene, tabe piba umle cama gyene ai magebi poto cidi me, lui te teebine joomlemige, egä teeme ireclota lui magerage conocono gyene!"

⁴⁰ Piba Yeesu pui Parisea biname ne jejige egä, “Simona, cane singi gäne meebine matikolä mene jajime.”

Simona jejige egä, “Abiberäja biname, ngena mene gyene?”

⁴¹ Yeesu ngene ca agli mene teebine jejige egä, “Neeneni biname cina rarekaake ituge waadena yepä rarekaake ire atwi biname bau ca. Pui yepä biname te faib hanred rarekaake yaawademepi piiyepu nuuja te fifti taatu rarekaake yaawademepi. Yoo, yepä pui rarekaake me ibi lui daremu gyene yepä bimu me kaakesea täápume. ⁴² Siige, ingwe ca pui neeneni äblicäco ge pui rarekaake awecnistame, peei name pi rarekaake ire atwi biname te teebibine jaajige egä, ‘Ngänu gyene peei bine awecnista. Cane weeme ngii ituge äyeblyngta daremu oogäräneji peba cabu ca.’ Yoo, Simona cane meebine näätelenine egä pui neeneni cabu ca laasi nyene baborage singi pui rarekaake ire atwi biname täápume?”

⁴³ Simona teebine jejige egä, “Pama pui biname lui me baborage daremu ne ituge äyeblyngta.”

Yeesu jejige, “Yoo, mäame mene toraca gyene.”

⁴⁴ Tabe piba pui magebi bau me atatröngärige, Simona ne jejige egä, “Jöpäni ai magebi? Cane liba mäame mete me abacitine, maane cebine niye lica näcärite ernge äciseja täápume, mime mule lipu gyene, yepä ai magebi cäme ernge teeme ele mäcu ca näcisäjige, piba nebo jicisäjige teeme edingäli ca. ⁴⁵ Maane cebine lica natecnite awablame, mime mule liiyepu, yepä cäme abacita cabu ca ai magebi te cäme ernge jäje natecnanige. ⁴⁶ Maane cäme mope olibi migi ca lica napyacite, mime mule

liiyepu, yepä tabe te cäme ernge miijimiji ngedo ca bii napyacige. ⁴⁷ Cane meebine naajenine egä teeme bucurage conocono mule bine ituge äyeblena, peei name pi teeme owecu baborage gyene cäme täapume. Yepä, lui biname me nesae taatu niiya mule ituge äyeblena, teeme matikolä singi taatu pisi nyene.”

⁴⁸ Yeesu puma cita ca magebi ne jojige egä, “Määme niyaniya mule bine ituge äyeblena.”

⁴⁹ Piba pui nuuja biname lui cina pui dade gome adnatäreji gemi, teepi teemämu ätemläjinisi egä, “Laasi nyene ai biname lui te cuta biname bime niyaniya mule bine yääyebhengemuge?”

⁵⁰ Yeesu piba magebi ne jojige egä, “Acejiyame te meebine näätityäriige määme niiya mule cabu ca asatame, ingle maane cebine nätrungite. Äte, ngenecu poode cama ocli.”

8

Poto Magebi cina Yeesu ne Yäätityärusi

¹ Peei padare ingwe ca Yeesu modamoda cewe piyepu matimati cewe cabu ta otnetnäjige, puga Miiji Mene biname bine jejananemige Acejiyame te biname bine waadena poto cidi me. Teeme twelb abiberäja bägrä cina ten cama otninisi.

² Cuta ten cama puga ge poto magebi, Yeesu lui bine pita cabu ca miiji me itu jaawenemepi piyepu niiya cable bine itu yääyecräjemepi teeme poto cabu ca. Teeme poto ngii age temi: Yepä lui Mariya, teeme nuuja ngii Magadala tage, Yeesu lui me trupa cabu ca seben niiya cable bine itu yääyecräjemepi. ³ Nuuja teeme ngii Yoana

tage. Tabe lui Kusa me coga gwene, Kusa lui te Mopeyame Heroda me mete piyepu gwidape bine ire jaatwemuge. Cuta nuuja teeme ngii Susana tage, cuta piyepu bucurage nuuja magebi cina ten cama puga ge. Teepi Yeesu piyepu teeme abiberäja bägrä bine yäätityäremusi teemerge rarekaake piyepu gwidape cabu ca.

Ngene ca Agli Mene Kuu Gije Iisabeja poto cidi me

(Matayo 13:1-9; Mareko 4:1-9)

⁴ Biname cina Yeesu bau me totninisi maramara cewe cabu ca. Liba bucurage biname cina abasecretnige, tabe ai ngene ca agli mene jebaitnemige egä:

⁵ “Yepä biname te äduji calwacupi me kuu gije bine iisabejame. Egäcäro tabe kuu bine gweeti cabu yisabäjemige, poto cina gaabe cabu itrametnemige. Puga biname cina kuu bine jibrecäjemisi piyepu ele cina erwäjemisi. ⁶ Poto kuu cina itrametnemige kula gawe cabu. Kuu cabu ca gije liba tuupletnäriige, teepi maaje me äbitininisi, inge pui kula gawe cabu niye lica ge. ⁷ Poto kuu cina itrametnemige pägepäge mete bora me. Pägepäge cina gije cama uutinisi, siige gije bine jetäyemisi. ⁸ Poto kuu cina itrametnemige miijirage gawe cabu. Pui cabu ca gije cina tuupletnäriige, uutinisi, kuu jepänemisi, nuuja cina yepä hanred kuu jepänemisi.”

Yeesu peei mene jejemige, piba babo tage ca jicige egä, “Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, itecijinege umle äbitame!”

*Agesa Ingle Yeesu Biname bine Yaabiberäjemuge
Ngene ca Agli Mene ca*

(Matayo 13:10-17; Mareko 4:10-12)

⁹ Ingwe ca Yeesu me abiberäja bāgrā cina tee-
bine itemlisi pui ngene ca agli mene me aboclomta
poto cidi me. ¹⁰ Yeesu teebibine jejemige egä, “Lui
umle niinäce aboclomtäneji lica ge, egä Acejiyame
te lipu biname bine waadena, weebibine umle
ituge ceera. Yepä nuuja biname bime bau me cane
ngene ca agli mene ca jiiçune, ai name pi ‘puu ire
acita cabu, teepi lica jääpänusi, piyepu puu ätecija
cabu, teepi lica umle läbitininsi.’ ”

*Yeesu Ngene ca Agli Mene ne Eboclomtuge Kuu
Gije Iisabeja poto cidi me*

(Matayo 13:18-23; Mareko 4:13-20)

¹¹ Yeesu abiberäja bāgrā bine jejemige egä,
“Cane kuu gije iisabeja poto cidi me mene ne ebo-
clomtenine: Pui kuu lui epu pana Acejiyame me
mene liyepu. ¹² Lui kuu cina gaabe cabu itramet-
nemige, pui gawe epu pana biname lui cina
Miiji Mene yäätacijemuge, yepä Satani te läduge,
pui mene ne wata yääyebliingtuge teeme ngenecu
bora ca, ingle tabe singi lica ge teepi pui mene
ätrungame, piba teeme niiya cabu ca äsecerame.
¹³ Lui kuu cina kula gawe cabu itrametnemige,
pui gawe lui epu pana biname liyepu lui cina
Miiji Mene yäätacijemuge, gege cama yaacatusi,
yepä epu pana gije me braju te äblicäco kula
gawe bora abacitame, pui mene te äblicäco teeme
ngenecu bora me abacitame. Matikolä padare
teepi jäätrungusi, yepä apicetnära te liba täduge,
teepi piba teeme ätrunga ne yaabmalusi. ¹⁴ Lui

kuu cina pägepäge mete cabu itrametnemige, pui gawe lui epu pana biname liiyepu lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, yepä teeme ngenecu mäpu, coo teeme bucurage gwidape, coo piyepu teeme singi ai ireclota me gege mule täöpume, peei cina pägepäge seeasea pana Miiji Mene ne jätäyusi. Peei name pi teeme ireclota cabu pui mene te äblicäco nuuja kuu wawename. ¹⁵ Lui kuu cina miiji gawe cabu itrametnemige, pui gawe lui epu pana biname liiyepu lui cina miijirage piyepu toraca ngenecu cama Miiji Mene yäatecijemuge, ngenecu cabu cängena joomlusi, piyepu durau cäco miijimiji mule bine jaawenemus i kuu täöpume.”

*Ngene ca Agli Mene Lampa poto cidi me
(Mareko 4:21-25)*

¹⁶ “Nuuja biname te lampa ne lica jaabotuge, piba diiba ca yäät rugäruge coo yaacituge dade lolebora me. Yepä, tabe lampa ne cabu je yaatecwantuge, piba biname lui cina mete me yäabäcnusi, teepi lampa apacljera ne jätäpänusi.

¹⁷ Pepu pana ge page biname bime bau ca ngena ämlitäneji gyene, pajecu me pagege äbita teeme täöpume, piyepu lui mule biname cina umle lica gemi page, teepi pagege umle äbita.

¹⁸ Peei name pi weene cängena ngene jotwananineye lipulipu äteciame, inge lui biname me umle pisi nyene, Acejiame teebine cerämu pa yäacärepi; piyepu lui biname me umle lica gyene, Acejiame teeme bau ca pa yaacatepi lui matikäli umle tabe apu angi egä pisi nyene.”

*Mene Yeesu me Ingle Biname poto cidi me
(Matayo 12:46-50; Mareko 3:31-35)*

¹⁹ Yeesu me mage piyepu iganewale cina teeme bau seclige, yepä teepi äblicäco teeme mameta me otni biname tomi name pi. ²⁰ Yepä biname te Yeesu ne piba jejige egä, “Määme mage piyepu iganewale mete kaake poto je jeclajutemige. Teepi singi määme täápume.”

²¹ Yeesu piba iyeta biname bine jejemige egä, “Lui cina Acejiyame me mene jäätecijusi piyepu yaacatusi wawename, teepi cäme täápume epu pana mage piyepu iganewale liiyepu.”

*Yeesu Sawa cabu Buuwe ne Jiibige
(Matayo 8:23-27; Mareko 4:35-41)*

²² Nuuja bimu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama acetnärige poo cabu me, teebine jejemige egä, “Mine sawa ne yuuresi nuuja poto doro me,” siige teepi abyemärinisi. ²³ Poo te liba niye cabu ädige, Yeesu ute ogrige. Piba baborage buuwe te tipwäjige sawa cabu. Pui poo cabu uule kuu cina tatacweräjenisi, poo te mameta abuma. ²⁴ Puma cita ca Yeesu me abiberäja bägrä cina awetenäjininisi teeme mameta me, teebine elotnantisi ute cabu ca, jejisi egä, “Abiberäja biname, mine labumetninago!”

Yeesu abujängtige, buuwe piyepu uule kuu bine kokre mene ca jiibemige, siige sawa te bulubulu mataru enajige. ²⁵ Tabe piba teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Lese nyene weeme ätrunga?”

Teepi wälu piyepu mutäcäco äbitininisi, siige teemeteme ätemläjinisi egä, “Ai biname tabe laasi

nyene? Tabe mene jejemige buuwe piiyepu uule bine, siige teepi jitecijisi teeme mene!”

*Yeesu Niiya Cable cama Biname ne Itityäriige
(Matayo 8:28-34; Mareko 5:1-20)*

²⁶ Teepi poo cabu eclige ngälu atyarininisi Gerasene* biname bime gawe cabu. Pui gawe lui Galilaya sawa nuuja poto doro ca. ²⁷ Yeesu liba poo cabu ca arpatige doro me, yepä pui cewe biname te opopa eyige ten cama, lui biname ne niiya cable cina yaacananusi. Leca padare cama tabe cäbletääpe cäco waatnetnäjuge, singi lica ge mete cabu lenajame, yepä kula waja cabu yaana-juge, cewe biname cina luma teeme budre biname bine gape yaacranemusi. ²⁸ Pui biname te Yeesu ne liba jepänige, ala abayige, teeme bau me piba itramige, babo tage ca jejige egä, “Yeesu, maane lui Caburage Acejiyame me Bägrä gäte, maane singi gäte cäme tääpume ngena wawename? Cane mee-bine naawejanenine, maane cebine gone sabe nawenute!” ²⁹ Yoo, tabe peei mene jejige, ingle Yeesu niiya cable ne bii jejige asatame peei biname ne abmalame. Yoo, bucurage padare pui ni-ya cable te pui biname ne joomlananuge, ngänuge tabe ätäyäneji yaanajuge ayana seea teeme ime piiyepu ernge cama, pepu padare cabu tabe ayana seea bine yaagabicmuge, siige cable te piba tee-bine yaacanuge daapo taatu cewe cabu me.

³⁰ Yoo, Yeesu teebine itemlige egä, “Maane ngii laasi näte?”

---

* **8:26:** Gerasene: Gerasene piiyepu Gadara biname lui yepä biname gemi.

Tabe jejige egä, “Cane ngii lui Sange,” ingle bucurage niya cable teeme trupa cabu yaacrajuge. ³¹ Pui cable cina Yeesu ne jejisi egä, “Gone cibibine nityepininute piyemrage cupicu cabu me.

³² Puga ge teeme mameta je baborage ngeerangera blome tomi lui cina podo wajwa cabu deedei täapume yuunguretnäjemisi. Pui niya cable cina Yeesu ne jejisi teebibine ätyepame blome bime trupa ngalebora me; siige tabe teebibine piyeme jityepemige. ³³ Yoo, cable cina pui biname ne ebmalisi, blome cabu me ebäcnisi, siige iyeta pui blome cina podo cabu ca uuwametnige, sawa niye bora uupletnäriige, puga abumitnige, siige.

³⁴ Pui blome ire atwi biname cina liba peei ne jepänisi, teepi cewe me uuwametnige, idre ne ecanenisi matimati cewe cabu ta piyepu pui babo cewe cabu me. ³⁵ Cewe biname cina äsecrärige pui mule ne päpäname. Teepi liba Yeesu bau me eclige, piba pui niya cable cama biname ne jepänisi Yeesu gome adnatäneji ge, cäbletääpe asigräneji ge, piyepu miiji ngene atwanena cama ge. Teepi piba iyeta wälu äbitininisi. ³⁶ Lui biname cina peei mule ne jepänisi, teepi nuuja biname bine jejemisi Yeesu lipu peei biname ne miiji me jewenige. ³⁷ Puma cita ca iyeta pui Gerasene gawe biname cina Yeesu ne jejisi teeme bau ca äyeblyngtame, ingle teepi mage wälu gemi. Peei name pi Yeesu poo cabu ca acenutige otnime. ³⁸ Piba pui biname, cable cina lui ne ebmalisi, tabe Yeesu ne jejige egä, “Nää, lipu gäne cane maane cama otnime?”

Yepä, Yeesu teebine jityepige apu mene cama

egä, ³⁹ “Maane ama. Cewe me acnenuti biname bine jananename Acejiyame te ngena miiji mäame täápume bii naawenige.”

Pui biname te puma cita ca iyeta pui cewe cabu otnetnäjige, biname bine jejananemige Yeesu ngena ne teeme täápume jewenige.

Yairus me Ngulebägrä piyepu Pita cama Magebi (Matayo 9:18-26; Mareko 5:21-43)

⁴⁰ Yeesu liba atyaramtige sawa nuuja poto doro me, biname tomi puga ge teebine jewablisi, ingle teepi iyeta teeme acnenuta täápume jewagrijenisi.

⁴¹ Piba biname ngii Yairus te teeme bau me atyaramtige. Tabe lui yepä babo biname gyene pui cewe me abasecretna mete täápume. Tabe teemämu gawe me ajarige Yeesu me ernge gome, teebine ewejanige teeme mete otnime, ⁴² ingle teeme bägrä mameta ge budre. Teeme lui yepä taatu bägrä, twelb kämäge cama gwe, ngulebägrä gwe.

Yoo, Yeesu liba abyemäriige Yairus me mete otnime, biname bucurage ge tomi cabu, teepi teebine gaabe cabu jityepecäjisi. ⁴³ Puga ge biname tomi cabu yepä magebi lui te uudi apira pita cama ge twelb kämäge ngalebora. Tabe iyeta teeme rarekaake ituge apira dokta bime bau otnetnejame, yepä teepi äblicäco teebine miiji me wawena. ⁴⁴ Tabe Yeesu me kaake poto ca toclige, teeme cäbletääpe pepyämu ne joomlige, siige piba taatu ätecitige teeme uudi pita te. ⁴⁵ Yeesu biname bine itemlemige egä, “Laati te cebine noomlige?”

Iyeta biname cina liba aininisi, Peteru piba jejige egä, “Abiberäja biname, biname piti nemi

iyeta poto ta, meebine naawaclomtisi, teepi te iyeta näädudnecäjisi.”

⁴⁶ Yepä, Yeesu jiicige egä, “Yepä biname te cebine bii noomlige. Cane asicnantine egä căme kokre te basatige.” ⁴⁷ Pui magebi liba ngene ca beglige egä tabe äblicăco ge ämlita, ngena te teeme täápume băbitige, tabe piba aloneca cama oclige, Yeesu me opo gaabe utramige. Tabe piba biname bime sobe cabu teebine jejige ngena name pi teeme căbletăäpe ne joomlige, piyepu tabe lipu wata miiji me băbitige. ⁴⁸ Yeesu teebine piba jojige egä, “Băgră, măame ätrunga te meebine miiji bii naawenige. Äte, ngenecu poode cama ocli.”

⁴⁹ Egăcăro Yeesu peei mene jiicige, biname te mene cama tädige pui babo biname me mete cabu ca. Tabe Yairus ne jejige egä, “Măame ngulebăgră te budre gwene. Gone Abiberăja Biname ne papa yaacanute.”

⁵⁰ Yepä, Yeesu liba peei mene itecijige, Yairus ne jejige egä, “Wălu gone, yepă cebine nătrungi. Măame ngulebăgră te miiji pa lăbitepi.”

⁵¹ Yeesu liba Yairus me mete me atyaramtige, tabe biname bine jiihemige puutucu je, yepă Peteru, Yoane, Yakobu, piyepu pui ngulebăgră me mage babe taatu ten cama abacitige. ⁵² Iyeta biname cina ele engenetnemige pui ngulebăgră täápume. Yeesu teebibine ele jiihemige, jejemige egä, “Ele gone! Băgră te budre lica, yepă ute gwene.”

⁵³ Teepi teebine ngange ewăcnisi, ingle teepi umle gemi egä peei ngulebăgră toraca budre gwene. ⁵⁴ Yeesu piba ngulebăgră ne ime gome

jwoomlige, babo tage ca jojige egä, “Bägrä, arpinanti!” ⁵⁵ Tabe ireclota jepänige, ingle seemo te tacnenutige, siige wata abujängtige. Siige, Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Ngulebägrä ne deedei ocäreye!” ⁵⁶ Teeme mage babe cina mutäcäco äbitäsi. Yeesu teebibine jaajige egä, “Gone nuuja biname bine jaajananemuye ai poto cidi me.”

9

Yeesu Teeme Twelb Abiberäja Bägrä bine Jityepäjemige

(Matayo 10:5-15; Mareko 6:7-13)

¹ Yeesu teeme twelb abiberäja bägrä bine teeme gome tebasecretnemige, teebibine kokre piyepu conocäco ecäranemige iyeta niiya cable bine äyecrejame piyepu maramara pita bine äyebhengäjame. ² Tabe piba teebibine jityepäjemige Acejiyame te biname bine waadena poto cidi me mene jajanename piyepu pita biname bine miiji me wawenecame. ³ Tabe teebibine jejemige egä, “Weene gone nuuja gwidape bine yaawademuye weeme otni täöpume. Gone yaawademuye otnetneja suru piyepu diiba. Rarekaake piyepu deedei gone yaawademuye, cuta tuwängle cäbletääpe gone yaawademuye. ⁴ Lui biname cina weebibine jiwablininusi, teeme mete cabu inajininuge ngälu weene pui cewe ne saabmaluye. ⁵ Cewe biname cina liba weebibine lica awabla, pui cewe ne liba saabmaluye, tuuwe bine jääglubäjemuye weeme ernge cabu ca. Teepi ai mule cabu ca umle läbitininusi egä teepi pagege niiya daremu ne päpäna.”

⁶ Siige, abiberäja bägrä cina Yeesu ne puga ebmalisi, teepi otnininisi iyeta pui cewe cabu ta, biname bine Miiji Mene jejananemisi piyepu pita biname bine miiji me jewenanemisi iyeta poto ta.

*Mopeyame Heroda te Ngenecu Wälu pana Äbitige
(Matayo 14:1-12; Mareko 6:14-29)*

⁷ Yoo, Galilaya probins mope biname Heroda te mene itecijige iyeta Yeesu me waweneca poto cidi me. Pajecu lica ge teeme tääpume ngena cina äbiteninisi, inge biname bime mene mara-mara ge. Poto biname cina jiiçusi egä, “Pama Yoane pui niiye ca äciseja biname te budre cabu ca tarpinantige!” ⁸ Nuuja cina jiiçusi egä, “Pama Eliya te taboclomtige.” Piiyepu nuuja cina jiiçusi egä, “Pama yepä sasa mename biname te budre cabu ca tarpinantige.” ⁹ Heroda piba jiiçige egä, “Peei lui lica ge Yoane, inge cane te itu jaajemepene teeme mope ne äläcnutame; tabe budre ge. Peei biname tabe baa laasi nyene, cane lui poto cidi me mene nätecijige?” Tabe peei name pi äbitenige Yeesu ne päpäname.

*Yeesu Faib Tausen Biname bine Engäremige
(Matayo 14:13-21; Mareko 6:30-44; Yoane 6:1-14)*

¹⁰ Yoo, ätyepäneji biname cina täcnärininisi, Yeesu ne jejisi iyeta teepi ngena ituge wawena. Tabe piba teebibine ewademige, siige teepi taatu eclige yepä cewe me, ngii Betesaida, ¹¹ yepä biname cina liba umle äbitininisi, teepi Yeesu ne ingwe icwisi.

Tabe iyeta teebibine jewablimige, mene jejananemige Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge, piyepu pita biname bine miiji me jewenemige.

¹² Mämle bimu me liba, teeme twelb abiberäja bägrä cina Yeesu bau me seclige, teebine jiji egä, “Maane biname bine jityepemi mameta calwacupi cewe me piyepu maramara cewe me teeme deedei piyepu ute puupu bine päpäname, ingle biname cäco cewe gyene ai.”

¹³ Yepä, Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene te teebibine deedei ecäremeye.”

Teepi puma cita ca jiji egä, “Cime nuuja deedei lica gyene, yepä ai faib buluduu piyepu neeneni bumate cibi taatu gemi. Baa, maane singi cine otni deedei aletname ai bucurage biname täapume?” ¹⁴ Yoo, puga ge pama faib tausen rooriye, magebi bägrä cama.

Yeesu teeme abiberäja bägrä bine piba jejemige egä, “Weene biname bine jejemeye adnaterame maramara tomi cabu, fifti pana biname yepäyepä tomi cabu.”

¹⁵ Abiberäja bägrä cina pepu jewenemisi Yeesu me singi liyepu. Iyeta biname cina liba adnatärinisi, ¹⁶ Yeesu piba ewademige pui faib buluduu piyepu neeneni bumate cibi bine. Tabu cabu me ire acitige, Acejiyame ne eso ecärige, pui deedei cibi bine itrecimige, abiberäja bägrä bine piba ecäremige biname bime bau awadename. ¹⁷ Iyeta biname cina teeme ibi jepänisi liba erwäjisi. Piba abiberäja bägrä cina deedei pacupacu diiba bora ebäcnemisi, siige twelb diiba cina tapaninisi.

Peteru Yeesu ne Jewabudnitige egä Tabe Keriso Sine

(Matayo 16:13-20; Mareko 8:27-30)

¹⁸ Nuuja taje Yeesu liba ten taatu Acejiyame bau irecu ätumutige, piyepu teeme abiberäja bägrä puga ge teeme gome, tabe piba teebibine itemlemige egä, “Nää, biname cina lipu jiicusi egä cane laasi näne?”

¹⁹ Teepi jejisi egä, “Poto cina jiicusi egä maane niye ca äciseja biname Yoane säte. Nuuja cina jiicusi egä maane Eliya säte. Piyepu nuuja cina jiicusi egä maane yepä sasa mename biname gäte lui te budre cabu ca tarpinantumete.”

²⁰ Tabe itemlemige egä, “Cije weene, weene lipu jiiceniye egä cane laasi näne?”

Peteru jejige teebine egä, “Maane Keriso säte, Acejiyame lui ne ituge ätyepa biname bine niya cabu ca äsecreraame.

Yeesu Mene Jiicemige Teeme Mäpu Padare piyepu Budre poto cidi me

(Matayo 16:20-28; Mareko 8:30-9:1)

²¹ Piba Yeesu teeme abiberäja bägrä bine kokre cama jejemige egä, “Ai poto cidi me gonerage nuuja biname ne jaji. ²² Tabe cuta jejemige egä, “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane miiji mäpurage gwidape bine pagege päpäna. Yoo, Israela modamoda biname, piyepu modamoda iiwäreja biname, piyepu cotre abiberäja biname, teepi cebine pa nägyepesi, budre me pa nawenepesi, yepä cane ireclota me pa larpinantepene nesae bimu ingwe ca.”

²³ Yeesu puma cita ca iyeta biname bine jejemige egä, “Biname te liba singi cane cama

otnime, tabe miiji teemerage singi bine gawe me acrana, teeme baarge uli ne palace cabu bimu gaabegabe acanena, siige cebine ingwe äcwi. ²⁴ Ingle lui biname te ai gawecewe ireclota cäme täápume yaapesaruge, tabe toraca ireclota ne cire jääpänepi, yepä lui te ai gawecewe ireclota täápume wälu cama ire jaatwuge piyepu singi lica cäme ime cabu acitame, tabe toraca ireclota ne cire yaapesarepi. ²⁵ Yoo, biname te nuuja miiji ne lica cire jääpänepi, ngänu gyene tabe puu iyeta ai gawecewe ne yaacatuge, yepä peei cabu ca teeme ireclota ne yaapesaruge. ²⁶ Yoo, biname te liba ajiri birige cäme täápume piyepu cäme mene täápume, piba cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane teebine cire jäägyepene pui padare cane liba jamyacu apaclyera cama cire tacnenutepene ai gawecewe me. Yoo, pui padare cabu Aceji Babe me jamyacu apaclyera piyepu iyeta mename seemo bime jamyacu apaclyera cane cama cirege lenaja. ²⁷ Cane toraca mene weebibine jijenininine egä ama poto lui cina jeclajutäjenemige, teepi lica pagege budre äbita, ngälu teepi pa jääpänepesi Acejiyame te lipu biname bine yaawademusi.”

*Yeesu Mara Opo me Äbitige
(Matayo 17:1-8; Mareko 9:2-8)*

²⁸ Yoo, pama eit bimu ingwe ca Yeesu liba peei mene jaajemepi, tabe Peteru, Yoane, Yakobu naabibine aacanänige podo cabu me irecu ätumutame. ²⁹ Egäcäro tabe irecu ätumutige, teeme opo te piba mara me äbitige piyepu teeme cäbletääpe bulubulurage äbitige, paamlepamle

pana. ³⁰⁻³¹ Piba taatu neeneni biname cina cabucewe apaclyera cama puga teeme gome taboclomtäsi. Teepi sasa mename biname Moose naabi Eliya tage. Teepi Yeesu cama mene jicemäsi egä teeme padare mameta ge budre päpäname Yerusalema babo cewe cabu je, tabe lipu Acejiyame me singi pa jaawenepi biname bine ätityerame. ³² Yoo, Peteru piyepu ten cama lui biname teepi ute opo pana aanajänige. Liba peei cabu ca cängena alotneränänisi, piba Yeesu ne jamyacu apaclyera cama jepänänisi, piyepu peei neeneni biname bine jääpänänisi lui ten cama jeclajutäsi. ³³ Pui neeneni liba mameta gegi Yeesu ne abmala, Peteru te piba Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, cine miijirage gämi cama. Cine nesae matimati mete bine pa yaarangemesi: yepä mäame täapume, yepä Moose täapume, piyepu yepä Eliya täapume.” Yoo, Peteru cängena umle lica ge tabe ngena mene jicemige.

³⁴ Tabe liba mene cabu jage, carbe te piba tädige, teebibine aacwabänige. Abiberäja bägrä cina wälu me äbitininisi carbe te liba icwabemige teebibine.

³⁵ Piba carbe cabu ca tagepogogo te tädige egä, “Ai lui cäme bägrä gyene, cane teebine jejujine cäme kaakesea wawena täapume. Weene teebine jitecijeye!”

³⁶ Liba apirige pui tagepogogo te, teepi Yeesu ne taatu jepänänisi. Yoo, abiberäja bägrä cina peei poto cidi me bojä me äbitininisi. Pui padare cabu teepi lica nuuja biname ne jaji ngena ne bii jepänisi.

*Yeesu Miiji Jewenige Niiya Cable cama Bägrä ne
(Matayo 17:14-18; Mareko 9:14-27)*

³⁷ Nuuja bimu teepi liba podo cabu ca täinetnänige, bucurage biname cina ten cama opopa eyisi. ³⁸ Biname tomi cabu ca yepä biname te babo tage cama Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, căme bägrä ne jepäni. Tabe lui căme yepä taatu imäbägrä gyene. ³⁹ Niiya cable te teebine liba joomluge ala abayename jaawenuge, piba tabe uumanumana me läbituge, teeme tage cabu ca mote acwe cina täsuge. Cable te teebine jäje joomlanuge, teeme tääpe ne iyeta sabe jaawenuge. ⁴⁰ Cane määme abiberäja bägrä bine liga jaajemune pui cable ne äyebtingtame, siige teepi äblicäco ge.”

⁴¹ Yeesu biname bine jejemige egä, “Weene ätrunga căco biname gemi, weeme mule lui ni-iyarage gyene! Luma ngälu padare cane miiji weene cama lenaja? Luma ngälu padare cane miiji weeme ätrunga căco mule päpäna?” Tabe piba pui biname ne jejige egä, “Bägrä ne secani!”

⁴² Egäcäro bägrä te tädige, cable te teebine ijarige gawe cabu, tabe juumemige. Yeesu piba niiya cable ne jejige äyebtingtame, imäbägrä ne miiji me jewenige, piba teeme babe bau me ewecnistige. ⁴³ Siige, iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi Acejiyame me babo kokre name pi.

*Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto
cidi me
(Matayo 17:22-23; Mareko 9:30-32)*

Yoo, biname cina mage ngene jotwananinisi Yeesu me mara mule poto cidi me, ⁴⁴ piba Yeesu

teeme abiberäja bāgrā bine jejemige egä, “Weene cāngena ngene jotwananiniye ai mene poto cidi me: Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, teepi cebine biname bime ime cabu pa nacitepesi.” ⁴⁵ Yepä, abiberäja bāgrā cina teeme mene ne opo lica ewatnisi, ingle teeme täapume ämlitāneji pana ge pui mene, peei name pi teepi cāngena umle lica ge, piyepu teepi wālu ge teebine ätemlame.

Laasi Nyene Baborage

(Matayo 18:1-5; Mareko 9:33-37)

⁴⁶ Abiberäja bāgrā cina gije jebacitisi atraname egä laati te teeme cabu ca baborage pagege äbita. ⁴⁷ Yeesu teeme ngene atwanena umle ge, peei name pi bāgrā matikolä ne ala tosoglicige teeme opo gaabe je aclajutame. ⁴⁸ Tabe piba abiberäja bāgrā bine jejemige egä, “Biname lui te apu matikolä bāgrā ne jaawabluge cāme ngii cabu, tabe cuta nawabluge cebine; piyepu biname lui te cebine nawabluge, tabe Acejiyame ne cuta jaawabluge lui te cebine nätyepuji. Yoo, weeme cabu ca lui te matikolä gyene biname bime opo gaabe, tabe sine baborage Acejiyame me opo gaabe.”

Lui te Mibibine Lica Nicisärmutininuge, Tabe Lui Mime tääpu Myene

(Mareko 9:38-40)

⁴⁹ Yoane te piba jejige egä, “Abiberäja biname, cine biname ne jepānisi lui te niiya cable bine yääyecräjemuge määme ngii cabu. Cine teebine jejisi peei mule ne abmalame, ingle tabe lica mine cama labasutuge.”

⁵⁰ Yeesu piba Yoane piyepu nuuja abiberäja bāgrā bine jejemige egā, “Teebine gone jii buye, ingle biname lui te mibibine lica nicisārmutininuge, tabe lui mime tääpu myene.”

Yepä Cewe Samariya Gawe cabu, Puma Biname cina Yeesu ne Jigyisi

⁵¹ Yoo, Yeesu me acnenuta padare cabucewe me seeji mameta me täbitige, tabe ngene piba jotwige Yerusalema me otnime, siige abyemäriige.

⁵² Tabe biname bine niinäce gaabe me jityepemige Samariya gawe cabu yepä cewe me teeme lenaja puupu ne amacetnäjame. ⁵³ Yepä, pui cewe biname cina singi lica ge teebibine puupu ceerame, ingle teepi umle ge egä tabe mara iiwäreja mule tääpume Yerusalema me ädenige. ⁵⁴ Yoo, abiberäja bāgrā Yakobu naabi Yoane liba peei ägyi mule ne jepänäsi, teepi claabe cama jejäsi egä, “Yageyame, nää maane singi gäte cine Acejiyame ne awejename muye ne ätyepame ai biname bine aglecame?”

⁵⁵ Yepä, Yeesu atadrengtige, teeme abiberäja bāgrā bine jejemige pepu mene gone iicemame.

⁵⁶ Puma cita ca teepi iyeta abyemärinisi nuuja cewe otnime.

Mene Yeesu ne Ingwe Äcwi poto cidi me (Matayo 8:19-22)

⁵⁷ Teepi liba teeme gaabe cabu otninisi, yepä biname te Yeesu ne jejige egä, “Ngānu gyene maane liiyeme ädenite, cane mäame ingwe ädenine!”

⁵⁸ Yeesu teebine jejige egä, “Poks bime bora piti nemi lenaja tääpume, piyepu ele bime mete uli cabu piti nemi, yepä lui Acejiyame bau ca

tädujine, biname me äbitujine, căme täápume puupu lica gyene căme mope acitame. Nää, maane singi gäte pepu otnetnejame cane cama ireclota täápume?”

⁵⁹ Yeesu piba nuuja biname ne jejige egä, “Tädi, cane cama otnime,”

Yepä, pui biname te jejige egä, “Babo biname, cane singi gäne meebine ingwe äcwime, yepä cane lipu gäne niinäce otni căme babe ne gape acitame?”

⁶⁰ Yeesu teebine jejige egä, “Laati bemi seemo ireclota cabu budre, teeme täápume ebmalepi budre biname bine gape cabu acraname; yepä maane ädi, biname bine jajanename Acejiyame te lipu biname bine yaawademuge.”

⁶¹ Nuuja biname te jejige, “Babo biname, cane maane cama ädenine, yepä cane niinäce căme binamewale bine yewo tawenemene.”

⁶² Yeesu teebine jejige egä, “Lui biname te gije labacituge gawe ängwädname cooso piyepu ängwädna gwidape cama, piba latadrengtuge ingwe gaabe ireme, tabe müji biname lica birige Acejiyame me biname bine waadena kaakesea täápume.”

10

Yeesu Sebentituu Biname bine Jityepäjemige

¹ Yoo, peei ingwe ca Yeesu sebentituu biname bine jejäcremige, neeneni neeneni jityepäjemige niinäce otnime iyeta cewe tabe liiyeme singi ingwe ca otnime. ² Tabe teebibine jejemige egä, “Ai padare lui epu pana calwacupi gyene liiyepu,

deedei luma bucurage, yepä kaakesea biname nesae gemi pui deedei waadename. Miiji Yageyame ne awejena egä tabe kaakesea biname bine pa jäätyepemepi biname bine teeme bau me waadename. ³ Äte naaclege! Cane weebibine maamoi plongo pana jityepininine, girigale drego pana biname cina luma icrajenige. ⁴ Gone rarekaake waadena, cuta diiba piyepu ernge gwidape gone waadena. Awabla je gone aclajutame gaabe cabu. ⁵ Weene lui mete me labacitinuye, niinäce jicuye egä, 'Poode yaanajege iyeta ai mete biname cabu.' ⁶ Yoo, biname liba pisi nyene lui te singi poode cama lenajame, pui poode te piba teeme bau yaanajuge, yepä liba puma pepu biname lica gyene, peei poode te piba pa tacnenutepi weeme cabu me. ⁷ Weene pui yepä mete cabu pa inajipi, gone mete maramara cabu waatninuye. Lipu deedei piyepu niye bine teepi icärininusi, weene miiji gemi peei bine ärwäja piyepu änäja, ingle biname miiji gemi daremu ne päpäna teeme kaakesea cabu ca. ⁸ Yoo, weene liba nuuja cewe me labacitinuye, piyepu pui cewe biname cina weebibine jiwablininusi, teepi lipu deedei icärininusi, peei bine yäärwäjuye. ⁹ Pita biname bine miiji me jaawenemuye pui cewe cabu, piyepu biname bine jaajemuye egä, 'Acejiyame mameta gyene weebibine waadename.' ¹⁰ Yepä, weene liba cewe me labacitinuye, piyepu cewe biname cina liba lica jiwablininusi, piba cewe gaabe cabu jicla-jutinuge, piba jaajemuye egä, ¹¹ 'Cine weeme cewe tuuwe bine jiglubäjenemisi cime ernge cabu ca awabame egä pepu ätecija cäco mule lui miiji lica

gyene. Yepä, weene ngene gone ätrimela egä Acejiyame mameta ge weebibine waadename, yepä weene peei ne bii jigyiye.’ ¹² Siige, cane weebibine umle jiwenninine egä atrana bimu cabu Acejiyame me daremu pui cewe täöpume mäpurage cirege äbita Sodoma cewe me daremu cabu ca.”

*Ätrunga cäco Cewe poto cidi me
(Matayo 11:20-24)*

¹³ “Korasine cewe biname, babo niyarage cirege weeme täöpume! Betesaida cewe biname cuta piyepu, babo niyarage cirege weeme täöpume! Cane lui ciitaca mule bine ituge wawena weeme bau me, liba peei bine Turo piyepu Sidona cewe biname bime bau me cire jaawenemejine, teepi teeme niiya mule bine cire yaabmalecmejisi, cäme bau cire tatatrongärinejisi. Teepi ragre cire lasigrärinejisi, piyepu mriibe ca cire lapyacinejisi awabudnitame egä teepi ituge abmaläcema teeme niiya mule bine. Puu weene te ciitaca mule bine ituge päpäna, yepä weene licarage cäme bau me tatatrongäripeye. ¹⁴ Yoo, atrana bimu cabu Acejiyame me owecu Turo piyepu Sidona cewe biname bime täöpume baborage cirege äbita, teeme owecu cabu ca Korasine piyepu Betesaida cewe biname bime täöpume. ¹⁵ Cuta weene Kaprenauma cewe biname, nää weene toraca apu jingeninige egä Acejiyame te weebibine cabu me jiwenninige? Eewe, weene gawerage me cirege otni, niiya puupu cabu me, weeme ätrunga cäco mule name pi.”

¹⁶ Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine jemige egä, “Yoo, lui cina weeme mene jitecjinusi,

teepi cuta cebine nätecijusi, piyepu weebibine lui cina jigyunusi, teepi cuta cebine nägyusi, cuta piyepu lui cina cebine nägyusi, teepi cuta teebine jäägyusi lui te cebine itu nätyepuji.”

Sebentituu Biname cina Täcnärininisi

¹⁷ Siige, pui sebentituu biname Yeesu lui bine jäätyepemepi, teepi ngenecu gege cama täcnärininisi, Yeesu ne jejisi egä, “Niiya cable cina biname bime cabu ca läyebloginusi, cine liba teebibine mäame ngii cama jaajemusi!”

¹⁸ Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, cane Satani ne jääpänepene, tabe paamlepamle pana saatramepi cabucewe cabu ca. ¹⁹ Nätecijeye, cane weebibine kokre ituge ceera uutrutame mime cubuyame Satani cabu ca. Weene ibibi gemi cobyame piyepu potetagetage cabu otni; nuuja gwidape te äblicäco weebibine niiya wawena. ²⁰ Yoo, weene gege gemi, ingle weeme mene te niiya cable bine yääyebhengemuge, yepä nuuja gwidape baborage gyene peei cabu ca. Weene miiji baborage ngenecu gege läbitininuye, ingle naace gyene weeme ngii oogäräneji piti nemi cabucewe je Acejiyame bau.”

*Yeesu Eso Ecäriqe Teeme Cabucewe Babe ne
(Matayo 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Yoo, pui padare cabu Aceji Seemo te babo ngenecu gege me jewenige Yeesu ne. Yeesu jejige egä, “Cäme Babe, maane lui Yageyame gäte cabucewe piyepu gawecewe täapume. Cane meebine babo eso nääcärenine naace täapume egä maane ai gwidape bine ituge ämletna umle biname piyepu miijimiji mopemuli biname bime bau ca,

siige abiberäja cäco biname bime bau me ituge aboclomäja. Yoo, Babe, peei lui mäame miijirage singi gyene.”

²² Yeesu puma cita ca biname bine jejemige egä, “Cäme Babe te iyeta gwidape itu saabmalemepi cäme ime cabu me. Nuuja biname te umle lica gyene cäme täöpume, cane lui Aceji Bägrä gäne, yepä Babe taatu umle gyene. Piiyepu nuuja biname te umle lica gyene Aceji Babe täöpume, yepä cane teeme Bägrä taatu umle gäne, cuta piiyepu lui biname täöpume cane singi teebine aboclom-ta, teepi taatu umle gemi.”

²³ Yeesu piba atatrongtige teeme abiberäja bägrä bime bau me, teebibine taatu jejemige egä, “Babo ngenecu miiji weeme täöpume lui cina ai gwidape bine irecu ca jepänenemiye. ²⁴ Cane weebibine jijenininine egä sasa cabu ca bucurage mename biname piiyepu mope biname cina babo singi ge päpäname, weene page lui mule bine jepänenemiye, yepä teepi lica itu jepänemujisi, piiyepu teepi babo singi ge äteciame weene page lui mene itecijenenige, yepä lica itu itecijinuji.”

Ngene ca Agli Mene Samariya Biname me Miiji Mule poto cidi me

²⁵ Yepä cotre abiberäja biname te Yeesu gome jeclajutige. Tabe singi Yeesu me abiberäja ne apicetnerame, peei name pi itemlige egä, “Abiberäja biname, cane miiji ngena ne wawena iyeteta ireclota ne päpäname?”

²⁶ Yeesu teebine jejige egä, “Oogäräneji Mene te lipu jiicenige? Maane ngena mene bine peei cabu yaacnemute?”

27 Pui biname te jejige egä, “‘Biname te miiji Acejiyame teeme Yageyame täöpume singi iyeta teeme ngenecu cama, iyeta teeme seemo cama, iyeta teeme kokre cama, piyepu iyeta teeme ngene atwanena cama,’ piyepu, ‘biname te miiji teeme nuuja biname ne yepä pana singi cama jaawenuge tabe lipu singi cama teemämu lasicnantuge.’”

28 Yeesu jejige egä, “Määme mene conocäco gyene. Peei ne liba jaawenute, maane piba iyeteta ireclota cire jepänepi.”

29 Yepä, pui cotre abiberäja biname te singi teeme mene conocäco me wawename biname bime opo gaabe, peei name pi tabe Yeesu ne cääri itemlige egä, “Cane miiji lui biname täöpume pepu wawena?”

30 Yeesu teebine ngene ca agli mene ca umle jewenige apu egä, “Yoo, yepä biname te äduji Yerusalema ca Yeriko me. Gaabe cabu ero biname cina teebine joomlisi, iyeta teeme gwidape bine jiiyecimisi, teebine eglisi, gaabe gome ebmalisi ejijejija. 31 Yepä iiwäreja biname te pui gaabe cabu ädige, liba biname ne jepänige ätwitäneji, gaabe nuuja poto ca ädige. 32 Cuta yepä iiwäreja biname me ätitye-rayame te ädige, pui biname ne liba jepä-nige, mameta me ädige ireme, piba gaabe ne jeclänutige, nuuja poto ca ädige. 33 Puma cita ca yepä Samariya gawe biname te pui gaabe cabu cuta ädige, liba pui bina-me ne dupe cama jepänige, siige babo owecu me äbitige. 34 Tabe teeme bau me ädige, olibi migi piyepu waina niiye dupe cabu icranemige, piba cäbletäape pläsu ca jetäyemige dupe bine. Tabe piba pui dupe biname ne teeme

dongki cabu etecwamtige, otnetneja biname bime mete me ecanige. Tabe puga teebine ire jetwige. ³⁵ Nuuja bimu tabe neeneni silba rarekaake bine aasatige, pui otnetneja mete ire atwi biname ne ecäriige, jejige, 'Peei biname ne cängena ire jetwepi! Ai rarekaake liba ibibi lica gyene, cane cerämu meebine pa nääcärepene, cane liba ai gaabe cabu pagege acnenuta.' ”

³⁶ Siige, Yeesu puma cita ca cotre abiberäja biname ne itemlige egä, “Lipu gyene mäame ngene atwanena? Pui nesae biname cabu ca laati te dupe biname ne toraca biname me jewenige?”

³⁷ Cotre abiberäja biname te jejige egä, “Pui biname lui te teebine owecu cama itityäriige.”

Yeesu jejige egä, “Maane ädi, pepu pana mule bine jaawenemute!”

Yeesu Maareta Mariya naabibine Äädäriige

³⁸ Yoo, Yeesu teeme abiberäja bägrä cama gaabe cabu liba eclige, yepä cewe me atyarige. Puga yepä magebi ngii Maareta teebine teeme mete cabu jewablige. ³⁹ Teeme maade Mariya puga ge. Tabe Yeesu gome adnatige, iyeta teeme abiberäja mene cängena utecijige. ⁴⁰ Yepä, Maareta iyeta teeme maramara mete kaakesea name pi ngenecu mäpu me äbitige, puma cita ca Yeesu bau me oclige, jejige egä, “Yageyame, maane lica jepänite egä cäme maade te iyeta kaakesea cäme bau me seb-malemige? Teebine joji cebine ätityerame!”

⁴¹ Siige, Yageyame teebine jojige egä, “Maareta, Maareta, bucurage gwidape cina meebine ngenecu mäpu me naawenenisi, ⁴² yepä pisi nyene yepä taatu baborage gwidape. Mariya

peei miiji gwidape bii jepänige, siige peei ne lica gyene teeme bau ca uutekra.”

11

*Yeesu me Abiberäja Irecu Ätumuta poto cidi me
(Matayo 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Nuuja taje Yeesu Acejiyame bau me irecu ätumutige yepä cewe cabu. Teeme irecu ätumuta liba siige, yepä teeme abiberäja bägrä te teebine jejige egä, “Yageyame, nibiberäjini cibibine irecu ätumutame, Yoane teeme abiberäja bägrä bine lipu itu sebiberäjemumi.”

² Yeesu piba teebibine jejemige egä, “Weene liba irecu lätimutinuye, apu jiicemuye egä:

‘Babe,

Määme miijirage ngii ne opo gaabe me naacitesi.

Maane tädepi biname bine waadename.

³ Cime bimu gaabegabe deedei nicäranipi.

⁴ Cime niiya mule bine yääyblengemute.

Iyeta nuuja biname bime niiya mule cime tääpume cine cuta iyebngemepi cime ngene atwanena cabu ca.

Cuta gone cibibine niwadininute mäpurage apicetnära cabu me.’ ”

⁵ Siige, Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine ngene ca agli mene jejemige egä, “Pama weeme yepä te teeme biname bau me läduge ciie duusa, teebine jaajuge egä, ‘Cäme biname, maane nesae buluduu watata näcäri. ⁶ Cäme yepä biname te teeme gaabe cabu ca bii tatyaramtige. Cäme nuuja deedei lica gemi teebine ceerame.’ ”

⁷ Yoo, määme biname te mete cabu ca piba mee-bine naajuge egä, 'Gone cebine sabe nawenute, ingle cime grana armeji gyene; cine iyeta bägrä cama ute puupu cabu temi. Cane äblicäco gäne arpinenta määme singi gwidape ceerame.' ⁸ Yoo, ngänu gyene tabe teeme biname ge, tabe singi lica ciie duusa arpinentame buluduu ceerame, yepä cane weebibine jijenininine egä, tabe pa larpinantege iyeta teeme singi gwidape ceerame, pui nuuja te liba ajiri lica teebine jäje ätineräja. ⁹ Yoo, peei name pi cane weebibine jijenininine: Acejiyame ne itinäreye, tabe pa icäripi; jirngeye, weene pa jepänepeye; eyäjeye, piba Acejiyame te gaabe pa jiiitnepsi weeme tääpume. ¹⁰ Ingle iyeta lui cina yäätinärusi, teebibine yäacäremusi; lui cina jäärngusi, teepi jääpänusi; piyepu lui cina yäayäjusi, gaabe teeme tääpume jiiitnusi. ¹¹ Yoo, weene lui babe gemi, weeme bägrä cina liba cibuu tääpume jaji, weeme nuuja te licarage teeme bägrä ne niijarage cobyame ne ceera. ¹² Co, tabe liba paulo kuu tääpume jaji, weeme nuuja te licarage potetagetage ne ceera. ¹³ Toraca gyene, weene miiji biname lica gemi, yepä weene umle gemi miiji gwidape taatu bägrä bine ceera. Siige, mime Babe cabucewe je lui miijirage gyene iyeta biname cabu ca, tabe Aceji Seemo toraca pa täätyepipi teeme bau me lui cina teebine yäätineräjusi.

Yeesu piyepu Beelsebul, Satani ca Lui ne Cuta Einenisi

(Matayo 12:22-30; Mareko 3:20-27)

¹⁴ Yeesu te yepä niija cable ne biname cabu ca iyecräjige. Pui cable te äblicäco mene iicana,

peei name pi liba asatige, tabe pui biname te piba gije abacitige mene iicaname. Tomi cabu lui biname cina mutäcäco äbitininisi, ¹⁵ yepä poto cina walya mene jüicisi egä, “Beelsebul lui niiya cable bime mopeyame gyene, tabe te teebine kokre ecäranenige niiya cable bine äyecrejame.”

¹⁶ Yoo, nuuja biname cina singi Yeesu me kokre ne apicetne-rame, peei name pi teebine jejisi mara ciitaca mule wawenname, awabame teeme kokre liba Acejiyame bau ca täduge. ¹⁷ Yepä, Yeesu teeme ngene atwanena umle äbitige, teebibine jejemige egä, “Nuuja gawe biname cina liba labelaninusi teemeteme cubu me, teepi wata lapirininusi, cuta piyepu ingle biname cina liba teemeteme labelaninusi cubu me, peei ingle te wata lapiruge. ¹⁸ Peei name pi Satani me niiya cable cina liba maramara tomi cabu läbitininusi, teemeteme laglinusi, Satani me waadena mule te piba lipulipu kokre lenaja? Yoo, weene apu jüicemuye egä Beelsebul, lui ne Satani ca yaainusi, tabe te cebine kokre näcäruge teeme niiya cable bine äyecrejame. Peei toraca lica gyene, ingle Satani singi lica gyene teeme niiya cable bine biname cabu ca äyecrejame. ¹⁹ Yoo, poto weeme abiberäja bägrä cina niiya cable bine cuta yääyecräjemusi. Luma cita ca teeme kokre peei mule ne wawenname? Licarage Beelsebul bau ca. Peei name pi weemerage abiberäja bägrä cina jaawabudnitusi egä weeme mene cäme poto cidi me lui conocono gyene. ²⁰ Eewe, cäme kokre lui Beelsebul, coo Satani, bau ca lica gyene. Cäme kokre niiya cable bine äyecrejame lui Acejiyame me ime cabu ca gyene. Peei kokre te jaawabudnituge egä Ace-

jiiyame me biname bine waadena mule te ituge atyaramta weeme bau me.

²¹ “Yoo, Satani te apu pana gyene kokre biname, lui te teeme cubu gwidape cama teeme mete gome ire cama yaanajuge, siige iyeta teeme gwidape cängena yaacrajuge, ²² yepä cane lui te teeme cabu ca kokre gyene, cane liba teebine joomlune, cubu cama yuutrutune, iyeta teeme cubu gwidape bine piba juutecrune, tabe lui bine jäätrungemuge, siige teeme ero ca awadäneji gwidape bine piba jaa-belanemune.

²³ “Yoo, laati te cäme biname lica gyene, tabe cebine näcisärmütuge; piiyepu laati te cäme bau me lica taabasecretni-muge, tabe yaaplidnäremuge.

Yeesu me Mene Niiya Cable me Acnenuta potocidi me

(Matayo 12:43-45)

²⁴ “Yoo, niiya cable te liba biname cabu ca lasatuge, tabe niiye cäco cewe cabu ta waatnetnäjuge, puupu ne jäärnguge ngene oocaname. Liba lica jääpänuge, tabe jiiçuge egä, ‘Cane acnenine piiyeme, cane lui mete ne sebmalumene.’ ²⁵ Tabe siige lacnuge, mete ne jääpänuge lui apretnäneji piiyepu cängena acranäneji ge. ²⁶ Tabe piba läduge seben mage niyarage cable bine arwojame, siige teepi iyeta saacluge pui biname cabu lenajame. Niinäce pui biname miiji lica birige, yepä page tabe siige mage niyarage me läbituge.”

Toraca Gege

²⁷ Yeesu liba pui mene bine jiiçemige, biname tomi cabu ca yepä magebi te babo tage ca jejige

egä, “Gege gwene pui magebi lui te meebine itu naplimluji, ngame näcäranuji!”

²⁸ Yeesu teebine jojige egä, “Teepi toraca gege gemi lui cina Acejiyame me mene cängena yäätəcijemuge piiyepu jaawenusi.”

Biname cina Singi Ge Yeesu Ciitaca Mule Wawename

(Matayo 12:38-42)

²⁹ Biname cina Yeesu gome liba tomi yootisi, tabe piba teebibine jejemige egä, “Weene lipu niyarage biname gemi page ai padare cabu lui cina ireclota gemi! Weene singi gemi căme bau ca ciitaca mule ne päpăname, yepă weene nuuja ciitaca mule ne lica pa jepănepeye, yepă taatu Acejiyame me mename biname Yoona tääpume lipu mule te äbituji, peei ne pa jääpănepesi. ³⁰ Yoo, Yoona tääpume lipu ituge äbita, peei te Ninewa biname bime tääpume itu jewabudnituji egä teeme mene lui Acejiyame bau ca ge. Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, căme tääpume lipu pagege äbita, peei te pa jaawabudnitepi egä căme mene ai padare cabu lui Acejiyame bau ca gyene.

³¹ Yoo, atrana bimu cabu Siiba gawe mope magebi lui sasa padare cabu onajuji, teebine liba weene cama cire twarpinantepi atrana tääpume, tabe weebibine cire jiwabipi egä weene ätecija căco biname gemi, ingle tabe mage cudecewe ca tocluji uule poto ca Solomona me umle mene ätecijame. Yoo, cane weebibine jijenininine egä cane age säne baborage Solomona cabu ca. ³² Yoo, atrana bimu cabu Ninewa cewe biname cina cirege abujenga, weebibine cire jiwabipesi egä weene ätecija

cäco gemi, ingle teepi te niiya mule cabu ca itu tatatrongärininujisi, liba Yoona me mene itecijemuji. Yoo, cane age säne baborage Yoona cabu ca, yepä weene singi lica gemi cäme mene ätecijame!”

*Irecu Lui Tääpe me Lampa Gegi
(Matayo 5:15; 6:22-23)*

³³ Nuuja biname te lica lampa ne jaabotuge piba yäämlituge, coo diiba ca yäätrugäruge, yepä tabe cabu me yaatecwantuge. Piba biname cina apaclyera ne jääpänusi mete cabu me, liba yääbäcnusi. ³⁴ Yoo, irecu lui lampa pana gegi tääpe tääpume. Määme irecu liba miiji birige, määme tääpe te, iyeta apaclyera taatu birige, yepä määme irecu liba niiya birige, määme tääpe te cuta krokeciie cabu yaanajuge. ³⁵ Yoo, cängena ire egä määme cabu lui apaclyera te lica krokeciie gyene. ³⁶ Siige, määme cabu apaclyera te liba babo läbituge, piyepu määme cabu nuuja krokeciie liba lica birige, piba määme ireclota iyeta lui apaclyera cabu birige, epu pana apaclyera te lampa cabu ca meebine lipu naapaclyäruge.

*Parisea Sigu Biname piyepu Cotre Abiberäja Biname bime Mule poto cidi me
(Matayo 23:1-36; Mareko 12:38-40)*

³⁷ Yeesu pui mene bine liba epiremige, yepä Parisea sigu biname te teebine ala tesoglicige ten cama matikolä deedei äbitame. Siige, Yeesu teeme mete me abacitige, deedei tääpume adnatige. ³⁸ Pui Parisea sigu biname älu te jitige, liba jepänige egä Yeesu lica bäcisäjige ingwe ca piba deedei äbitame, Parisea biname bime mule liiyepu. ³⁹ Peei name pi Yageyame teebine jejjige

egä, “Yoo, weene Parisea biname cina weeme tääpe cängena jääcisäjemuye, piyepu weeme niye kwäye piyepu deedei kwäye liyepu kaakepoto bine jääcisäjemuye, yepä weeme trupa ngaleb-ora niya singisingi piyepu conocono piti nemi. ⁴⁰ Weene buduma gemi! Acejiyame lui te weeme tääpe bine ituge wawena, tabe cuta weeme trupa bine ituge wawena. ⁴¹ Yepä, weeme kwäye ngaleb-ora ngena piti nemi, ecäremepeye owecumete biname bine, siige iyeta jugi cäco pa läbitepi weeme täápume.

⁴² Yoo, Parisea biname, mage mäpu cirege weeme täápume! Weene Acejiyame ne yepä yääcäruye weeme iyeta ten deedei mite wawena laame ngii minti, ruu, piyepu lija nuuja laame cabu ca, ngänu gyene Cotre cabu pui mule lui baborage lica gyene. Yepä, weene lica jaawenemuye lui Cotre mule modamoda gemi apu egä iyeta biname bine yepä pana ire jaatwemuye, piyepu toraca singi läbitininuye Acejiyame täápume. Weene miiji ai modamoda mule bine wawenetnäja, cuta gone ngene ätrimela poto matimati mule bine wawenetnäjame.

⁴³ Parisea biname, mage mäpu cirege weeme täápume! Weene singi modamoda biname bime puupu cabu adnaterame abasecre-tna mete cabu, piyepu weene singi gemi biname cina weebibine awablame aletna puupu cabu. ⁴⁴ Weene mäpu cirege päpäna, ingle weene epu pana gemi gape liyepu lui gawe cabu ämlitäneji yaanajuge. Lui biname cina peei cabu waatninusi, teepi nuuja umle lica gemi egä ocwäwäneji gwidape pisi nyene gawe bora. Pepu pana, biname lui cina weeme

mameta me otni, teepi nuuja umle lica gemi egä ngalebora weene niiya gemi.”

⁴⁵ Puma cita ca yepä cotre abiberäja biname te jejjige egä, “Abiberäja biname, määme mene te cuta cibibine ngenecu mäpu me niwenininige!”

⁴⁶ Yeesu jejemige teebibine egä, “Yoo, cotre abiberäja biname, weene cuta piyepu mage mäpu cirege päpäna. Weene biname bine mäpu me jaawenemuye weeme bucurage cotre liba teebibine owecu cäco yäcäremuye, yepä weene singi lica teebibine ätityerame peei cotre bine cängena wawenecame. ⁴⁷ Yoo, mage mäpu cirege weeme täapume! Weene miijimiji kula caale bine yaarangemuye Acejiyame me sasa mename biname bine ngene apecname, puirage mename biname weeme kaakesaare cina lui bine itu eglecimujisi. ⁴⁸ Page weeme mule mara lica gyene weeme kaakesaare bime cabu ca. Teepi mename biname itu eglecimujisi, cuta page weene pui mename biname bime ngene apecna kula bine jaawenemuye. ⁴⁹ Yoo, Acejiyame umle cama itu jiiicemuji egä, ‘Cane maramara mename biname bine teeme bau pa jäätyepemepene. Poto bine teepi niiya pa jaawenemepesi; poto bine budre me pa yaaglecemepesi.’ ⁵⁰ Yoo, weene lui gemi ireclota cama page, weene pui mäpu daremu cirege päpäna iyeta mename biname bime agleca täapume piyepu teeme uudi apira täapume agedna padare cabu ca ngälu page. ⁵¹ Abela lui niinäce biname ge lui ne budre egluji, siige puma cita ca agleca mule te enajuji ngälu Sakariya ne budre me eglujisi iiwäreja mete piyepu iiwäreja dade cole puupu cabu je. Yoo, cane weebibine jijenininine

egä page lui biname cina icrajinige, teepi te iyeta ai agleca tääpume daremu ne cire jääpänepesi!

⁵² Yoo, cotre abiberäja biname, mage mäpu cirege weeme tääpumel! Weene gaabe ne ituge armi biname cina Acejiyame me singi toraca umle äbitame. Weene weemämu lica umle äbita, piiyepu weene biname bine jiihemuye lui cina singi gemi umle äbitamel!”

⁵³ Siige, teeme mene liba epiremige, Yeesu pui mete ne sebma-lige. Cotre abiberäja biname pi-iyepu Parisea sigu biname cina teebine jimuget-nisi. Pui padare cabu ca teepi bucurage mara-mara gwidape poto cidi me itemläjisi, ⁵⁴ ingle teepi singi teebine giri acita yepä conocono mene iicaname, piba pui cabu ca teebine oomlaname.

12

Yeesu Mene Jejemige Walya Biname poto cidi me (Matayo 10:26-27)

¹ Pui padare cabu bucurage tausen biname cina abasecretnige; teepi tomi cabu ädudnecäjininisi. Siige, Yeesu niinäce teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene walya mule gone, ai Parisea sigu biname liiyepu. Uutneca gwidape te bu-luduu ne lipu joomluge, siige iyeta poto ta ju-utnecuge, pepu pana walya mule te biname me ireclota ne iyeta joomluge. ² Weene äblicäco walya mule cabu iyeteta lenaja. Ngena gyene ämlitäneji, pagege pajecu me äbita; ngena gemi ogä, pagege awabudnäja. ³ Yoo, lui mene bine weene krokeciye cabu jiicemuye, biname cina bimu cabu pa yäatecijemepi, piiyepu mete bora weene siiyä mene ca biname me tablame cabu

ngena ituge jaji, mete toro cabu ca pagege jajana.”

*Laati täápume Miiji Wälu
(Matayo 10:28-31)*

⁴ “Cäme binamewale, cane weebibine jijeninini-egä, “Wälu gone biname täápume. Biname te nuuja biname ne yaagluge, yepä budre ingwe ca tabe äblicäco pui biname ne nuuja niiya wawena. ⁵ Pätä, weene miiji Acejiyame täápume wälu, ingle teeme kokre pisi nyene biname me budre ingwe gaabe ca teeme seemo ne cuta niiya puupu cabu me ajarama. Yoo, peei name pi cane weebibine jijenininine egä weene miiji Acejiyame täápume wälu.

⁶ Yoo, faib matimati ele bine biname cina jaalet-nemusi neeneni cäsäcäsä rarekaake ca, yepä Acejiyame te lica yepä pui ele poto cidi me ngene jäätrimaluge. ⁷ Yoo, tabe cuta weeme poto cidi me iyeta umle gyene; tabe umle weeme edingäli lija gemi. PEEI name pi weene wälu gone, ingle Acejiyame me singi weeme täápume lui baborage gyene teeme ele täápume singi cabu ca.”

*Wälu Gone Keriso poto cidi me Mene Jajane-
name
(Matayo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane weebibine jijenininine egä lui biname te biname bime sobe cabu jaajemuge egä, ‘Cane Yeesu Keriso me biname gäne,’ cane te Acejiyame me mename seemo bine pa jaajemepene pui biname poto cidi me egä, ‘Tabe cäme biname gyene.’ ⁹ Yepä, lui biname te cebine biname

bime sobe cabu nainuge, cane cuta teebine pa jaainepene Acejiyame me mename seemo bime opo gaabe je.

¹⁰ Yoo, lui biname te cebine näcisecräjuge, cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, Acejiyame pui niiya ne cirege äyebingta, yepä lui biname te niiyarage mene jiiemuge Aceji Seemo poto cidi me, peei niiya ne lica cirege äyebingta.

¹¹ Yoo, weebibine liba ablaweja täöpume iwa-dininusi abasecre-tna mete cabu me, coo nuuja mope biname bime opo gaabe je, piba bucurage ngene atwanena gone egä, ‘Cane ngena mene pa jaajemepene?’ coo, ‘Cane lipu gäne daremu mene awecnistame?’ ¹² Ingle naace gyene Aceji Seemo pui padare cabu meebine mene pa icäripi iicemame.”

*Ngene ca Agli Mene Yepä Buduma Mule Dogwe
Biname poto cidi me*

¹³ Tomi cabu ca yepä biname te piba jejige egä, “Abiberäja biname, căme naane ne jeji căme täöpume abelename cime babe te lui gwidape bine itu saabmalemepi!”

¹⁴ Yeesu teebine jejige egä, “Nuuja biname te lica cebine najepi weeme ablaweja biname coo atrana biname me äbitame. Gone cebine najute gwidape bine abelename weeme täöpume.” ¹⁵ Tabe puma cita ca iyeta biname bine jejemige egä, “Cängena ire, gone singisingi läbitininuye bucurage mara-mara gwidape täöpume, inge biname me ireclota baborage gyene gwidape cabu ca, ngänu gemi teeme peei gwidape lipu bucurage.”

16 Tabe piba teebibine jejemige ai ngene ca agli mene egä, “Yepä gwidape dogwe biname te yaanajepi. Teeme gawe cabu bucurage deedei cina luutipesi. 17 Tabe ngene jwaatwananepi egä, ‘Cane ngena pa jaawenepene, ingle căme cumä täápume mete ibibi lica gemi iyeta ai deedei bine äbäcname?’ 18 Tabe piba jiicige egä, ‘Cane apu pa jaawenene! Cane cumä täápume mete bine pa jiiitnemepene, piba cuta modamoda bine pa yaarangemepene. Iyeta căme calwa-cupi deedei piiyepu căme nuuja gwidape bine peei cabu pa yäábäcnemepene cumä täápume. 19 Piba cane cămämu pa jiiicepene egä, ‘Căme gwidape bucurage gemi, ibibi gemi poto kămäge täápume. Cane ngene pa loocepene, deedei äbitame, niiye nanime, gege taatu lenajame.’ 20 Yepä, Acejiyame teebine jejige, ‘Maane buduma gäte! Ai ciıye cabu määme ireclota te apirenige. Iyeta gwidape maane lui määme täápume tomitomi tewenemumete, baa laati te pa yaawademepi?’ ”

21 Yeesu pui mene ne epirige egä, “Pepu pana pa läbitepi teeme täápume lui cina gwidape tomitomi äbitininisi, yepä gwidape singisingi name pi, teeme padare lica gyene Acejiyame täápume.

*Acejiyame ne Jäätrunguye Weeme Bimu
Gaabegabe Deedei piiyepu Gwidape täápume
(Matayo 6:25-34)*

22 Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Yoo, peei name pi ngenecu mäpu gone läbitininuye weeme ireclota täápume ngena

yaarwuye, coo weeme tääpe täápume ngena lasigrärinuye. ²³ Ingle naace gyene weeme ireclota lui baborage gyene deedei cabu ca, piiyepu weeme tääpe baborage gyene cäbletääpe cabu ca. ²⁴ Yoo, sändäyame bine jepänemeye. Teepi gije lica yäätemudi, lica yäärucnemusi, teeme nuuja pupu lica ge deedei cumä täápume acraname, yepä Acejiyame te teebibine cängena ire jetwenenemige. Yoo, ele cabu ca weene modamoda gemi Acejiyame me ngene atwanena cabu! ²⁵ Nää, weene ibibi gemi weeme ireclota yepä bimu cerämu leca me wawena weeme bucurage ngene atwanena cabu ca? Weene äblicäco! ²⁶ Yoo, weeme bucurage ngene atwanena liba ibibi lica ai matikolä gwidape wawename, piba ngeno me bucurage ngene atwanena iyeta nuuja gwidape poto cidi me? ²⁷ Baace popo bine jepänemeye teepi lipu uuteninini miijirage. Teepi kaake-sea lica jaawenemusi, coo piiyepu cäbletääpe lica yaaterutäjemusi. Yepä, cane weebibine jijeninini egä ngänu gyene mope biname Solomona puu jamyacurage cäbletääpe ca abasogäruji, yepä tabe epu miiji opo lica äbituji ai baace popo bime yepä te liiyepu. ²⁸ Acejiyame te liba apu yaabasogäremuge baace bine, lui cina page luutinesi, ciyeciye siige muye cabu me yisabemusi, egäsu tabe cuta weebibine isigreräjininuge cäbletääpe ca. Weeme ätrunga lipu matimati gemi! ²⁹ Weeme ngenecu gone deedei piiyepu niye cabu me yaacranemuye; gonerage ngenecu mäpu me äbita. ³⁰ Acejiyame umle cäco biname teepi te jäärngemusi iyeta ai gwidape bine, yepä weeme Cabucewe je Babe te umle gyene egä weeme singi

piti nemi ai gwidape täápume. ³¹ Pätä weene miiji äbitipeye tabe te weebibine waadename, siige tabe cuta weeme singi gwidape bine pa icäranipi.”

Gone Gwidape bine Yaatomlicmuye Ai Gawecewe cabu

(Matayo 6:19-21)

³² Yeesu jejemige egä, “Weene lui epu pana matikolä maamoi tomi, yepä wälu gone, inge weeme Babe gege gyene weebibine piiyeme waadename. ³³ Weene gwidape bine yaacranemuye aletna täápume, siige pui cabu ca lui rarekaake owecumete biname bine yääcäremuye. Yoo, rarekaake äbäcna diiba cina sasa me läbitininusi; ai gawecewe gwidape cina lämletnininusi. Peei name pi miijimiji gwidape cabucewe je puupu cabu yaacranimuye. Weene liba miiji mule jaawenemuye, peei lui apu gyene weene miijimiji gwidape bine cabucewe je cumä täápume acraname. Puma teepi lica lämletnininusi, inge ero biname te äblicäco gyene waadena, piiyepu potäte cina lica jaatecimusi. ³⁴ Yoo, mäame miijimiji gwidape luma, mäame ngenecu cuta puma birige.”

Amacetnäjäneji Inajininuge Mime Yageyame me Acnenuta täápume

³⁵ Yeesu jejemige egä, “Amacetnäjäneji inajininuge, cäbletääpe labasogärininuye, piiyepu weeme lampa bine abotäneji yaacranemuye. ³⁶ Weene epu pana läbitininuye kaakesea bägrä liiyepu, lui cina teeme babo biname ne jaawagrijsi soriyomu cabu ca liba acnenutame. Tabe liba tädige, grana cabu soororäjuge, siige

teepi grana ne wata jiihnusi teeme tääpume.
³⁷ Babo miijirage teeme tääpume lui bine teeme babo biname te ireclota cama amacetrnäjäneji jääpänemuge teeme acnenuta padare cabu. Cane weebibine toraca jijenininine egä, tabe cäbletääpe pa lasigrepi kaakesea me, teebibine deedei tääpume pa yaawednetäjemepi, teebibine cängena ire pa jaatwemepi. ³⁸ Yoo, babo miijirage pui kaakesea biname bime tääpume, teeme babo biname liba ciyedusa täduge, coo sewali mameta liba täduge, yepä teebibine cuta ireclota cama jääpänemuge. ³⁹ Cuta ai poto cidi me ngene jwaatwa-naninuye. Mete yageyame liba ero biname me otni padare poto cidi me umle ge, tabe piba ero biname ne jiibuge teeme mete cabu abacitame. ⁴⁰ Yoo, weene miiji amacetrnäjäneji lenaja, ingle cane lui Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane lica weeme singi padare cabu acnenuta, yepä weene nuuja umle lica gemi cäme otni padare.”

Miiji Kaakesea Bägrä piyepu Niya Kaakesea Bägrä

(Matayo 24:45-51)

⁴¹ Peteru Yeesu ne itemlige egä, “Yageyame, maane peei ngene ca agli mene, nää cime tääpume taatu jiičemite, coo iyeta biname bime tääpume jiičemite?”

⁴² Yageyame teebine jejige egä, “Cäme mene lui iyeta toraca ngenecu piyepu umle cama biname bime tääpume. Teepi lui epu pana gemi kaakesea bägrä liiyepu, teeme babo biname te lui ne mete

ire atwi kaakesea pa yääcärepä teeme nuuja kaakesea bägrä bine teeme deedei kupae toracarage padare cabu ceerame. ⁴³ Tabe babo biname te piba nuuja cewe me pa lädepi. Yoo, babo miiji, babo gege pui kaakesea bägrä täapume, teeme babo biname lui ne cängenarage kaakesea cabu pa jääpänepä teeme acnenuta padare cabu. ⁴⁴ Yoo, cane weebibine jijenininine egä pui babo biname te piba teebine pa jaajepä iyeta teeme gwidape bine ire atwemame. ⁴⁵ Yepä, pui kaakesea bägrä te liba lajuge egä, 'Cäme babo biname te pama lica wata pa tacnenutepä,' piba nuuja kaakesea ngulebägrä imäbägrä bine pa yaatemeläjepä, bucurage deedei pa läbitepi, sice pa yäänäjepä, siige sice buduma pa läbitepi. ⁴⁶ Yoo, pui babo biname te liba pa tatyaramtepi, kaakesea bägrä piba cälu te pa jäätepi, ingle tabe teeme acnenuta padare umle lica ge. Babo biname te piba teebine pa yaaglepi, pa yaajarepi muye puupu cabu me, mene ätecija cäco biname cina luma cirege lenaja.

⁴⁷ Yoo, lui kaakesea bägrä te umle ge teeme babo biname ngena kaakesea täapume singi tabe wawename, yepä tabe lica amacetrnäjige pui kaakesea wawename, babo biname te teebine mäpu cmecme ca pa yaatemeläjepä. ⁴⁸ Yepä, kaakesea bägrä lui te umle lica ge teeme babo biname ngena kaakesea täapume singi tabe pui ne wawename, piba teeme umle cäco name pi tabe buduma mule jaawenuge, lui täapume teebine miiji ge atemeläja, piba teeme babo biname teebine däägu pa yaatemeläjepä. Yoo, lui biname ne bucurage gwidape ituge ceera, bucurage gwidape cuta teeme bau ca pa saacwetnemepä, piiyepu

lui biname ne ire atwi kaakesea tääpume itu jaa-jepi, tabe miiji teeme kaakesea mage cängenarage wawename.”

*Poode Lica Gyene Ai Gawecewe tääpume
(Matayo 10:34-36)*

⁴⁹ Yeesu cuta jejemige egä, “Cane tädujine ai gawecewe ne muye ca abotame. Cane babor-age singi egä pui muye te gije tabacitumi ayime. ⁵⁰ Yepä, niinäce gaabe cane miiji mäpurage padare cabu abacitame, epu pana abacita biname liiyepu lui te niiye bora liiglenutuge äcisejame, peei name pi cane ngenecu mäpu cama nanajenige page, ngälu peei mäpu cabu ca pa lasatepene. ⁵¹ Nää, weene apu jingenininige egä cane tädujine poode ne ai gawecewe cabu acaname? Eewe, cane weebibine jijenininine egä cane lica poode ne secanujine, yepä biname cina maramara me pagege äbita cäme name pi. ⁵² Yoo, ai padare cabu ca, biname lui cina cebine nätrungenisi piyepu teeme ätrunga cäco binamewale, teepi maramara pa läbitipesi. Faib biname yepä mete cabu ca teepi neeneni tomi pa jaawenemepesi: nesae cina mara me pagege äbita nuuja neeneni cabu ca, piyepu neeneni cina mara me pagege äbita pui nesae cabu ca. ⁵³ Babe cina mara me pa läbitipesi teeme imäbägrä cabu ca, piyepu mage cina mara me pa läbitipesi teeme ngulebägrä cabu ca, cuta piyepu cnaatete cina teepi maramara me pa läbitipesi.”

*Ai Padare me Aboclomta poto cidi me
(Matayo 16:2-3)*

⁵⁴ Yeesu biname bine jejemige egä, “Weene liba cäsäcäsä carbe ne jääpänuye ciye poto ca

tädenige, weene piba jiiçuye egä, ‘Ngupe te tädenige aimopo,’ siige pepu läbituge. ⁵⁵ Piiyepu weene liba uule buuwe jääpänuye, weene piba jiiçuye egä, ‘Bimu nuunu me pa läbitege,’ siige pepu läbituge. ⁵⁶ Weene walya umleumle biname gemi! Weene umle gemi gawe piiyepu dume cabu ca bimu ne opo awatname, yepä weene äblicäco gemi opo awatna page ai padare cabu lui mule cina äbitininisi, teepi ngena tääpu memi.”

*Weeme Conocono bine Weemämu Yaablawäjuyje
(Matayo 5:25-26)*

⁵⁷ “Weene ngenome lica weemämu atranineye ngena mule gemi conocäco wawename? ⁵⁸ Yoo, nuuja biname te liba singi weeme yepä ne ablaweja puupu cabu me acaname, pui neenedi liba gaabe cabu otni, tabe miiji apicetnera pui nuuja ne puma gaabe cabu je poode wawename. Piba pui biname te lica teebine yaacanuge ablaweja biname me opo gaabe me, cuta piba ablaweja biname te teebine teeme ätityera biname me ime cabu lica yaacituge krokeciye mete bora äsinglentame. ⁵⁹ Cane weebibine jijenininine egä tabe liba krokeciye mete me labacituge, tabe peema cita ca lica tasatuge, ngälu iyeta pui rarekaake yäcäruge lui teeme conocono mule me daremu.”

13

Weene Niiya Mule cabu ca Latatrongärininuye

¹ Pui padare cabu puga ge poto biname lui cina Yeesu ne umle jebenisi yepä mäpu mule poto cidi me. Teepi jejisi egä Mopeyame Pilato te

poto Israela biname bine Galilaya probins cabu ca eglecimige iiwäreja mete caale bora je, teepi liba yiiwärajisi Acejiyame ne. ² Yeesu piba tee-bibine itemlemige egä, “Weene lipu ngene jotwananiniye, nää peei Galilaya biname cina baborage niiya itu tewenumesi nuuja Galilaya biname bime cabu ca, inge teepi pepu budre ne tepänumesi? Eewe pepu lica ge. ³ Cane weebibine jijenininine egä weene liba lica atamongäripeye weeme niiya mule cabu ca, piba weene iyeta niiya budre ne pa jepänepeye. ⁴ Piiyepu, weene pui eitin Siloama cewe biname bime poto cidi me ngene jotwananineye, lui cina budre ne itu jääpänesi cabu me lecarage mete te teeme cabu liba itu saatrampipi. Nää, weene apu jingenininige egä teepi niyarage biname gemi iyeta nuuja biname cabu ca lui cina Yerusalema babo cewe cabu icrajenige? ⁵ Eewe, teeme niiya baborage lica ge weeme cabu ca. Cane weebibine jijenininine egä weene liba lica atamongäripeye weeme niiya mule cabu ca, piba weene iyeta niiya budre ne pa jepänepeye.”

Ngene ca Agli Mene Yepä Uli poto cidi me

⁶ Yeesu piba jücemige ai ngene ca agli mene biname bine umle wawename egä Acejiyame te matikolä padare taatu ecärenemige teepi teeme ireclota cängena amacetnäjame. Teeme mene apu ge, “Yepä biname teeme piigi uli puga ge teeme calwacupi cabu je. Yoo, nuuja taje tabe piigi kuu täapume ädige, yepä kuu lica jepänige. ⁷ Tabe puma cita ca teeme calwacupi kaake-sea biname ne jejige egä, ‘Ai uli jepäni! Cane liba aima twaatnepene nesae kämäge cama, kuu

bine jäärngemepene, yepä lica jääpänemepene. Ai uli ne irgi! Miiji lica ai gawe cabu papa kuu cäco lenajame!’⁸ Yepä, calwacupi kaakesea biname te jejige egä, ‘Babo biname, ai yepä kämäge täapume ebmali. Cane ai gome gawe calwacalwa pa jaawenepene, piyepu kau bime liiya ca pa jääsicnepene uli ingle ne.’⁹ Ai liba kuu bine pa jääpänemepi nuuja kämäge, piba babo miiji gyene, yepä liba kuu cäco pa yaanajepi, piba pagege ärgi.’”

Sabade Bimu cabu Yeesu Magebi ne Miiji me Jowenige

¹⁰ Yepä Sabade bimu cabu, Yeesu biname bine ebiberäjemige teeme abasecretna mete cabu je.

¹¹ Puga ge yepä magebi lui te niiya cable cama waanajenanepe eitin kämäge cama. Tabe äpednu-teji uuwe kukuku totnäjumi, ingle tabe äblicäco conocäco aclajuta. ¹² Yeesu liba teebine jopänige, tosoglicige teeme bau otnime, piba jojige egä, “Magebi, maane pita cabu ca miiji bäbitite!”

¹³ Tabe ime bine teeme papa cabu aacitige, siige magebi te piba taatu conocäco joclajutige, Acejiyame ne piba ewepyeräjige.

¹⁴ Yepä, pui abasecretna mete babo biname te claabe me äbitige, ingle Yeesu lipu magebi ne omacetnäjige Sabade bimu cabu. Tabe abasecretna biname bine jejemige egä, “Mime siks bimu piti nemi kaakesea täapume; weene miiji pui bimu cabu weeme täape amacetnäja täapume otnime, yepä Sabade bimu cabu gone!”

¹⁵ Yageyame teebine jejige egä, “Maane walya biname gäte! Weene umle gemi weeme kau

piiyepu dongki bine iibira piiyepu waadena ni-
iye nänäjame Sabade bimu cabu. ¹⁶ Yoo, age
tuna weeme biname, Abrahamo me kaakesaare
gwene, Satani te lui ne eitin kāmäge cama toce-
nenäjumi. Nää, cane miiji gäne Sabade bimu
cabu peei pita cabu ca teebine miiji me wawe-
name?” ¹⁷ Iyeta Yeesu me cubuyame cina ajiri
me äbitininisi, teeme mene liba jitecijisi, yepä bu-
corage biname cina gege äbitininisi iyeta miijirage
gwidape name pi tabe lui bine jewenanemige.

*Ngene ca Agli Mene Mastad Kuu Gije poto cidi
me*

(Matayo 13:31-32; Mareko 4:30-32)

¹⁸ Yeesu itemlemige egä, “Acejiyame me mule
biname bine waadena täápume lipu pana gyene?
Cane lipu peei mule ne etonärenine weeme
täápume? ¹⁹ Peei lui epu pana gyene mastad
kuu gije liiyepu, biname te lui ne ecatige teeme
calwacupi cabu jecnige. Pui gije uutige, uli pana
äbitige, siige ele cina ciipe cabu teeme mete bine
yaarangemusi. Pepu pana gyene Acejiyame me
waadena mule, lui mastad kuu pana matikolärage,
peei cabu ca uli pana babo me läbituge.”

*Ngene ca Agli Mene Uutneca Gwidape poto cidi
me*

(Matayo 13:33)

²⁰ Yeesu cääri itemlemige egä, “Yoo, cane lipu
Acejiyame me biname bine waadena mule weeme
täápume etonärenine? ²¹ Peei lui epu pana gyene
uutneca gwidape liiyepu, magebi te lui ne ecatige,
baborage bulu cama elenglecäjige, ngälu siige peei
iyeta te tuutnecuge.”

Grana Susu Gyene Iyeteta Ireclota cabu Abacitame

(Matayo 7:13-14, 21-23)

²² Yeesu liba gaabe cabu ädige Yerusalema me, tabe cewe yepäyepä cabu biname bine ebiberäjemige. ²³ Nuuja taje gaabe cabu yepä biname te teebine itemlige egä, “Babo biname, nää Acejiyame te nesae taatu biname bine niiya cabu ca pa yääsecräremepi?”

Yeesu biname bine piba jejemige egä, ²⁴ “Weene kokre äbitipeye susurage grana cabu me äbäcname, ingle cane weebibine jijenininine egä bucurage biname cina naabe äbitininisi äbäcname. ²⁵ Padare te cire tädepi, mete yageyame te grana ne liba cire saarmepi. Piba weene liba mete kaakepoto ca cire inajipi, grana ne cire seyäjepeye, cire jejepeye egä, ‘Babo biname, grana ne tiitni cime tääpume!’ Yepä, tabe weebibine cire jiwecnistipi egä, ‘Cane umle lica gäne weene. Weene luma cita ca gemi?’ ²⁶ Weene piba cire jejepeye egä, ‘Cine ituge deedei äbita piyepu niye nänäja maane cama. Maane cime cewe cole puupu cabu itu nibiberäjipete.’ ²⁷ Tabe puma cita ca cire jijipi egä, ‘Cane umle lica gäne weeme tääpume, weene luma cita ca gemi! Weene niya mule biname, iyeta äyebingineye cäme bau ca!’ ²⁸ Weene piba ele cire ingenitnipi piyepu giricu cire etebecmep-eye, liba Abrahamo, Isacako, Yakobu, piyepu iyeta sasa mename biname bine cire jepänemep-eye Acejiyame me waadena cabu ge, yepä weene äyeblingeji gemi. ²⁹ Yoo, biname cina cire saaclepi bimu acita gome ca piyepu bimu äpula gome ca, piyepu kämäge poto ca piyepu uule poto

ca. Teepi cire ladnatärepi soriyomu tääpume Acejiyame me waadena padare cabu je. ³⁰ Yoo, poto biname lui ingwe gaabe biname gemi page, teepi niinäce gaabe me cire läbitipesi pui padare cabu, cuta piyepu poto lui niinäce gaabe biname gemi page, teepi ingwe gaabe me cire läbitipesi.”

*Yeesu Owecu Ge Yerusalema tääpume
(Matayo 23:37-39)*

³¹ Puirage padare poto Parisea sigu biname cina Yeesu bau me seclige, jejisi egä, “Maane ama cita ca äyebingti, nuuja gome ädi, ingle ai Probins Mopeyame Heroda singi meebine aglime.”

³² Yeesu teebibine jejemige egä, “Naclege, pui angletneja biname ne jejeje egä, ‘Cane cäme kaakesea jewenenine: niiya cable bine iyecräjenenemine piyepu pita biname bine emacetnäjenemine page piyepu ciyeciye, piba nesae bimu ingwe ca ai kaakesea ne pa yaapirepene.’ ³³ Yoo, cane miiji cäme kaakesea gaabe cabu otni ai poto bimu cama, siige Yerusalema ne piba oomlaname, ingle iyeta Acejiyame me mename biname cina Yerusalema je teepi budre jääpänanusi.”

³⁴ Yeesu piba ngenecu mäpu cama jiiicige egä, “Yerusalema biname, Yerusalema biname, weene lui cina Acejiyame me mename biname bine yaa-glecimuye, piyepu kula ca jääbyecremuye lui bine weeme bau me ätyepäneji gemi! Bucurage padare cama, cane singi ituge weeme biname bine yepä gome waadena, epu pana paulo te lipu teeme plongo bine yepä gome jaabasecretnimuge taame ca ätrugerame, yepä weene singi lica ge. ³⁵ Ire,

weeme iiwäreja mete lui abmaläneji gyene Acejiyame bau ca. Cane weebibine page jijenini-nine egä weene cebine ingwe ca lica pöpäna ngälu pui padare weene liba pa jiiicepeye egä, ‘Miiji pa läbitege lui te Yageyame me ngii cabu tädenige.’ ”

14

Yeesu Pita Biname ne Miiji me Jewenige

¹ Yepä Sabade bimu cabu, yepä Parisea sigu babo biname te Yeesu ne teeme mete me ala tesoglicige deedei täöpume. Puga iyeta biname cina teebine ire jetwanisi, ² inge puga ge teeme opo gaabe yepä biname lui me ime piiyepu ernge ädreji ge. ³ Yeesu puma cita ca cotre abiberäja biname piiyepu Parisea sigu biname bine itemlemige egä, “Mime cotre mene te lipu jiiicenige, nää miiji gyene pita biname ne miiji me wawena Sabade bimu cabu, coo liiyepu?”

⁴ Yepä, teepi nuuja mene lica jejisi. Yeesu piba pui pita biname ne ecatige, teebine miiji me jewenige, siige jityepige. ⁵ Tabe piba peei biname bine jejemige egä, “Sabade bimu cabu weeme yepä me bägrä te, coo kau te, uugle cupicu bora me liba yaatramuge, tabe pui bimu cabu wata cuta saarpatuge, nää toraca?” ⁶ Siige, teepi äblicäco nuuja mene teebine jaji.

Umlle Mene Ädärena Biname bime poto cidi me

⁷ Yeesu biname bine jepänemige egä pui mete cabu lui cina deedei täöpume adnatäreji ge, teepi singi ge modamoda biname bime puupu cabu lenajame. Tabe peei name pi ai ngenä ca agli mene teebibine jejemige egä, ⁸ “Yoo, biname te

liba weebibine soriyomu tääpume ala tisoglicinuge, gone modamoda biname bime puupu cabu adnatera, inge pama soriyomu ire atwi biname te nuuja biname ne cuta ala taasoglicuge, lui ge baborage weeme cabu ca. ⁹ Tabe piba weeme yepä ne pa jaajepi egä, ‘Agesa babo biname, teebine ai miijirage puupu ecäri.’ Piba weeme yepä te ajiri cama puupu ne saabmaluge, läduge papa biname cina luma yaacrajuge. ¹⁰ Yepä, weebibine liba ala tisoglicinisi soriyomu tääpume, weene papa biname bime puupu cabu ladnatärinuye. Piba soriyomu ire atwi biname te weebibine pa jijipi egä, ‘Ayo, cäme biname, ai miiji puupu cabu adnatame.’ Piba weene miiji opo pa päbitipeye nuuja biname bime opo gaabe. ¹¹ Siige, lui biname te singi teeme ngii babo me wawename, tabe matikolä me pa läbitepi, piyepu lui biname te teeme ngii ne teemämu matikolä me jaawenuge, tabe babo ngii ne pagege päpäna.”

¹² Piba Yeesu te pui mete yageyame ne jيجة egä, “Maane liba biname bine ala tasoglecemute mäame mete me niiye nänäjame, coo deedei äbitame, gone mäame binamewale, coo dogwe biname taatu ala tasoglecemute, inge teepi piba meebine cuta pagege ala asogleca mäame mule ne awecnistame. ¹³ Yepä, maane liba biname bine babo deedei tääpume ala tasoglecemute, maane miiji owecumete biname piyepu tääpe niiyaniya biname, irecu määsumäsu biname, cuta piyepu ernge niiya biname ala tasoglecemute. ¹⁴ Pepu biname cina äblicäco mäame miiji mule ne daremu wawena. Piba maane Acejiyame bau ca miiji daremu ne cire jääpänepete, tabe liba conocäco

biname bine budre cabu ca cire yaarpinärepi.”

*Ngene ca Agli Mene Babo Soriyomu poto cidi me
(Matayo 22:1-10)*

¹⁵ Yepä te, pui biname cabu ca lui cina Yeesu cama deedei äbitininisi, Yeesu me ngene ca agli mene liba itecijige, teebine piba jejige egä, “Babo miijirage gyene teeme täápume lui cina cabucewe je cire ladnatäripesi deedei täápume Acejiyame luma biname bine yaawademuge.”

¹⁶ Yeesu teebine ai nuuja ngene ca agli mene piba jejige egä, “Yepä, biname te babo soriyomu ne jewenige. Tabe bucurage biname bine ala tesoglecmige pui soriyomu cabu otnime. ¹⁷ Iyeta liba amacetnäjäneji ge soriyomu täápume, tabe piba teeme kaakesea biname ne jityepige ala asogläcneji biname bine jajanename egä, ‘Weene iyeta naaclege, cane bamacetnäjine soriyomu täápume’. ¹⁸ Yepä, iyeta lui bine ituge ala asogleca, teepi yepäyepä gije abacitinisi teeme singi gaabe bine aboclomäjame. Niinäce biname te mene jityepige pui kaakesea biname cama soriyomu yageyame bau me egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane gawe ne bii jeletnine. Page cane miiji otni peei ne päpäname.’ ¹⁹ Nuuja te mene jityepige egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane ten kau bine bii jeletnemine căme kaakesea wawename. Cane page ädenine teeme kokre apicetnärame! ²⁰ Cuta nuuja te mene jityepige egä, ‘Owecu, cane äblicäco gäne otni, ingle cane coga ne bii bocatine.’ ²¹ Yoo, pui kaakesea biname te tacne-nutige, iyeta pui mene teeme babo biname ne jejige. Puma cita ca pui mete

yageyame te claabe me äbitige, teeme kaakesea biname ne piba jejige egä, 'Maane wata ädi ai babo cewe iyeta gaabe cabu ta, siige puma cita ca biname bine sewademepi aimopo: owecumete biname piyepu tääpe niiya biname, ernge niiya biname, irecu määsumäsu biname iyeta sewademepi.' ²² Matikolä padare ingwe ca pui kaakesea biname te tacnenutige, jejige egä, 'Babo biname, cine määme singi ne bii jwenisi, yepä puupu cuta pisi nyene.' ²³ Soriyomu yageyame te piba teebine jejige egä, 'Maane cewe cabu ca asati iyeta gaabe cabu ta, biname bine jejemepi cewe äbäcname, siige cäme mete te piba tapanenige. ²⁴ Cane meebine naajenine egä pui niinäce ala asogläcneji biname bime cabu ca, nuuja te lica cäme deedei pa läbitepi!' "

*Yeesu me Ätrunga Binamewale Miiji Teebine Niinäce Gaabe me Acita
(Matayo 10:37-38)*

²⁵ Bucurage biname cina Yeesu cama otninisi. Tabe teeme bau me atatröngtige, jejemige egä, ²⁶ "Biname te liba cäme bau otni, tabe miiji teeme mage babe, coga bägrä, nanigane, cuta piyepu teemämu, iyeta ingwe me acrana, tabe liba singi cäme biname me äbitame. ²⁷ Tabe miiji teeme nuuja singi bine abmalame. Yoo, cane baarge uli cabu budre lipu pagege päpäna, tabe cuta miiji amacetnäjäneji lenaja mäpu cämiji pi päpäname. Lui te singi lica cebine pepu pana ingwe äcwime, tabe äblicäco cäme abiberäja bägrä me lenajame. ²⁸ Yoo, niinäce cängena ngene jotwanani weeme yepä te, liba singi gyene cäme abiberäja bägrä

me äbitame. Pui lui epu pana gyene biname liiyepu, lui te singi cabu me lecarage mete ne rarangame. Tabe niinäce ladnatuge, rarekaake poto cidi me mage ngene jwaatwananuge liba teeme rarekaake ibibi gyene pui mete ne ämlitame. ²⁹ Tabe umle ge egä teeme rarekaake liba ibibi lica ge, tabe miiji mete kaake ne abmala. Piba iyeta biname lui cina päpäna, teepi teebine ngange pa yääcwäcnepesi egä, ³⁰ ‘Ai biname te mete ne gije jebacitige rara-ngame, yepä tabe ibibi lica gyene ämlitame!’ ³¹ Yoo, pepu pana gyene gawe mope biname te liba singi cubu iicaname nuuja gawe mope biname cama. Tabe niinäce ladnatuge, mage ngene jwaatwananuge egä teeme ten tausen cubu biname liba ibibi gemi cubu iicaname nuuja twenti tausen cubu biname cama lui cina saaclenuge. ³² Tabe liba ngene jwaatwananuge egä, ‘Cine äblicäco gemi!’ piba mename biname bine pa jäätyepemepi pui nuuja mope biname bau me, tabe liba cudecewe gyene, teebine ätemlame egä, ‘Mine miiji conocäco ngene atwanena pa jääpänago, piba poode ne wawename.’ ³³ Yoo, pepu pana gyene weeme tääpume. Weene miiji cängena ngene atwanena niinäce gaabe me egä weene nää toraca singi gemi iyeta abmalame cäme tääpume? Weene liba singi lica gemi, weene piba äblicäco cäme abiberäja bägrä me lenajame.”

*Ätrunga Biname te Liba Gege cäco me Läbituge
(Matayo 5:13; Mareko 9:50)*

³⁴ “Yoo, ätrunga biname bime miijirage kaakesea pisi nyene ai gawecewe cabu, cuta caapereniie tääpume miiji kaakesea pisi nyene, yepä teeme

mite te liba lapiruge, siige ingwe ca äblicäco caapereniye ne wawena mite me. ³⁵ Piba mite cäco teeme nuuja kaakesea lica birige, cuta gawe täöpume teeme kaakesea lica. Biname cina papa yaajarusi. Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, itecijinege umle äbitame.”

15

Ngene ca Agli Mene Apesareji Maamoi poto cidi me

(Matayo 18:12-14)

¹ Nuuja padare bucurage täks rarekaake uutecrena biname piyepu nuuja conocono mule biname cina abasecretnige Yeesu me mene ätecijame. ² Piba Parisea sigu biname piyepu cotre abiberäja biname cina mudru mene jicemisi egä, “Ai biname te babo singi gyene conocono biname cama lenajame cuta piyepu deedei äbitame ten cama!” ³ Peei name pi Yeesu ai ngene ca agli mene teebibine jejemige egä,

⁴ “Weeme yepä me hanred maamoi liba piti nemi, piyepu yepä maamoi te liba lapesaruge, tabe ngena jaawenuge? Tabe teeme nuuja naintinain maamoi bine yaabmalemuge baace cewe cabu, piba waatnetnäjuge pui yepä ne ärngime ngälu päpäname. ⁵ Liba jääpänuge, baborage gege cama saatecwantuge teeme palace cabu, ⁶ saacanuge cewe me. Piba teeme binamewale bine ala tasogle-cmuge, teebibine jaajemuge egä, ‘Agesa cäme maamoi lui te tapesarumi, siige bii jepänine teebine. Mine gege pa läbitipago.’ ⁷ Yoo, yepä pana mule pisi nyene cabucewe je luma gege baborage birige yepä taatu conocono mule

biname täápume, lui teeme niiya mule cabu ca latatrongtuge. Cane weebibine jijenininine egä peei gege baborage birige nuuja gege cabu ca naintinain conocâco biname täápume, lui bime singi lica gyene atatrongärame.”

Ngene ca Agli Mene Apesareji Rarekaake poto cidi me

⁸ “Yoo, magebi me liba ten silba rarekaake piti nemi, siige yepä ne liba pa yaapesarepi, tabe ngena jaawenuge? Tabe lampa ne jaabotuge, mete ne yaapretnäjuge, iyeta poto ta cängena jäärnguge, ngälu siige jääpänuge. ⁹ Liba jääpänuge, teeme binamewale bine gege cama ala taasoglecmuge, jaajemuge egä, ‘Agesa cäme rarekaake lui ne sepesarumene, bii jepänine!’ ¹⁰ Yoo pepu pana, cane weebibine jijenininine egä cabucewe je Acejiyame me mename seemo babo gege me läbitusi, yepä conocono mule biname te liba niiya mule cabu ca latatrongtuge.”

Ngene ca Agli Mene Apesareji Imäbägrä poto cidi me

¹¹ Yeesu cuta ai mene jejemige: “Yepä, biname teeme neeneni imäbägrä puga ge. ¹² Iganeyame te babe ne jejige egä, ‘Cäme babe, mäáme lui gwidape bine jebelanemi, cäme poto näcäri!’ Puma cita ca teeme babe te gwidape jebelanemige teeme neeneni bägrä täápume. ¹³ Nesae bimu ingwe ca, igane te teeme gwidape tomi iyeta aletna täápume ewademige, pui rarekaake cama piba abyemäridge otnime cudecewe gawe cabu me. Tabe cudecewe me ädige, puma teeme rarekaake iyeta papapapa jimlemige. ¹⁴ Liba teeme rarekaake bine

epiremige, mage gane padare te pui gawe cabu me tatyaramtige. Tabe gwidape cäco enajige, ¹⁵ peei name pi kaakesea jepänige yepä pui gawe biname bau ca. Tabe teebine blome bime lenaja puupu me jityepige, blome bine ire atwime. ¹⁶ Loolomecewe name pi tabe singi blome bime deedei ärwäjame; yepä, nuuja biname te teebine lica nuuja gwidape yääcäruge. ¹⁷ Piba taatu teeme ngene atwanena te tatyaramtige, tabe jiicige egä, 'Iyeta cäme babe me kaakesea bägrä bime deedei bucurage gemi, yepä cane budre mameta gäne deedei cäco! ¹⁸ Cane abyemärenine, cäme babe bau ädenine, teebine pa jaajepene egä, 'Cäme babe, cane conocono mule itu tewenumene Acejiyame täapume piyepu mäame täapume. ¹⁹ Cane äblicäco gäne mäame bägrä me cuta äbita, yepä mäame kaakesea bägrä me cebine naweni.' ²⁰ Yoo, tabe piba abujängtige babe bau me acnenutame.

Cudecewe ca teeme babe te teebine gaabe cabu tepänige. Tabe baborage owecu äbitige, teeme bägrä bau me uuwamige, teebine jejecletnäjige, lakace cabu jetcnige. ²¹ Puma cita ca bägrä te babe ne jejige egä, 'Cäme babe, cane conocono mule itu tewenumene Acejiyame täapume piyepu mäame täapume. Cane äblicäco gäne mäame bägrä me cuta äbita.' ²² Yepä, babe te kaakesea bägrä bine ala tesoglecmige, jejemige egä, 'Wata, kirece miijirage cäbletääpe secaneye teeme asigrame. Oplacmeläja pana gwidape teeme ime kukluta cabu esigreya, cuta piyepu ernge gwidape esigr-eye. ²³ Piba mime ngeerangera kau plongo ne secaneye aglime. Mine soriyomu ne gege name pi pa jaawenesi! ²⁴ Ingle ai bägrä te budre pana itu

läbitepi, yepä page ireclota gyene. Tabe mime bau ca lapesarepi, yepä page bii jepänisi.' Siige, teepi soriyomu jewenisi.

²⁵ Pui padare cabu naane te calwacupi cabu jage. Tabe liba tacnenutige, mete mameta liba tatyaramtige, siige giire uupera itecijige puma. ²⁶ Tabe puma cita ca yepä kaakesea bägrä ne ala tesoglicige, itemlige egä, 'Teepi ngena ne jew-
enenisi?' ²⁷ Pui kaakesea bägrä te jejige egä, 'Määme igane te tatyaramtige page. Määme babe te nijinige ngeerangera kau plongo ne aglime, ingle teeme bägrä cängenarage bii tacnenutige.'
²⁸ Siige, naane te claabe me äbitige, lica mete cabu me abacitige. Piba babe te tasatige, tee-
bine jejige abacitame. ²⁹ Naane te babe ne jejige egä, 'Maane näatecijege! Iyeta kämäge gaabegabe cane baborage kaakesea määme täapume jaawe-
nune, iyeta määme singi cabu waatnune. Maane căme täapume ngena ituge wawena? Maane ce-
bine gouti plongo licarage itu năcărepete cane soriyomu ne căme ceegecege cama wawename!
³⁰ Yepä, määme ai bägrä lui te määme gwidape bine papa itu yaapeseräjemepi eroero magebi
cama, teeme rarekaake liba apirininisi, piba tac-
nenutige. Siige, maane ngeerangera kau plongo ne cuta teeme täapume eglite!' ³¹ Babe te jejige
egä, 'Căme bägrä, maane cane cama naanajenige, iyeta căme gwidape lui määme nemi. ³² Yepä, mine
miiji gemi ai soriyomu wawena gege äbitame, ingle määme igane te budre pana itu läbitepi, yepä page
ireclota gyene. Tabe mime bau ca lämlitepi, page bii tacnenutige.' "

16

Ngene ca Agli Mene Angletnejayame Ire Atwi Biname poto cidi me

¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ai ngene ca agli mene jejemige egä, “Yepä dogwe biname me kaakesea bägrä puga ge teeme gwidape bine ire atwime. Tabe mene itecijige egä peei ire atwi kaakesea bägrä te teeme gwidape bine papa yaajaremuge. ² Tabe pui kaakesea bägrä ne tesoglicige, jejige egä, ‘Cane ngena ne nätecijumi egä maane cäme gwidape bine papa me tewenemumete. Iyeta määme peba bine rarekaake piyepu gwidape poto cidi me emacetnäjemi cäme ire me, inge cane singi lica gäne maane cäme gwidape bine ingwe ca ire atwime.’ ³ Pui kaakesea biname teemämu jejige egä, ‘Cäme babo biname te cebine pa näyebingtepi; cane ngena pa jaawenene? Cäme kokre ibibi lica gyene kaakesea wawename cäsu bine äplegecame, piyepu cane ajiri gäne papa ätineräjame. ⁴ Yoo, cane umle gäne ngena ne wawename! Cane liba ai ne cängena jewenenine, cebine liba näyebingtepi cäme ire atwi kaakesea cabu ca, piba cäme piti nemi binamewale cebine teeme mete cabu me nacanansi.’ ⁵ Puma cita ca tabe iyeta biname bine tesoglecmige lui bime ngii piti nemi teeme peba cabu gwidape coo rarekaake awecna poto cidi me. Tabe niinäceyame ne itemlige egä, ‘Maane lija gwidape bine ituge waadena, yepä daremu camu gäte ceera?’ ⁶ Biname te jejige egä, ‘Yepä hanred dram olibi migi cama itu yaawademepene.’ Pui ire atwi biname te piba teebine jejige egä, ‘Yoo, agesa peba pui acnema

cama. Maane adnati wata yoogäri fifti taatu peei hanred me puupu cabu.’ ⁷ Pui ire atwi biname te cuta nuuja ne itemlige egä, ‘Maane cuta lija gwidape bine ituge waadena, yepä daremu camu gäte ceera?’ Pui biname te jejige egä, ‘Yepä tausen wiiti kuu baiko.’ Ire atwi biname te jejige, ‘Yoo, peba agesa pui acnema cama, eit hanred yoogäri peei tausen me puupu cabu!’ ⁸ Yoo, ingwe ca pui dogwe biname te teeme conocono kaakesea bägrä poto cidi me jiicige egä, ‘Mage umle gyene pui conocono biname te!’ Siige, peei conocono biname me mule cabu ca mine opo ewatneye egä ai gawecewe biname cina umle ge lipu nuuja teeme pana biname bine binamewale me wawename, yepä biname lui cina Acejiyame me apaclyera cabu yaacrajuge, nuuja taje teepi umle lica gemi nuuja biname bine teeme binamewale me wawena.”

⁹ Yeesu cuta jejemige egä, “Cane peei name pi weebibine jijeninine egä nuuja biname bine itityeräjemeye ai gawecewe me gwidape piyepu rarekaake ca, teebibine binamewale me wawena weeme conocäco mule ca. Piba ai gawecewe iyeta teeme gwidape cama liba cirege apira, weeme puupu pisi nyene cabucewe je lenajame iyeteta ngälu cäco. ¹⁰ Yoo, biname lui te matimati gwidape cängena ire jaatwemuge, tabe cuta modamoda gwidape cängena ire jaatwemuge; cuta piyepu biname lui te angletneja umle ge matimati gwidape poto cidi me, tabe cuta angletneja umle ge modamoda gwidape poto cidi me. ¹¹ Peei name pi biname lui te ai gawecewe me gwidape bine cängenarage conocäco lica ire jaatwemuge,

tabe cuta lipu Acejiyame me toraca gwidape bine cängenarage ire atwema. ¹² Cuta piiyepu biname te liba nuuja biname me gwidape bine cängena lica ire jaatwemuge, nuuja te lica teebine teemerage gwidape pa yääcärepi.

¹³ Yoo, kaakesea biname te äblicäco neeneni babo biname täápume kaakesea wawena yepä padare cabu. Tabe yepä ne jäägyuge; nuuja täápume singi läbituge. Tabe yepä ne opo gaabe me yaacituge, nuuja ne kaake ca sääcelyäruge. Weene äblicäco neeneni bine acenena: Acejiyame piiyepu rarekaake.”

Yeesu Poto Umlle Mene Jiicemige

(Matayo 11:12-13; 5:31-32; Mareko 10:11-12)

¹⁴ Parisea sigu biname cina Yeesu me mene ite-cijemige, siige teebine ngange ecwänisi, ingle teepi baborage singi rarekaake täápume. ¹⁵ Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene peete nemi lui babo singi gemi biname cina weebibine päpäname egä, ‘conocäco biname,’ yepä Acejiyame umle gyene weeme ngenecu lipu gemi. Weene awepyeräja ne biname bau ca jääpänuye sinäme miiji mule name pi, yepä Acejiyame pui mule ne jäägyuge.

¹⁶ Moose lui Cotre Mene itu soogäremuji, pi-iyepu mename biname cina lui mene ituge oogära, peei mene cina weebibine ituge waadena ngälu Yoane niye ca äciseja biname te tatyaramtuge. Teeme padare cabu ca Miiji Mene jejananemisi egä Acejiyame te biname bine yaawademuge, siige iyeta biname cina kokre me äbiteninini teeme waadena mule cabu me äbäcname. ¹⁷ Yepä, Cotre Mene me kaakesea cuta pisi nyene page, lica ituge

äyebtingta; iyeta matimati cotre piti nemi page. Yoo, gawecewe piiyepu cabucewe teeme lenaja lipu lecarage, Acejiyame me Cotre Mene me lenaja pepu lecarage gyene.

¹⁸ Page cuta pisi nyene cotre egä biname lui te coga ne jwäägyuge, piba nuuja coga ne waacatuge, tabe sargi ero mule ne jaawenuge; cuta pepu gyene biname lui te pui ägyeji magebi ne waacatuge, tabe cuta sargi ero mule ne jaawenuge.”

Ngene ca Agli Mene Yepä Dogwe Biname piiyepu Lajaro poto cidi me

¹⁹ “Puga ge yepä dogwe biname lui te mararage ududi piiyepu bulubulu cäbletääpe bine lasigreräjuge. Tabe iyeta teeme singi gwidape iyeta bimu gaabegabe yaawadanemuge. ²⁰ Cuta puga ge yepä owecumete biname, teeme ngii Lajaro, droobodrobo tääpe cama ge. Biname cina tee-bine yaacanusu pui dogwe biname me mete grana gome, ²¹ ingle tabe singi deedei pacupacu ärwäja, lui cina dogwe biname me dade cabu ca saatrametnemuge. Yoo, drego cina waatninusi teeme gome teeme tääpe droobo aclotejame. ²² Siige, pui owecumete biname te budre äbitige. Acejiyame me mename seemo cina piba teeme seemo ne ecanisi cabucewe me Abrahamo gome me. Pui dogwe biname te cuta budre äbitige, siige gape cabu ecitisi. ²³ Tabe muye puupu cabu yaanajuge baborage pita cama. Puma cita ca tabe ire cabu me acitige, Abrahamo ne jepänige cudecewe ca, piiyepu Lajaro teeme gome puga ge. ²⁴ Tabe babo tage ca jejige egä, ‘Cäme Babe Abrahamo! Cebine owecu naweni! Lajaro ne tityepi teeme

ime kukluta niye cabu iiglenutame cäme wätä ne gäbu wawename, ingle cane babo pita gäne ai muye puupu cabu!’ ²⁵ Yepä, Abrahamo jejige egä, ‘Cäme bägrä, maane ngene jepecni mäame gawecewe ireclota padare poto cidi me. Maane miijimiji gwidape cama naanajuge, yepä Lajaro me ireclota puga niyarage ge. Page teeme lenaja miijirage gyene, yepä maane niya cabu naanajenige. ²⁶ Cuta piyepu, pisi nyene mime cole je baborage cäsu, biname te peei name pi ama cita ca äblicäco peeyeme otni, cuta peema cita ca biname cuta piyepu äblicäco aimopo otni.’ ²⁷ Piba pui dogwe biname te cuta jejige egä, ‘Yoo, cäme babe, cane naajenine, owecu, Lajaro ne gawecewe cabu me jityepi cäme babe me mete me. ²⁸ Cäme faib iganewale puma piti nemi. Lajaro ne jityepi teebibine umle mene jajime, teepi piba lica ai muye puupu cabu me otni.’ ²⁹ Abrahamo jejige egä, ‘Oogäräneji Mene piti nemi mäame iganewale täapume, Moose piyepu sasa mename biname cina lui mene ituge oogära. Mäame iganewale miiji gemi teeme peei mene ätecija.’ ³⁰ Yepä, tabe jejige egä, ‘Cäme babe Abrahamo, peei mene taatu ibibi lica gyene, yepä biname te liba budre cabu ca teeme bau acnenutame, teepi piba teeme niya mule cabu ca pa latatrongäripesi.’ ³¹ Yepä, Abrahamo jejige egä, ‘Teepi liba singi lica Moose piyepu mename biname bime oogäräneji mene ätecijame, teepi cuta piyepu biname ne lica ätecija tabe liba budre cabu ca acnenuta teebibine mene jajime.’ ”

17

Gone Biname ne Acana Niiya Mule cabu me (Matayo 18:6-7; Mareko 9:42)

¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Yoo, maramara gwidape cina saacluge lui biname bine jaawenemusi niiya mule wawenecame, yepä babo niyarage gyene biname tääpume lui te pui gwidape bine saawademuge. ² Pepu biname mäpu kula ne liba teeme singicace cabu jaaglotusi, siige malu cabu yaajarusi budre me, peei mäpu lui plowa birige pui mäpu cabu ca tabe lui ne cirege päpäna liba ai matimati bägrä yepä ne niiya mule cabu yaacanuge. ³ Peei name pi cängena inajininuge!”

Weeme Binamewale bime Niiya Mule poto cidi me (Matayo 18:21-22)

“Yoo, mäame biname te liba niiya mule jaawenuge, maane teebine umle mene jaajute. Tabe liba tatatrongtuge pui niiya cabu ca, maane miiji teeme niiya mule äyebtingta mäame ngene atwanena cabu ca. ⁴ Yoo, tabe liba meebine niiya naawenanuge cuta seben gääbu yepä bimu cabu, cuta seben gääbu mäame bau me liba lacnenutanuge, naajananuge egä, ‘Cäme ngenecu te batatrongtuge,’ piba maane miiji iyeta teeme niiya äyebtingta mäame ngene atwanena cabu ca.”

Mene Kokre Ätrunga poto cidi me

⁵ Puma cita ca pui twelb ätyepäneji biname cina Yageyame Yeesu ne jejisi egä, “Cime ätrunga babo me jeweni!”

⁶ Tabe Yageyame te jejemige egä, “Weeme ätrunga liba epu pana baborage gyene ai matikolä mastad kuu gije liiyepu, weene piba ibibi gemi ai uli ne jaji egä, ‘Määmämu ai gawe cabu ca äpäcuti iyeta braju cama, piba malu cabu acni määmämu!’ Siige, ai uli te weeme mene piba pa jaawenepi.”

Kaakesea Bägrä bime Mule poto cidi me

⁷ “Weeme yepä me kaakesea bägrä liba pisi nyene, teebine liba jäätyepuge calwa waweneme, coo nuuja taje maamoi ire atwime, tabe liba kaakesea cabu ca mete me tiinuge, teeme babo biname te lica teebine piba jaajuge egä, ‘Määme deedei agesa.’ ⁸ Yepä, tabe teebine jaajuge egä, ‘Cäme deedei nawenemi, piba määmämu amacetnäji cäme deedei piyepu niiye ceerame. Peei ingwe ca, maane määme deedei äbiti piyepu niiye nani.’ ⁹ Nää, pui babo biname teeme kaakesea bägrä ne eso pa jaajepi liba teeme mene cängena jaawenemuge? Eewe, pama lica! ¹⁰ Weene pepu pana kaakesea bägrä gemi. Weene liba iyeta Acejiyame me singi kaakesea cängena ituge wawena, piba gone singi awepyeräja teeme bau ca päpäname, yepä apu jiicuye egä, ‘Cine kaakesea bägrä gemi; cine cime kaakesea taatu bine jaawenemusi.’ ”

Yeesu Ten Tääpe Niiyaniya Biname bine Miiji me Jewenemige

¹¹ Yeesu liba Yerusalema me ädige, tabe Galilaya piyepu Samariya gawe teeme ngälugaabe cabu ädige. ¹² Tabe liba yepä cewe me atyaramtige, ten biname bine opopa jewenemige lui cina niyyarage tääpe pita, lepera pita, cama ge. Teepi cudecewe

ca imyemutenige, ¹³ puma cita ca babo tage ca jejisi egä, “Yeesu, Babo Biname, cibibine owecu niwenini!”

¹⁴ Yeesu teebibine jepänemige, jejemige egä, “Naaclege modamoda iiwäreja biname bime bau me teepi weeme tääpe awatnejame egä miiji.”

Siige, gaabe cabu teepi liba eclige, teeme tääpe iyeta miiji me äbitininisi. ¹⁵ Teeme yepä te liba jepänige egä teeme tääpe miiji ge, piba tacnenutige Yeesu bau me, Acejiyame ne babo tage ca ewepyeräjige. ¹⁶ Tabe teemämu gawe cabu ajarige Yeesu me ernge gome, teebine baborage eso ecärige. Pui biname lica Israela biname, yepä Samariya gawe biname ge. ¹⁷ Yeesu biname bine itemlemige egä, “Cane ten biname bine miiji me jewenemine, cije nain cina lete nemi? ¹⁸ Nää, nuuja biname te lica tacnige Acejiyame ne awepyeräjame, yepä ai catecewe biname taatu?” ¹⁹ Siige, Yeesu teebine jejige egä, “Abujängti, ädi määme gaabe cabu. Määme ätrunga te meebine miiji me bii naawenige.”

*Acejiyame me Biname bine Waadena Padare te Lipulipu Tatyaramtigi
(Matayo 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Yoo, poto Parisea sigu biname cina Yeesu ne itemlisi egä Acejiyame me biname bine waadena padare te liba pa tatyaramtepi? Tabe jejemige egä, “Yoo, biname cina äblicäco Acejiyame me biname bine waadena padare ne irecu ca päpäna egä tatyaramtenige. ²¹ Biname cina äblicäco apu iicana egä, ‘Ire, age sena!’, coo ‘Peese nyene!’, ingle Acejiyame te weebibine iwadininige weeme ngenecu cabu.”

²² Tabe piba teeme abiberäja bägrä bine jemige egä, “Padare te pa tädepi weene piba babo singi cane cama lenajame yepä bimu taatu, yepä cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane ama lica pagege pui bimu cabu. ²³ Biname cina piba weebibine pa jijipesi egä, ‘Tabe peese,’ coo ‘Tabe age sena,’ yepä teeme ingwe ca gone naacluge cebine ärngime, ²⁴ingle căme acnenuta te liba cire tatyaramtepi, weene piba cängena umle cire äbitipeye. Yoo, pamlepamle te dume cabu lipu tuungepmeläjuge, iyeta poto yaa-paclyeräjuge, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, căme acnenuta te cuta pepu pana cire läbitepi. ²⁵ Yepä, peei te căro camuge äbita; cane miiji niinăce babo măpurage padare ne păpăna, piyepu ai padare me biname cina cebine pa năgyepesi. ²⁶ Yoo, ujarage Nooa me padare cabu lipu itu äbituji, pepu pana căme acnenuta padare cabu cirege äbita. ²⁷ Pui padare iyeta biname cina deedei tăbitenäjumesi, niye senăjenăjemumesi, piyepu biname cina tawadrecanimumesi, ngălu pui bimu cabu Nooa liba baborage buto cabu me acenutuji. Siige, babo igi te piba tăduji iyeta biname bine eglecimuji. ²⁸ Yoo, Loota me padare cabu lipu itu äbituji, cuta pepu pana căme acnenuta padare cabu cirege äbita. Iyeta biname cina deedei tăbitenäjumesi, niye senăjenăjemumesi, gwidape teletne-măjemumesi, gije sitememăjemumesi, piyepu mete bine serangemăjemumesi, ²⁹ ngălu pui bimu Loota te Sodoma cewe ne liba sebmaluji. Piba muye wiiryere piyepu matimati nuunurage kula cina cabucewe ca sitrametnemuji, siige iyeta

biname bine eglecimujisi. ³⁰ Yoo, biname cina pepu pana mule cire jaawenemepesi cäme acnenuta bimu cabu, teepi liba iyeteta umle cire läbitipesi egä cane Acejiyame bau ca gäne.

³¹ Pui bimu cabu, lui biname te mete toro cabu, lui puupu cabu yaanajuge, tabe miiji lica mete me abacita teeme gwidape äsecreraame, cuta piyepu biname lui te calwacupi cabu gyene, tabe miiji lica cewe me acnenutame. ³² Loota me coga poto cidi me ngene jotwananineye, tabe lipu teeme ingwe gaabe me ire acituji. Yoo, pui bimu cabu gone pepu pana äbita! ³³ Lui biname te singi teeme ai gawecewe ireclota ne teemämu ire atwime, ingle tabe wälu ge teeme ireclota ne apeseraame, tabe toraca ireclota ne cire yaapesarepi; yepä, lui biname te teeme ireclota ne cäme täapume yaapesaruge, tabe toraca ireclota ne cire jääpänepi.

³⁴ Yoo, cane weebibine jijinininine egä cäme acnenuta padare cabu, ciye padare liba, neeneni biname cina piba yepä puupu cabu ute wagräsi: yepä ne cire yaacatepesi, nuuja ne cire yaabmalepesi. ³⁵ Bimu padare liba, neeneni magebi cina wiiti kuu bine kula ca cire jäämulecemepäsi, yepä ne cire waacatepesi, nuuja ne cire waabmalepesi. ³⁶ Neeneni rooriye cina babo calwacupi cabu kaakesea cire jaawenemepäsi: yepä ne cire yaacatepesi, nuuja ne cire yaabmalepesi.”

³⁷ Siige, abiberäja bägrä cina piba teebine itemlisi egä, “Yageyame peei te luma cire läbitepi?”

Yeesu teebibine jejemige egä, “Budrekaake luma, sändäyame cina piyeme labasecretnuge. Pepu pana pui padare te liba cire tatyaramtepi, weene piba umle cire äbitipeye.”

18

Ngene ca Agli Mene Cuubla piyepu Ablaweja Biname poto cidi me

¹ Puma cita ca Yeesu teeme abiberäja bägrä bine jejemige ai ngene ca agli mene umle ceerame egä teepi durau gone äbita Acejiyame ne awejename. ² Tabe apu jiiçige egä, “Yepä cewe cabu puga ge ablaweja biname lui te nuuja singi lica ge Acejiyame täapume, cuta piyepu nuuja singi lica ge biname bime täapume. ³ Cuta puga ge cuubla, lui te ablaweja biname bau me jäje waatnuge jajanenname egä, ‘Cebine näitivityäri căme cubuyame cabu ca uutrutame.’ ⁴ Siige, leca padare cabu pui ablaweja biname te singi lica teebine ätityerame, yepä ingwe ca tabe teemämu jiiçige egä, ‘Cane nuuja singi lica gäne biname bime täapume, coo piyepu Acejiyame täapume, ⁵ yepä ai magebi te cebine mage tii nawenenige, peei name pi cane teebine pa wäätityärepene. Cane liba lica utityärenine, tabe jäje pa twacnepi aima, ngälu siige gloose te cebine pa noomlepi.’ ”

⁶ Siige, Yageyame piba jejemige egä, “Yoo, weene pui conocono ablaweja biname me mene jitecijeye. Weene lipu ngene jotwa-naniniye? ⁷ Pui conocono biname te liba cuubla ne utityäridge teeme tii name pi, Acejiyame lui conocäco gyene, tabe piba teemerage binamewale bine pa yäätityäremepi lui cina teebine ciye bimu cama yaawejanusı? Nää, tabe weebibine wata lica pa itityäripi? ⁸ Cane weebibine jijenininine egä tabe wata pa itityäripi conocäco päpäname. Yepä, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me

äbitujine, cane liba cire tacnenutepene, nää cane biname bine ätrunga cama cire jääpänemepene, coo lica?”

Parisea Sigu Biname piyepu Täks Rarekaake Uutecrena Biname

⁹ Yeesu cuta ngene ca agli mene biname bine jejemige lui cina apu jaangemuge egä teepi conocäco biname gemi, cuta peei name pi iyeta nuuja biname bine gawe me yaapremalemusi.

¹⁰ Tabe apu jiiçige egä, “Neeneni biname cina iiwäreja mete me aacluji irecu ätumutame. Yepä lui Parisea sigu biname ge, cuta nuuja lui täks rarekaake uutecrena biname ge.

¹¹ Parisea sigu biname te jeclajutige, teeme poto cidi me irecu ätumutige egä, ‘Acejiyame, cane meebine eso nääcärenine egä cane lica nuuja biname bime pana gäne, lui cina biname bime gwidape juutecranemusi, nuuja conocono mule jaawenemusi, coo piyepu sargi mule jaawenemusi. Yoo, cane meebine eso nääcärenine egä cane lica gäne ai täks rarekaake uutecrena biname pana.

¹² Iyeta wiik ngalebora cane neeneni bimu cama deedei cäco nanajuge; piyepu iyeta cäme ten rarekaake cabu ca cane yepä nääcärune, siige.’

¹³ Yepä, pui täks rarekaake uutecrena biname te matikolä cudecewe padare cuta jeclajutige. Tabe cabu me lica ire äbitige, yepä ergo ecirige irecu ätumutame, cuta jejige egä, ‘Acejiyame, cebine owecu nawenepi, ingle cane conocono biname gäne.’ ¹⁴ Yoo siige, cane weebibine jijenininine egä pui täks rarekaake uutecrena biname te Acejiyame bau ca kälyä

jepänige teeme niiyaniya mule cabu ca, siige pui conocăo cama acnenutige mete me, yepä pui nuuja te kälyä ne lica jepänige. Ai ingle naace gyene lui biname te teemämu babo me läbituge, tabe matikolä me pagege äbita, cuta piyepu lui biname te teemämu matikolä pana me läbituge, tabe babo me pagege äbita.”

Yeesu Ime Aacitige Bägrä bime papa cabu me Teeme Miiji tääpume

(Matayo 19:13-15; Mareko 10:13-16)

¹⁵ Poto biname cina teeme matimati bägrä bine Yeesu bau me sewademisi tabe ime teeme papa cabu acitename bägrä bime miiji tääpume. Yepä, abiberäja bägrä cina peei mule ne liba jepänisi, teepi piba biname bine jicnecimisi. ¹⁶ Yepä, Yeesu te bägrä bine teeme bau me ala tesoglecmige, cuta abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Bägrä cina saaclege căme bau me. Gone jüübemuye, ingle lui biname bime ätrunga ai matimati bägrä pana me, Acejiyame teebibine yaawademuge. ¹⁷ Cane weebibine toraca jijenininine egä lui biname te singi lica gyene Acejiyame me waadena ne matikolä bägrä pana yaacatuge, tabe licarage abacitame.”

Dogwe Biname te Yeesu ne Edärige

(Matayo 19:16-30; Mareko 10:17-31)

¹⁸ Yepä Israela babo biname te Yeesu ne itemlige egä, “Miijirage abiberäja biname, cane ngena ne miiji wawena iyeteta ireclota ne päpänime?”

¹⁹ Yeesu teebine jejige egä, “Maane ngenome cebine nainite miijirage ca? Acejiyame taatu miijirage gyene, nuuja cina miijirage lica gemi.

²⁰ Maane cotre mene umle gäte egä: ‘Sargi mule

gone; gone biname ne budre me agli; gone gwidape ero; walya aitneja gone; mage babe bine miiji opo gaabe me acita.’ ”

²¹ Siige, pui biname te jejige egä, “Cane bägrä cabu ca iyeta peei cotre bine itu sicwetnane-mumene.”

²² Siige, Yeesu liba teeme mene itecijige, teebine piba jejige egä, “Yoo, mäame yepä gwidape pisi nyene wawename. Mäame gwidape iyeta ewademepi aletna tääpume, pui rarekaake owecumete biname bine ecāranemepi, maane peema cita ca miijimiji gwidape bine cirege pāpāna cabucewe je. Piba tädepi cane cama otnime.” ²³ Yepä, peei biname te liba Yeesu me mene itecijige, tabe babo ngenecu mäpu me äbitige, inge tabe babo dogwe biname ge. Tabe singi lica ge teeme gwidape bine abmaläcema Yeesu cama otnime.

²⁴ Yeesu jepänige egä tabe babo ngenecu mäpu ge, piba jüicige egä, “Mage mäpu gyene dogwe biname cina Acejiyame me waadena cabu äbäcname! ²⁵ Baborage gwidape kamela cibi pana, tabe äblicäco matikolä gaabe epu pana nilo bora me abacita, siige asata, yepä mäpurage gyene cuta peei cabu ca dogwe biname te Acejiyame me waadena cabu abacitame.”

²⁶ Biname lui cina peei mene itecijemige, teepi piba Yeesu ne itemlisi egä, “Piba laati te miiji gyene teeme niiya cabu ca asata iyeteta ireclota ne pāpāname?”

²⁷ Yeesu jejemige egä, “Biname cina äblicäco teemämu peei ne wawena, yepä Acejiyame te miiji gyene iyeta gwidape bine wawenecame.”

28 Peteru piba jejige egä, “Cije cine lipu gemi? Cine iyeta ituge abmala maane cama otnime.”

29 Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, cane toraca mene jijenininine egä lui biname te cewe ne saabmaluge piyepu coga, bägrä, mage, babe, naane, iganewale saabmaläcemuge Acejiyame me biname bine waadena name pi,³⁰ pui biname bucurage cerämu tuwängle pa jääpänemepi ai padare cabu, cuta piyepu ciige padare cabu iyeteta ireclota ne cire jääpänepi.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 20:17-19; Mareko 10:32-34)

31 Yeesu teeme twelb abiberäja bägrä bine biname bime sobe cabu ca mara me ewademige, jejemige egä, “Itecijinege, mine Yerusalema cewe me naclenige. Puma iyeta mene sasa mename biname cina lui ituge oogära cäme poto cidi me toraca me pa läbitipesi. Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine,³² cebine nuuja gawe cabu ca biname bime ime cabu pa nacitepesi. Teepi cebine ätutena pana pa nawenepesi, pa näcnecepesi, piyepu mote ca pa nätyewepesi.³³ Teepi cebine pa nadnanepesi, cuta budre me pa naglepesi, yepä nesae me lui bimu cabu cane pa larpinantepene cääri ireclota me.”

34 Siige, abiberäja bägrä cina cängena lica opo ewatnisi iyeta peei mene bine, ingle teeme aboclomta lui ämlitäneji ge teeme bau ca, peei name pi teeme täápume pajecu lica ge.

Yeesu Ireçu Määsumäsu Biname ne Ireçu Asatame Jewenige

(Matayo 20:29-34; Mareko 10:46-52)

³⁵ Yeesu liba Yeriko cewe mameta me atyaramtige, gaabe wajwa je yepä ireçu määsumäsu biname adnatäneji enajige, gwidape piyepu rarekaake täápume yäätineräjemuge.

³⁶ Pui biname te liba biname guugla itecijige, itemlemige egä, “Ngena te äbitenige?”

³⁷ Biname cina teebine jejisi egä, “Yeesu Nasareta ceweyame te mime cewe ne isuplingtenige.”

³⁸ Tabe puma cita ca babo tage ca jejige egä, “Yeesu, Daawida me Kaakesaare, cebine owecu nawenepi!”

³⁹ Niinäce gaabe biname cina teebine eblawisi, jejisi bojä agime. Yepä, tabe cuta baborage tage ca jejige egä, “Daawida me Kaakesaare, cebine owecu nawenepi!”

⁴⁰ Yeesu imyemutige, mene jejemige ireçu määsumäsu biname ne teeme bau me acaname. Tabe liba teeme mameta me tädige, Yeesu teebine itemlige egä, ⁴¹ “Maane ngeno mäte singi cane mäame täápume wawename?”

Tabe jejige egä, “Babo Biname, cane singi cääri ireçu asatame.”

⁴² Yeesu piba teebine jejige egä, “Ireçu aasati! Määme ätrunga te miiji bii naawenige meebine.”

⁴³ Piba taatu tabe ireçu aasatige päpäname. Tabe piba Yeesu ne ingwe icwige, Acejiyame ne eso ecäranige. Siige, biname cina jepänisi, piba iyeta Acejiyame ne ewepyeräjisi.

19

Yeesu Sakaiyo ne Edäriige

¹ Yeesu peema cita ca Yeriko cewe me abacitige, piyepu gaabe ta isuplingtenige. ² Cewe cabu puga ge täks rarekaake uutecrena babo biname, ngii Sakaiyo, tabe lui mage dogwe biname ge. ³ Yoo, Sakaiyo baborage singi Yeesu ne irecu ca päpäname, yepä äblicäco ge, biname tomi name pi, ingle tabe tuube biname ge, piyepu pui niinäce gaabe biname cina teebine jilyengisi. ⁴ Tabe peei name pi niinäce gaabe me uuwamige, suku-muro piigi uli ne jegelige Yeesu ne puma cita ca päpäname, tabe peei gaabe cabu liba tädige. ⁵ Yeesu liba teeme mameta me atyaramtige, cabu me ire acitige, jepänige, piba jejige egä, “Sakaiyo, wata täini! cane mäame mete cabu page nanajenige.”

⁶ Siige, Sakaiyo wata täinige, babo gege cama teebine teeme mete me ecanige. ⁷ Iyeta biname liba peei ne jepänisi, Yeesu ne jiiicetnisi egä, “Ai biname te singi conocono biname ne ädärame. Tabe teeme mete cabu me cuta abacitenige!”

⁸ Mete je Sakaiyo abujängtige, Yageyame ne jejige egä, “Babo biname, cebine näteciji. Cane cebo iyeta căme gwidape cabu ca pa yäacäremepene owecumete biname bine, cuta piyepu cane liba nuuja biname bime rarekaake angletneja mule ca itu yaawadanemepene, cane fooa rarekaake bine pa yaawecnepene tuwängle me iyeta yepäyepä täapume.”

⁹ Piba Yeesu teebine jejige egä, “Yoo, Acejiyame te ai mete biname bine teeme niiya cabu ca page bisecräremige, ingle Sakaiyo lui Abrahamo me

kaakesaare lui ituge apesera, yepä page bii tacnenutige teeme ingle cabu me. ¹⁰ Yoo, cane lui Acejiyame bau ca ätyepäneji gäne biname me äbitame, cane ai täöpume tädujine: apesäreji biname bine ärngemame teeme niiya mule cabu ca äsecerame, piba Acejiyame bau me waadename.”

*Ngene ca Agli Mene Gol Rarekaake poto cidi me
(Matayo 25:14-30)*

¹¹ Siige, gaabe cabu biname cina Yeesu me mene itecijemige. Tabе mameta ge atyaramta Yerusalema cewe cabu me, piyepu biname cina apu jengemige egä Acejiyame me biname bine waadena padare mametarage gyene gije abacitame. Tabе singi biname bine umle wawename egä waadena padare te camurage gyene, yepä kaakesea pisi nyene ai awagrija padare cabu wawename. ¹² Tabе peei name pi ai ngene ca agli mene teebibine jejemige egä, “Yoo, yepä babo biname te enajuji. Tabе abyemäriге cudecewe gawe me otnime mope biname me ngii puma cita ca päpäname, piba teeme gawe me acnenu-tame. ¹³ Camuge abyemera, tabe ten kaakesea bägrä bine tesoglecemige, teebibine yepäyepä gol rarekaake ecäranemige, jejemige egä, ‘Cane liba biiri, cäme looye cabu je weene kaakesea tewenep-eye ai rarekaake babo me wawename.’ ¹⁴ Yoo, teeme gawe biname cina teebine mage jimuget-nisi, peei name pi poto teeme biname bine teeme ingwe jityepemisi mene cama egä, ‘Cine singi lica ai biname te cime mopeyame täöpume lenajame.’

¹⁵ Peei mene ngänuge, tabe mopeyame ngii ne jepänige, piba tacnenutige. Teeme atyaramta

ingwe ca tabe wata mene jejemige pui kaake-sea bägrä bine, lui cina teeme ten gol rarekaake bine itu sewademumesi, teepi teeme bau otnime. Tabe singi teeme bau ca umle äbitame pui niinäce rarekaake ca teepi lija rarekaake bine bii tepänemumesi. ¹⁶ Yoo, niinäce kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, 'Babo biname, cane ten gol rarekaake bine cuta tepänemumene pui yepä cabu ca.' ¹⁷ Babo biname teebine jejige egä, 'Maane miiji tewenumete. Maane miiji kaake-sea bägrä gäte! Ai ingle naace gyene maane kaakesea cängena tewenumete matikolä gwidape ire atwime, peei name pi page cane ten cewe bine mäame ire atwi cabu pa yaacranemepene.' ¹⁸ Piba nuuja pui kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, 'Babo biname, cane faib gol rarekaake bine cuta tepänemumene pui yepä rarekaake ca maane lui itu näcärepete.' ¹⁹ Babo biname pui kaakesea bägrä ne jejige egä, 'Yoo miiji, cane piba faib cewe bine mäame ire atwi cabu pa yaacranemepene.' ²⁰ Piba nuuja pui kaakesea bägrä te tädige, jejige egä, 'Babo biname, agesa mäame gol rarekaake. Cane cumä täapume cäbletääpe cabu yäämlitune. ²¹ Cane wälu ge mäame täapume, pui name pi cäbletääpe pläsu ngalebora simlitumene. Cane umle gäne maane mage kokre babo biname gäte. Maane ime kaakesea lica jaawenemute, yepä maane gwidape yaawadanemute nuuja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu maane calwacupi deedei yaawademute maane te luma gije lica ätema.' ²² Babo biname te teebine jejige egä, 'Maane niiyarage kaakesea bägrä gäte! Määmerage

mene te meebine naaitnäjige! Maane umle gäte egä cane kokre cama babo biname gäne, lui te gwidape yaawadanemune nuuja biname bime kaakesea cabu ca, piyepu calwacupi deedei bine yaawademune cane te luma gije lica yäätemune. ²³Yoo, maane piba ngena name pi cäme rarekaake lica acita rarekaake ire atwi mete cabu? Piba cane cerämu rarekaake cire jääpänejine pui niinäce rarekaake me kaakesea cabu ca.' ²⁴Babo biname te piba teeme gome kaakesea bägrä bine jejemige egä, 'Peei gol rarekaake ne teeme bau ca juutecreye, teebine ecäreye lui te ten gol rarekaake cama gyene.'

²⁵Kaakesea bägrä cina teebine jejisi egä, 'Babo biname, pui biname me ten gol rarekaake piti nemi!' ²⁶Babo biname te jejige egä, 'Cane weebibine jijeninine egä biname lui teeme kaakesea cabu ca kuu piti nemi, teebine cuta gaabe pa yääcärepenene cerämu kuu waadename, yepä biname lui me kaakesea kuu cäco gyene, cuta teeme lui matimati gwidape piti nemi, peei bine teeme bau ca pa yääyebingemepene. ²⁷Yoo, cäme cubuyame poto cidi me, lui cina singi lica cane teeme mope biname täöpume lenaja, teebibine aima sewademeye, eglecemeye cäme opo gaabe!' "

Yeesu Yerusalema me Abacitige

(Matayo 21:1-11; Mareko 11:1-11; Yoane 12:12-

19)

²⁸Yeesu peei mene jejemige, piba teeme niinäce gaabe me ädige Yerusalema gaabe cabu. ²⁹Tabe liba mameta atyaramta neeneni matimati cewe cabu me, ngii Betepage piyepu Betaniya, lui puga ge Olibi Uli podo cabu jage, teeme neeneni

abiberäja bägrä bine niinäce gaabe me jäätyepige. ³⁰ Camuge ätyepa tabe teebibine jaajige egä, “Äte, iclege niinäce gaabe me, lui cewe peese. Weene liba abaciteniye, piba jepäneniye mamye dongki ne ägräräneji gyene, pui papa cabu biname te camu ge adnata. Peei ne tiibirepeye, aima secanepeye. ³¹ Biname te liba weebibine itemlenige egä, ‘Ngenome jiihireniye?’ piba teebine jejepeye egä, ‘Yageyame te singi gyene teeme täapume.’”

³² Siige, teepi aaclige, iyeta gwidape bine ibibi jepänemäsi Yeesu lipu jaajige. ³³ Egä cäro teepi pui mamye dongki ne jiihiräsi, dongki yageyame cina teebibine äätelmisi egä, “Weene dongki ne ngeno me jiihireniye?”

³⁴ Teepi piba jejemäsi egä, “Yageyame te singi gyene teeme täapume.” ³⁵ Siige, teepi mamye dongki ne Yeesu bau me ecanäsi, teeme cäbletääpe bine papa cabu eretnemäsi, Yeesu ne piba itityäräsi acenutame mamye dongki papa cabu. ³⁶ Yeesu liba ädenige, biname cina teeme cäbletääpe bine gaabe cabu eretnemisi teeme otni täapume.

³⁷ Tabe liba Yerusalema mameta me tatyaramtige Olibi Uli podo cabu ca, gaabe te luma täinige Yerusalema abacitame, puga teeme bucurage abiberäja bägrä cina gije abacitini Acejiyame ne eso ceerame gege cama, piyepu teebine babo tage ca ewepyeräjisi iyeta miijirage ciitaca mule täapume, teepi lui bine ituge päpäna Yeesu bau ca. ³⁸ Teepi jiičemisi egä, “Acejiyame te cime mope biname miiji naawenege lui te Yageyame me ngii cabu tädenite! Mime poode pisi nyene cabucewe je. Acejiyame lui caburage

gyene, jamyacu apaclyera te täduge teeme cabu ca.”

³⁹ Piba poto Parisea sigu biname pui tomi cabu ca Yeesu ne jejisi egä, “Abiberäja Biname, mäame bägrä bine jejemi bojä agime!”

⁴⁰ Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane weebibine jijenininine egä ai biname liba bojä äbitininisi, piba gaabe wajwa lui kula cina ala pa labayipesi!”

Yeesu Ele Engenige Yerusalema Cewe Biname bime tääpume

⁴¹ Yeesu babo cewe Yerusalema mametarage me ädige, cewe ne liba jepänige, tabe owecu cama ele engenige pui cewe biname cina lipu mäpu ne ciige cirege päpäna. ⁴² Tabe jiicemige egä, “Yerusalema cewe biname, miiji page weene umle cama icrajeji lipu gyene poode ne päpäname, yepä page ämlitäneji gyene weeme päpäna cabu ca! ⁴³ Yoo, bimu cina cire saaclepi weeme cubuyame cina piba weebibine cire jiwaclomtipesi; teepi gawe ca caale cire jaawenepesi, iyeta poto ta pepu weeme bau me cire saaclenepi. ⁴⁴ Teepi weeme cewe ne pa jiibyagecepesi cuta piyepu iyeta biname bine cewe caale ngalebora lui cina yaacrajuge; licarage yepä raranga kula ne teeme puupu cabu cire yaabmalepesi, inge weene padare ne lica opo ewatneniye Acejiyame liba weeme bau me otni weebibine niiya cabu ca äsecerame.”

Yeesu Ädige Iiwäreja Mete me

(Matayo 21:12-17; Mareko 11:15-19; Yoane 2:13-22)

⁴⁵ Yeesu ädige iiwäreja mete caale ngalebora me, puma gije abacitige aletnaletna biname bine

äyecrejame, ⁴⁶ teebibine jejemige egä, “Acejiyame te jiicenige Oogäräneji mene cabu egä, ‘Cäme mete lui irecu ätumuta mete täápume cirege lenaja,’ yepä weene te itu setatrongärumeye epu puupu me ero-maame cina luma lämletneräjjininusi!”

⁴⁷ Yoo, piba iyeta bimu gaabegabe Yeesu biname bine yaabiberäjemuge iiwäreja mete caale bora puutucu je. Modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname, piyepu nuuja mope biname cina singi ge teebine aglime, ⁴⁸ yepä teepi padare ne lica jepänisi peei ne wawenname, ingle iyeta biname cina baborage singi teeme mene ätecijame.

20

Ätemla Yeesu me Conocäco poto cidi me Tabu Mule bine Wawenecame
(*Matayo 21:23-27; Mareko 11:27-33*)

¹ Nuuja bimu, Yeesu liba puga ge iiwäreja mete caale bora je biname bine ebiberäjemige piyepu Miiji Mene jejananemige, piba modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina nuuja modamoda biname cama teeme bau me seclige, ² jejisi egä, “Cibibine nijini, mäame ngena conocäco pisi nyene ai mule bine wawenecame? Laati bau ca gyene mäame conocäco?”

³ Yeesu jejemige egä, “Yoo, cäme ätemla cuta pisi nyene weeme täápume. Cebine najeye, ⁴ laati te Yoane ne conocäco yääcärepi tabe biname bine niye ca äcisejame, Acejiyame te coo nää biname bine?”

⁵ Siige, teepi teemeteme mene jitranisi egä, “Mine lipu jejenisi? Mine liba jejenisi egä, ‘Yoane

me conocäco lui Acejiyame bau ca gyene,' tabe piba nijenininige egä, 'Cije weene ngena name pi piba Yoane ne lica jäätrungepeye?' ⁶ Yepä, mine liba apu jejenisi egä, 'Yoane me conocäco lui biname bime cabu ca gyene,' piba ai biname tomi te mibibine kula ca nibyecrininisi, ingle teepi jitru-ngenisi egä Yoane lui Acejiyame me mename biname ge." ⁷ Siige, teepi Yeesu ne jejisi egä, "Cine umle lica gemi laati te Yoane ne conocäco yääcärepi biname bine niye ca äcisejame."

⁸ Yeesu teebibine jejemige egä, "Piba cane cuta weebibine lica jijenininine laati te cebine conocäco näcärepi ai mule bine wawenecame."

Ngene ca Agli Mene Calwacupi Ire Atwi Biname bime poto cidi me
(*Matayo 21:33-46; Mareko 12:1-12*)

⁹ Yeesu piba biname bine ai ngene ca agli mene jejemige egä, "Yepä biname te waina gije bine itemige. Tabe kaakesea biname bime ime cabu ecitige ire atwime, kämäge gaabegabe teepi te poto kuu teebine ceeraname. Tabe piba teeme gawe ne sebmalige leca padare cama. ¹⁰ Yoo, padare liba tatyaramtige waina kuu ngade awacame, tabe pui yageyame te kaakesea bägrä ne jityepige teeme poto kuu bine waadena calwacupi ire atwi biname cabu ca. Yepä, pui calwacupi ire atwi biname cina pui kaakesea bägrä ne etemeläjisi, piba ime taatu jityepisi teeme babo biname bau me. ¹¹ Calwacupi yageyame te piba nuuja kaakesea bägrä ne cuta jityepige, siige calwacupi ire atwi biname cina cuta teebine etemeläjisi, ajiri me jewenisi, piba cuta ime taatu jityepisi. ¹² Calwacupi

yageyame cuta nuuja kaakesea bägrä ne jityepige; siige, pui calwacupi ire atwi biname cuta teebine niya jewenisi, calwacupi cabu ca piba iyecräjisi. ¹³ Piba calwacupi yageyame te jiiçige egä, ‘Cane ngena pa jaawenepene? Cäme ngenecurage bägrä ne pama miiji cane ätyepa. Teepi pama teebine opo gaabe me ecitenisi.’ ¹⁴ Yepä, calwacupi ire atwi biname cina yageyame me bägrä ne liba jepänisi, piba teemeteme ajananinisi egä, ‘Age sena yageyame me bägrä. Tabe te ai calwacupi ne cire yaacatepi. Mine pa yaaglesi, siige calwacupi mime yene.’ ¹⁵ Siige, teepi puma cita ca pui bägrä ne calwacupi cabu ca iyebliñgtisi, piba budre me eglisi.”

Yeesu piba itemlemige egä, “Siige, Pui calwacupi yageyame te ngena ne pa jaawenepi calwacupi ire atwi biname bime tääpume? ¹⁶ Tabe pa tädepi, pui biname bine budre me pa yaaglecemepi, piba teeme calwacupi ne nuuja biname bine pa jaajemepi ire atwime.”

Siige, biname cina liba peei mene itecijemige, jiiçisi egä, “Peei te pepu gone äbita!”

¹⁷ Yeesu piba teebibine ire jetwemige, itemlemige egä, “Piba ngena gyene ai Oogäräñeji Mene me aboclomta? Mene egä:

‘Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi,
baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.’

¹⁸ Cane säne pui kula piiyepu iyeta biname lui cina cäme papa cabu pa yaatrametnemepesi, teepi cuta pa laglemeläjipesi. Cäme kokre te liba yepä biname cabu kula pana pa saatramepi, pui biname te secre pana pa lapliweräjepi.”

*Ätemla Täks Rarekaake Ceera poto cidi me
(Matayo 22:15-22; Mareko 12:13-17)*

¹⁹ Siige, cotre abiberäja biname piyepu modamoda iiwäreja biname cina singi Yeesu ne puirage padare cabu oomlaname, ingle teepi opo ewatnisi egä peei ngene ca agli mene lui teeme poto cidi me. Yepä teepi biname täapume wälu ge, ingle peei biname tomi te singi ge Yeesu täapume. ²⁰ Teepi peei name pi teebine ire ca ecananisi, piyepu teeme poto biname bine jityepemisi Yeesu bau me sinäme abiberäjame. Teepi singi Yeesu ne teeme mene cabu ca oomlaname, piba Rooma cabu ca mope biname me kokre ime cabu acitame. ²¹ Peei name pi pui sinäme abiberäja bägrä cina Yeesu ne itemlisi egä, “Abiberäja biname, cine umle gemi mäame mene piyepu abiberäja lui conocäco gyene. Cine umle gemi egä iyeta biname lui yepä pana gemi mäame opo gaabe je, lica nuuja te baborage, yepä maane iyeta biname bine toraca mene yaabiberäjemute Acejiyame me gaabe poto cidi me. ²² Yoo, maane cibibine nijini, nää miiji gyene cine täks rarekaake Rooma Babo Mope Biname Siisa ne ceerame, coo miiji lica gyene ceera?”

²³ Yepä, Yeesu opo ewatnige egä teepi singi teebine mene cabu ca oomlaname, siige teebibine jejemige egä, ²⁴ “Yepä bulubulu rarekaake secani! Laati me opo piyepu laati me ngii, laati me cewecu pisi nyene ai rarekaake cabu?”

Teepi jejisi egä, “Siisa teemi yene.”

²⁵ Yeesu piba jejemige egä, “Yoo, lui gwidape gemi Siisa me, teebine ecäreye pui, piyepu lui gwidape gemi Acejiyame me, teebine ecäreye pui.”

²⁶ Siige, teepi äblicäco teebine teeme mene cabu ca oomlana puma biname bime sobe cabu. Siige, teepi mutäcäco äbitininisi Yeesu me mene name pi, bojä jegemige.

Ätemla Mene Budre cabu ca Arpinera poto cidi me
(*Matayo 22:23-33; Mareko 12:18-27*)

²⁷ Piba poto Sadukea sigu biname cina Yeesu bau me seclige. Yoo, Sadukea biname cina apu jüicusi egä, “Biname cina lica budre cabu ca cirege arpinera.” Yoo, teepi Yeesu ne itemlisi egä, ²⁸ “Abiberäja biname, Moose te cotre ne mime täápume soogäruji egä, ‘Biname te liba budre läbituge, coga ne bägrä cäco twaabmaluge, teeme igane te miiji cuubla ne acata bägrä wawename teeme naane me ngii täápume.’ ²⁹ Yoo, seben naniganewale icrajuji. Naane te coga ne ocatige, siige bägrä cäco budre äbitige. ³⁰ Piba teeme gomecayame igane te pui cuubla ne ocatige, siige bägrä cäco cuta budre äbitige. ³¹ Pepu cuta äbitige puma cita ca gomeyame täápume, piyepu iyeta teeme iganewale bime täápume, iyeta seben teepi budre äbitininisi bägrä cäco. ³² Ingwe ca pui magebi te cuta budre äbitige. ³³ Yoo, pui bimu cabu budre biname cina liba cirege arpinera ireclotame, piba tabe laati me coga cirege lenaja, ingle iyeta pui seben nanigane cina teebine ocananisi teeme coga täápume?”

³⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, “Yoo, ai gawecewe ireclota cabu magebi rooriye cama lawadrininusi. ³⁵ Yepä, pui magebi rooriye lui cina ibibi gemi cirege arpinera ciige ireclota

cabu lenajame, teepi puma lica awadrecä, ³⁶ cuta puma biname cina lica budre cirege äbita. Teeme ireclota lui Acejiyame me mename seemo pana budre cäco. Teepi Acejiyame me bägrä gemi, tabe lui bine ituge budre cabu ca arpinera ten cama iyeteta lenajame. ³⁷ Yoo, Oogäräneji Mene, Moose lui itu soogäruji, peei cabu mene cuta pisi nyene budre biname me arpinera poto cidi me. Pui padare cabu Moose te jeclajutuji ayeji uli gome, tabe mime Yageyame me mene itecijuji, ingwe ca yoogäruji egä, ‘Cane Abrahamo, Isacako, Yakobu naabibime Acejiyame gäne.’ ³⁸ Yoo, Acejiyame lui ireclota cama biname bime Acejiyame gyene; tabe lica budre biname bime Acejiyame, ingle biname cina lica iyeteta budre, yepä iyeta biname täapume ireclota cuta pisi nyene.”

³⁹ Puma cita ca poto cotre abiberäja biname cina jejisi egä, “Abiberäja biname, maane miiji tiicite!”

⁴⁰ Yoo, pui padare cabu ca biname cina singi lica teebine cääri ätemlejame.

Keriso Laasi Nyene

(Matayo 22:41-46; Mareko 12:35-37)

⁴¹ Yeesu teebibine jejemige egä, “Biname cina lipu jii cemusi egä, ‘Keriso biname bine lui te niiya cabu ca cire yäasecräremepi, tabe Daawida me ingle cabu ca pa tädepi?’ ⁴² Yepä, Daawida teemämu jii cenige Salamo uupera peba cabu egä,

‘Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji:

Maane adnati cäme camu poto cidi ca,

⁴³ ngälu cane mäame cubuyame bine

mäame ernge gawe me cire yaacrane-mepene.’

44 Yoo, Daawida teebine einuji teeme Yageyame ca. Cije Keriso te piba lipu Daawida me kaake-saare gyene?”

Yeesu Umle Mene Jejananemige Cotre Abiberäja Biname bime Mule poto cidi me

(Matayo 23:1-36; Mareko 12:38-40)

45 Iyeta biname cina liba Yeesu me mene jitecijisi, tabe teeme abiberäja bägrä bine jjemige egä, 46 “Cängena ire cotre abiberäja biname bime täöpume. Teepi singi gemi teeme lecaleca cäbletääpe cama otnetnejame, piyepu biname bime bau ca awabla piyepu awepyeräja päpäna aletna puupu cabu. Teepi singi gemi modamoda biname bime puupu cabu adnaterame abasecretna mete cabu, cuta piyepu soriyomu ne liba yaaclitusi, teepi ladna-tärüge miijirage puupu cabu. 47 Teepi cuublacubla bine baborage rarekaake ngälu yääcäremusi, pepu pi teeme gwidape piyepu mete iyeta jäämlemusi, piba teepi lecaleca irecu ätumuta jaawenemusi biname bime sobe cabu. Yoo, teepi teeme mage mäpu daremu ne cirege päpäna!”

21

Cuubla me Owecu Gwidape

(Mareko 12:41-44)

1 Yeesu ire acitige, jepänemige dogwe biname bine lui cina rarekaake ebäcnemisi iiwäreja mete rarekaake acrana gwidape cabu. 2 Tabe piba yepä owecumete cuubla ne jopänige lui te neeneni matimati rarekaake ääsinglantige pui rarekaake acrana gwidape cabu. 3 Siige, tabe abiberäja bägrä

bine jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, ai owecumete cuubla te baborage becitige iyeta pui nuuja biname cabu ca. ⁴ Pui nuuja biname bime rarekaake lui bucurage gemi, piiyepu peei cabu ca teepi poto bine ecärisi, yepä cuu-bla te becitige iyeta teeme lui pisi nyene lenaja täápume.”

Yeesu me Mene Iiwäreja Mete Iigareca poto cidi me

(Matayo 24:1-2; Mareko 13:1-2)

⁵ Poto abiberäja bägrä cina mene abaitninisi iiwä-reja mete poto cidi me egä pui mete me opo jamyacu ge, oplacmeläja kula ca rarangä-neji ge, piiyepu biname cina miijimiji gwidape Acejiyame ne ituge ceera peei mete cängena wawename. Yeesu piba teebibine jejemige egä, ⁶ “Weene ire iyeta ai miiji-miji gwidape, padare te cirege at-yaramta liba iyeta ai kula bine teeme puupu cabu ca cirege äyebenga. Yoo, iyeta cirege iisabeja.”

Mäpu cina Lipu Cirege Otni

(Matayo 24:3-14; Mareko 13:3-13)

⁷ Abiberäja bägrä cina teebine itemlisi egä, “Abiberäja biname, ai mule te liba pagege äbita? Mine lipu peei padare ne pagege opo awatna?”

⁸ Yeesu jejemige egä, “Cängena ire! Piba nuuja te lica weebibine ingletnäjinuge, ingle bucurage biname cina cäme ngüi cabu pa twaatnipesi, mene pa jii cemepesi egä, ‘Cane age säne tabe!’ coo piiyepu, ‘Padare bii tatyaramtige!’ Yepä, pepu biname bime mene gone jäätecijemuye. ⁹ Cuta pi-iyepu, weene liba idre pa itecijanipi egä, ‘Biname cina teeme mopeyame ne cubu cama iyebliingtisi,’ coo, ‘Biname cina cubu jii cenisi,’ piba wälu gone

läbitininuye. Pepu mule pa läbitipesi, yepä ai padare me ngälugaabe cäro camu gyene.”

¹⁰ Tabe piba jejemige egä, “Yepä gawe biname cina nuuja gawe biname cama cubu cire jiicepesi, piyepu yepä mope biname te nuuja mope biname cama cubu cire jiicepäsi. ¹¹ Modamoda ocneja piyepu gane padare cina cewe maramara cabu ta cire twaatnipesi. Niiya pita cina cire twaatnipesi biname bine oomläjecame. Wälu cama cewecu gwidape dume cabu cirege aboclomäja. ¹² Yepä, ai mule cina liba camu ge äbitena, peei niinäce gaabe me, biname cina weebibine pa joomläjicipesi, mäpu cabu pa icranipesi. Teepi weebibine maramara abasecretna mete cabu pa iwadipesi atrana täapume, piba krokeciye mete bora pa ibäcnipesi. Weene mope biname piyepu nuuja modamoda biname bime opo gaabe pa jicljautipi cäme ngii name pi. ¹³ Piba peese nyene weeme padare Miiji Mene teebibine jajenename. ¹⁴ Yoo, weeme ngene atwanena yaacituye, piba bucurage maramara ngene atwanena gone pui padare cabu egä ngena mene teebibine awecnistame, ¹⁵ ingle cane te umle piyepu mene pa icäripene. Piba iyeta weeme cubuyame cina äblicäco pui mene aina, coo äseblecäja. ¹⁶ Yoo, weeme ätrunga cäco inglewale piyepu binamewale cina weebibine weeme cubuyame bime ime cabu pa icäripesi, lui cina weeme poto bine cuta budre me pa yaaglecemepesi. ¹⁷ Iyeta biname weebibine pa jimugetnipesi weeme cäme bau ätrunga name pi. ¹⁸ Yepä, teepi äblicäco weeme ireclota papa acata Acejiyame liba singi lica weeme

budre tääpume. Teeme kokre epu baborage gyene egä tabe ibibi cuta iyeta weeme edingäli cängena ire atwime. ¹⁹ Peei name pi weeme ätrunga cabu cängena jiclajutinuge ngälu weene iyeteta ireclota cabu äbäcname.”

Yeesu Cerämu Mene Jejemige Yerusalema ne Iigareca poto cidi me

(Matayo 24:15-21; Mareko 13:14-19)

²⁰ Yeesu jejemige egä, “Yoo, weene liba bucurage cubu biname bine cire jepänemepeye Yerusalema cewe ne jewaclomäjenisi, piba weene umle gemi egä padare te mameta me täbitenige pui cewe ne iigarecame. ²¹ Piba pui biname lui cina Yu-udea gawe cabu icrajininige, teepi miiji podo cabu me uucratna; piyepu lui cina babo cewe cabu icrajininige, teepi miiji cewe abmala; piyepu lui cina babo cewe kaake poto je icrajininige, teepi miiji lica cewe me äbäcname, yepä cudecewe me miiji uucratna. ²² Ingle pui padare cabu Yerusalema cewe biname cina mäpu daremu cirege päpäna, piba Oogäräneji Mene te ibibi me cire läbitepi. ²³ Ogi nemi pui padare cabu lui mäpumäpu magebi piyepu bägrä ngame meeramera magebi. Mage mäpu padare cire tädepi ai gawecewe cabu me; ai biname cina mäpu daremu cire jääpänesi. ²⁴ Cubuyame cina poto bine cubu turikä ca cire yaaglecemepesi, piyepu nuuja bine ätäyäneji cire jäätyepäjemepesi iyeta gawe mara-mara cabu me. Siige, nuuja gawe biname cina Yerusalema cewe ne cire yiiglicnäjesi, piyepu pui gawe ire jaatwepesi, ngälu pui biname bime padare cire lapirepi.”

*Yeesu me Acnenuta poto cidi me
(Matayo 24:29-31; Mareko 13:24-27)*

²⁵ Yeesu piba jejemige egä, “Maramara cewecu cina cire tateplengäjipesi bimu cabu, piyepu mabye, wale cabu je. Ai gawecewe cabu, maramara gawe biname cina ngenecu niiya cire läbitipesi. Teepi wälu name pi cuta mutäcäco cire läbitipesi, malu te liba uule mumwämu cama cire tädepi, cuta piyepu gobe gotäte te babo uule kuu ne cire saacanepi. ²⁶ Yoo, poto biname cina irecu cire laboclomäjipesi wälu name pi, teepi liba cire jääpänanepesi lui niiya cina totninisi gawecewe iyeta poto ta. Ingle dume cabu lijaliya kokre gwidape piti nemi, pui bine teeme otnetneja gaabe cabu ca cire yääyecräjemepi. ²⁷ Piba cane säne lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane piba carbe cabu cire täinepene baborage kokre piyepu jamyacu apaclyera cama. ²⁸ Yoo, ai mule cina liba cire gije labacitipesi, piba weene abujängipeye, piyepu mope ewepengäjemepeye, ingle weeme äsecrera piba mameta gyene Acejiyame bau otnime.”

*Ngene ca Agli Mene Piigi Uli poto cidi me
(Matayo 24:32-35; Mareko 13:28-31)*

²⁹ Yeesu teebibine piba ai ngene ca agli mene jejemige egä, “Jepänemeye piigi uli piyepu iyeta nuuja uli bine. ³⁰ Kirece laame cina liba täsuge, weene piba umle egä kämäge mameta birige. ³¹ Pepu pana weene liba pui mäpu mule bine cire jääpänemepeye, weene piba umle cirege äbita egä

Acejiyame me biname bine waadena padare te mameta gyene.

³² Cane weebibine toraca jijenininine egä biname lui cina ireclota page ai taje, teepi iyeta budre lica cirege äbita, ngälu iyeta ai mule cina liba cire läbitipesi. ³³ Yoo, dume piyepu gawe cirege apira, yepä cäme mene te lica cirege apira.”

Yeesu Jejemige egä Ireire Lenajame

³⁴ Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ireire inajipi! Miiji lica cäme acnenuta bimu te weebibine buduma mule cabu oomlaname. Weeme ngene atwanena gone acrana singisingi mule cabu, coo sice nänäja cabu, coo piyepu ngenecu mäpu cabu ai gawecewe me gwidape poto cidi me. Piba pui bimu te weebibine lica buduma mule cabu ädära mage, cuta piba dici pana weebibine pa jibrecipi. ³⁵ Ingle pui bimu te cire tädepi iyeta biname bime bau me lui cina ai gawecewe cabu yaacrajuge. ³⁶ Peei name pi ire cama cängena inajipi, piyepu Acejiyame ne yaawejanuye kokre ceerame iyeta pui gwidape cabu ca cängena äsecerame, piba cäme opo gaabe je aclajutäjame, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine.”

³⁷ Siige, pui poto bimu gaabegabe Yeesu biname bine yaabiberäjemuge iiwäreja mete caale bora je. Ciiye liba, tabe babo cewe cabu ca tasatuge Olibi Podo cabu lenajame. ³⁸ Kroke gaabegabe, iyeta biname cina iiwäreja mete me cuta yaacluge teeme mene ätecijame.

22

Gläämu Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Matayo 26:1-5; Mareko 14:1-2; Yoane 11:45-53)

¹ Trii padare mameta ge Israela biname cina liba uutneca cäco buluduu bine yäärwäjemus, lui deedei teepi Äsuplengta Trii ca yaainusi. ² Yoo, iiwäreja babo biname piyepu cotre abiberäja biname cina singi gaabe ne päpäname Yeesu ne aglime, yepä biname bime name pi wälu, teepi singi ogä oomlaname.

Yuuda Mene Jewenige Yeesu ne Awabame Budre tääpume

(Matayo 26:14-16; Mareko 14:10-11)

³ Yuuda lui yepä ge Yeesu me twelb abiberäja bägrä cabu ca, teeme nuuja ngii Isakariyota. Sātani te Yuuda me ngalebora me abacitige. ⁴ Tabe piba modamoda iiwäreja biname piyepu iiwäreja mete awamuta mope biname bime bau me ädige, ten cama mene jicemige lipulipu Yeesu ne teeme ime cabu acitame. ⁵ Siige, teepi gege ge teeme ätityera tääpume, mene jejisi rarekaake daremu teebine ceerame. ⁶ Yuuda teeme mene ecatige, miijirage padare ne jirngige Yeesu ne teeme ime cabu acitame, biname sobe liba lica ge.

Yeesu Teeme Neeneni Abiberäja Bägrä bine Jäätyepige Äsuplengta Trii Wawename

⁷ Teepi uutneca cäco buluduu bine yäärwäjinusi seben bimu ngalebora, siige pui padare me ninäce bimu te tädige teepi liba maamoi plongo bine yaaglecimusi Äsuplengta Trii deedei wawename. ⁸ Yeesu te Peteru naabi Yoane jaajige egä, “Weene

iclege mime deedei amacetnäjame Äsuplengta Trii tääpume.”

⁹ Teepi teebine itemläsi egä, “Maane singi cine ai deedei ne luma wawename?”

¹⁰ Tabe jaajige egä, “Cängena nätecijeye. Weene liba babo cewe me abaciteniye, piba weene biname ne jepäneniye niiye iitana cabu ca lui te tacnenige. Weene teebine ingwe icwepeye, tabe lui mete me abacitenige, weene peei mete me cuta abacitepeye, ¹¹ pui mete yageyame ne jejepeye egä, ‘Cime mene pisi nyene Abiberäja Biname bau ca egä: Puupu lese nyene cane căme abiberäja bāgrā cama Äsuplengta deedei äbitame?’ ¹² Tabe piba baborage cabu puupu ne jiwabenige lui iyeta gwidape cama gyene. Weene puma deedei emacetnäjemepeye!”

¹³ Siige, teepi aaclige, iyeta gwidape ibibi jepänemäsi Yeesu lipu teebibine jaajige. Teepi puga äsuplengta deedei ne emacetnäjäsi.

Yeesu Teeme Abiberäja Bāgrā cama Aareto ne Erwige

(Matayo 26:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinito 11:23-25)

¹⁴ Yoo, padare liba tatyaramtige, Yeesu dade gome adnatige teeme twelb ätyepäneji biname cama. ¹⁵ Tabe teebibine jejemige egä, “Cane baborage singi ai Äsuplengta deedei weene cama äbitame. Cane ebä jepänenine mäpu padare ne, yepä niinäce cane weene cama deedei äbitenine. ¹⁶ Cane weebibine jijenininine egä cane ai äsuplengta deedei ne ingwe ca lica pa jaarwepene ngälu teeme aboclomta toraca me cire läbitepi,

cane liba biname bine niya cabu ca äsecerame, Acejiyame me waadena cabu äbäcname.

¹⁷ Yeesu kwäye ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, piba jejemige egä, “Weene ecateye, iyeta eneye. ¹⁸ Yoo, cane weebibine jijenininine egä cane waina niye ne cuta cääri lica pa yaanepene ngälu padare te cire tatyaramtepi Acejiyame te biname bine waadename.”

¹⁹ Tabe piba buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecige, teebibine ecäremige, jejemige egä, “Ai lui cäme tääpe gyene lui weeme tääpume budre äbitenine. Erweye, cebine ngene apecname.” ²⁰ Deedei ingwe ca, tabe yepä pana mule ca kwäye ne ecatige, jejemige egä, “Ai kwäye te klaje jecnenige weeme tääpume Acejiyame lui kirece mene ituge jaji biname bine niya cabu ca äsecerame, cäme uudi liba tapirenige.

²¹ Yepä, ire! Biname lui te cebine cäme cubuyame bime bau me nawabenige, tabe age sena mine cama ai dade cabu. ²² Yoo, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane budre me ädenine, ingle Acejiyame te singi gyene cane peei ne wawename. Yepä, mage mäpu gyene teeme tääpume lui te cebine cubuyame bime tääpume nawabenige!”

²³ Siige, abiberäja bägrä cina teemeteme ätemläjinisi egä, “Mime tomi cabu ca laasi nyene, lui te peei ne jewenenige?”

Toraca Babo Biname Lipu Gyene

²⁴ Abiberäja bägrä cina jicelisi egä teeme cabu ca lui te babo biname me pagege äbita. ²⁵ Yeesu peei name pi jejemige egä, “Ai gawecewe mope

biname cina teeme biname bine babo kokre cama ire jaatwemusi, piyepu biname cina teebibine yaainemusi ‘Babo Ätityera Biname.’ ²⁶ Yepä, gone teeme pana mule ne yaacatu ye. Eewe, weeme cabu ca laasi nyene baborage, tabe miiji matikolä pana äbita, piyepu weeme babo biname tabe miiji kaakesea bägrä pana lenajame. ²⁷ Yoo, laasi nyene baborage ai neeneni cabu ca, nää biname lui te ladnatuge deedei äbitame, coo biname lui te deedei teeme bau me yaawaduge? Yoo, tabe sine baborage lui te ladnatuge, yepä cane lui weeme täöpume epu pana gäne weeme kaakesea bägrä liiyepu.

²⁸ Yoo, weene cebine lica ituge abmala mine liba mäpu bine jääpänanemepesi, ²⁹ cuta epu pana căme Babe te lipu cebine conocăco ituge ceera cane biname bine waadename, cane cuta pepu weebibine conocăco cirege ceera weene biname bine waadename. ³⁰ Weene piba cabucewe je căme dade cabu deedei cirege äbita piyepu niiye nänäja căme waadena padare cabu. Weene babo puupu cabu cire adnatäripeye Israela biname bime twelb ingle biname bine atraname.”

Yeesu piyepu Peteru

(Matayo 26:31-35; Mareko 14:27-31; Yoane 13:36-38)

³¹ Yeesu jejige egä, “Simona, Simona, cebine näteciji! Satani teeme singi bii jepänige weebibine iyeta apicetnerame, epu pana calwacupi biname te kuu bine mälwä lipu jäämlecäjemuge miiji kuu taatu waadename. ³² Yepä, Simona, cane cuta mäame täöpume ituge awejena egä maane lica mäame ätrunga ne abma-lame. Maane liba pui

apicetnera cabu ca pa tacnenutepete, piba maane määme binamewale bine cuta ngenecu kokre jew-enemepi.”

³³ Peteru jejige egä, “Yageyame, cane amacetnäjäneji gäne maane cama otnime krokeciye mete cabu me, coo budre äbitame.”

³⁴ Yeesu piba jejige egä, “Peteru, cane meebine naajenine egä maane cebine nesae gääbu nainen-ite, paulo te ingwe ca ala sengenenige.”

Yeesu Abiberäja Bägrä bine Umlle Mene Jejemige egä Äsädeca te Teeme bau me Pa Tädepi

³⁵ Yeesu piba teeme abiberäja bägrä bine item-lemige egä, “Pui niinäce padare cabu, cane liba weebibine jityepäjipene rarekaake cäco, bulu diiba cäco, cuta piyepu ernge gwidape cäco, nää weeme singi puga ge nuuja gwidape täöpume?”

Teepi jejisi egä, “Cine singi lica ge nuuja gwidape täöpume.”

³⁶ Yeesu jejemige egä, “Yepä, page laati me bulu diiba piyepu rarekaake piti nemi, tabe miiji ten cama waadena. Piyepu cuta laati te cubu turikä cäco gyene, tabe miiji aletname teeme acwaba cäbletääpe ca. ³⁷ Cane weebibine jijenininine egä Oogäräneji Mene te cäme poto cidi me miiji ibibi äbitame egä, ‘Teebine ecitenisi conocono biname cama yepä.’ Yoo, ngena mene cäme poto cidi me oogäräneji gyene, toraca me äbitenige.”

³⁸ Abiberäja bägrä cina piba jejisi egä, “Yageyame, age tegi neeneni cubu turikä.”

Tabe jejemige egä, “Siige, ibibi gyene!”

*Yeesu Olibi Uli Podo cabu Ireçu Ätumutige
(Matayo 26:36-46; Mareko 14:32-42)*

³⁹ Yeesu piba cewe ne sebmalige, Olibi Uli podo cabu me ädige, teeme bimu gaabegabe mule lipu ge. Teeme abiberäja bägrä cina teeme ingwe ca eclige. ⁴⁰ Tabe liba teeme singi puupu ne joomlige, piba teebibine jejemige egä, “Acejiyame ne ewejaneye egä weene apicetnera cabu ca lica pagege atrametna.”

⁴¹ Tabe piba matikolä äyebtingtige teeme bau ca, epu pana kula me ajara leca liiyepu. Tabe kokorare ääpednutige, Acejiyame ne ewejanige egä, ⁴² “Cäme babe, maane liba singi gäte, ai mäpu ne iyebtingti cäme bau ca, yepä gone jaawenute cäme singi ne, mäame singi ne jewenepi.” ⁴³ Piba mename seemo te cabucewe ca teeme bau me taboclomtige teebine kokre ceerame. ⁴⁴ Yeesu baborage ngenecu mäpu cama ewejanige. Teeme mlage cina uudi ipecu pana sitrametnemige gawe cabu.

⁴⁵ Tabe liba abujängtige teeme ireçu ätumuta cabu ca, teeme abiberäja bägrä bime bau me liba ädige, teebibine ute cabu jepänemige, ingle teepi mage ngenecu mäpu ge. ⁴⁶ Tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngena ute gemi? Arpinärineye, Acejiyame ne ewejaneye egä weene apicetnera cabu ca lica pagege atrametna.”

Yeesu ne Joomlisi

(Matayo 26:47-56; Mareko 14:43-50; Yoane 18:3-11)

⁴⁷ Yeesu liba peei mene cabu jage, piba taatu biname sange te tatyaramtige. Pui biname, ngii Yuuda, lui yepä ge twelb abiberäja bägrä cabu ca,

tabe te opo jewenemige teebibine. Tabe Yeesu gome ädige teebine lakace cabu atecname, teeme awabla mule liiyepu ge. ⁴⁸ Yepä, Yeesu jejige egä, “Yuuda, cane lui te Acejiyame cabu ca tädujine, bi-name me äbitujine, nää maane cebine nawabenite budre me atecna cabu ca?”

⁴⁹ Yoo, Yeesu cama lui abiberäja bägrä cina liba jepänemisi ngena te pa läbitege, teepi jejisi egä, “Yageyame, nää cine miiji agleca cubu turikä ca?”

⁵⁰ Puma cita ca teeme yepä te iiwäreja mope bi-name me kaakesea bägrä ne jemomäntige turikä ca, camu poto tablame ne jeläcnutige.

⁵¹ Yepä, Yeesu jejemige egä, “Siige ai mule!” Tabe ime ne ecitige pui kaakesea bägrä me tablame cabu, teebine miiji me jewenige.

⁵² Piba pui modamoda iiwäreja biname piyepu poto iiwäreja mete awamuta mope biname, piyepu poto Israela modamoda biname bine, iyeta lui cina seclige Yeesu ne oomlaname, tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngenome cubu turikä piyepu gabagaba cama naaclige, epu pana egä cane cubucubu biname gäne? ⁵³ Yoo, cane weene cama liba nanajuge iiwäreja mete caale bora bimu gaabegabe, weene piba singi lica cebine oomlaname. Yepä, ai lui weeme padare gyene, krokeciiye te liba weebibine joomlinige waadename.”

Peteru Yeesu ne Jeinige

(Matayo 26:57-58, 69-75; Mareko 14:53-54, 66-72; Yoane 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Siige, teepi Yeesu ne joomlisi, teebine ecanisi Iiwäreja Mope Biname me mete me. Peteru cudecewe pana teebine ingwe icwige. ⁵⁵ Poto biname

cina muye yuungisi cole puupu cabu puutucu je, puga adnatäreji icrajige, cuta Peteru teeme gome adnatige. ⁵⁶ Yepä mete kaakesea ngulebägrä te teebine jepänige, muye apaclyera cabu adnatäneji ge. Tabe teebine cängena ewatnäjige, piba jüicige egä, “Ai biname te ten cama waatnuge!”

⁵⁷ Yepä, Peteru ainige, jojige egä, “Ngulebägrä, cane umle lica gäne tabe!”

⁵⁸ Matikolä ingwe ca, nuuja biname te teebine jepänige, jejige egä, “Maane cuta yepä teeme tomi cabu ca gäte!”

Yepä, Peteru jejige egä, “Eewe, cane lica!”

⁵⁹ Yepä awa ingwe ca cuta nuuja biname te kokre cama jüicige egä, “Toraca gyene, ai biname ten cama waatnetnäjuge, ingle tabe Galilaya biname gyene.”

⁶⁰ Yepä, Peteru te jejige egä, “Maane lui täöpume jüicenenite, cane umle lica gänel!”

Tabe liba camu peei mene iicema cabu jage, piba taatu paulo te ala sengenige. ⁶¹ Yageyame te tatatrongtige, Peteru ne conocäco ire jetwige, siige Peteru piba ngene jotwige Yageyame lui mene teebine bii jejige egä, “Page paulo te ingwe ca ala sengenenige, niinäce maane nesae gäabu cebine nainenite.” ⁶² Siige, Peteru asatige, mage ele engenige.

Awamuta Biname cina Yeesu ne Niiya Bääclena me Jewenisi

(Matayo 26:67-68; Mareko 14:65)

⁶³ Lui biname cina Yeesu ne jewamutisi, teepi teebine niiya bääclena me jewenisi, piiyepu jidnänenisi. ⁶⁴ Teepi teeme irecu icwabisi cäbletääpe

ca, piba jejisi egä, “Nijini, laati te meebine noororige?” ⁶⁵ Teepi cuta bucurage nuuja niiya mene ca teebine jicnecisi.

Yeesu Israela Mutre Biname bime Opo Gaabe je
(*Matayo 26:59-66; Mareko 14:55-64; Yoane 18:19-24*)

⁶⁶ Bimu te liba tacitige, Israela mutre biname, epu egä modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname, teepi abasecretnige, piba Yeesu ne ecanisi teeme opo gaabe je aclajutame, ⁶⁷ teebine jejisi egä, “Nijini, nää maane Acejiyame bau ca Keriso säte?”

Yeesu teebibine jejemige egä, “Cane liba weebibine jijenininine, weene lica căme mene ätrunga, ⁶⁸ cuta piyepu, cane liba weebibine itemlăjinine, weene lica daremu mene awecnista. ⁶⁹ Yepä, ai padare cabu ca cane lui te Acejiyame cabu ca tädujine, biname me äbitujine, cane Kokre Acejiyame me camu poto ime cabu pa ladnatepene.”

⁷⁰ Teepi iyeta piba itemlisi egä, “Nää maane jicite apu egä maane Acejiyame me Bägrä gäte?”

Tabe teebibine jejemige egä, “Yoo, weene toraca jicemiye egä cane tabe säne.”

⁷¹ Teepi piba ajananinisi egä, “Ngänuge mime nuuja aitneja biname. Cine bii nitacijinige tabe lipu temämu taitnige!” Siige.

23

Yeesu Pilato me Opo Gaabe je
(*Matayo 27:1-2, 11-14; Mareko 15:1-5; Yoane 18:28-38*)

¹ Siige, pui abasecretnäneji biname iyeta abujängige, Yeesu ne ecanisi Rooma ca Mope Biname Pilato bau me. ² Puga teepi teebine aitnejame gije abacitinisi egä, “Cine ai biname ne jepänisi cime biname bine conocono abiberäja cabu ewademige. Tabe teebibine apu jejemige egä täks rarekaake gone ceera Babo Mope Biname Siisa ne, cuta piyepu jejemige egä tabe lui nuuja mope biname gyene, lui me ngii Keriso.”

³ Pilato teebine itemlige egä, “Nää, maane Is-raela biname bime mope biname säte?”

Yeesu jejige egä, “Yoo, maane peega bii jüicite.”

⁴ Puma cita ca Pilato te modamoda iiwäreja biname piyepu tomi cabu lui biname bine jejemige egä, “Cane lica nuuja ingle ne jepänine ai biname ne mäpu cabu acitame.”

⁵ Yepä, teepi kokre cama Pilato ne jejisi egä, “Teeme mara abiberäja cabu ca Yuudea gawe iyeta poto ta tabe biname bine giri jaacranimuge teeme singi acatame. Tabe mene jajanename gije itu labacitepi Galilaya gawe cabu, cuta puma cita ca tädumi aimopo.”

Yeesu Mope Biname Heroda me Opo Gaabe je

⁶ Pilato liba peei mene itecijige, piba itemlemige egä, “Ai, nää Galilaya biname gyene?”

⁷ Tabe liba umle äbitige egä Yeesu lui Galilaya probins cabu ca ge, Heroda luma mope biname täapume enajenige, piba teebine Heroda bau me jityepige, ingle pui padare Heroda cuta Yerusalema cewe cabu enajige. ⁸ Yoo, Heroda te gege äbitige Yeesu ne päpäname, ingle tabe mene ituge ätecija Yeesu poto cidi me, peei name pi

leca padare cama tabe singi ge teebine pöpäname. Tabe babo singi ciitaca mule pöpäname Yeesu bau ca, ⁹ siige teebine bucurage mene ca itemläjige, yepä Yeesu nuuja daremu mene lica jewecnistige. ¹⁰ Yoo, modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina abujängisi, teebine mage kokre mene ca jeitnäjisi. ¹¹ Heroda teeme cubu biname cama piba Yeesu ne niyarage bääclena me jebenisi piyepu niyaniya mene jicemisi teeme poto cidi me. Teepi mope biname me sasa cäbletääpe ca esigrisi, teebine pui cama sewecnistisi Pilato bau me. ¹² Yoo, pui bimu cabu Heroda naabi Pilato biname me äbitäsi. Peei niinäce gaabe me teepi cubuyame ge.

Pilato Yeesu ne Budre me Jitranige

(Matayo 27:15-26; Mareko 15:6-15; Yoane 18:39-19:16)

¹³ Piba Pilato te modamoda iiwäreja biname, mope biname, piyepu iyeta biname bine ala tesoglecemige abasecretname, ¹⁴ teebibine jebemige egä, “Weene ai biname ne secaniye cäme bau me, piyepu cebine najiye egä tabe biname bine niiya mule bine yaabiberäjemuge lui gemi cotre kaake poto ca. Cane teeme ireclota bii jirngine weeme opo gaabe, yepä lica jepänine nuuja niiya ne teeme bau ca iyeta weeme aitneja mene cabu ca. ¹⁵ Cuta Heroda piyepu, tabe nuuja niiya ne lica jepänige teeme cabu, peei name pi teebine cuta sewecnistige. Ai biname te nuuja niiya ne lica ituge wawena lui ibibi gyene teebine budre daremu ceerame. ¹⁶ Cane peei name pi cäme cubu biname bine pa jaajemene

teebine adnaname, piba asatame.” ¹⁷ Yoo, Pilato iyeta kāmäge gaabegabe apu läbitanuge, tabe yepä biname ne krokeciye mete cabu ca saasatuge äsuplengta trii padare cabu, Israela biname cina lui biname tääpume singi.

¹⁸ Siige, iyeta biname cina pui tomi cabu ala abayaninisi egä, “Ai biname ne budre me eglepi! Baraba ne sisati cime tääpume!” ¹⁹ Yoo, pui biname Baraba te cubu ituge iicana Yerusalema cewe ngalebora cewe mope biname me kaakesea biname cama, cuta piiyepu tabe nuuja biname ne ituge agli, peei name pi krokeciye mete bora me itu yaacitepi.

²⁰ Siige, Pilato te singi ge Yeesu ne asatame, peei name pi biname bine cääri jejemige peei poto cidi me, ²¹ yepä teepi jäje ala abayanenisi egä, “Baarge uli cabu jibyecreye; baarge uli cabu jibyecreye!”

²² Yepä, Pilato teebibine nesae me jejemige egä, “Tabe ngena niiya ne ituge wawena? Cane teeme cabu nuuja niiya ne lica jepänine lui ibibi gyene teebine budre daremu ceerame! Cane cäme cubu biname bine pa jaajemene teebine adnaname, piba pa yaasatene.”

²³ Yepä, pui biname cina ala abayaninisi egä teebine baarge uli cabu toto ca äbyecrame. Siige, teeme kokre mene te ibibi äbitige, ²⁴ Pilato piba mene jejemige biname bime singi wawename Yeesu ne budre me acitame. ²⁵ Teepi lui biname tääpume singi, tabe teebine isatige, lui ne cubu name pi piiyepu biname agli name pi krokeciye mete bora me acitäneji ge. Tabе Yeesu ne piba teeme ime cabu ecitige teepi teeme singi ne wawename teeme tääpume.

*Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi
(Matayo 27:32-44; Mareko 15:21-32; Yoane
19:17-27)*

²⁶ Siige, Rooma cubu biname cina Yeesu ne liba ecanisi cewe cabu ca, teepi piba opopa eyisi yepä biname cama, teeme ngii Simona. Tabe Kurene cewe biname ge, lui te babo cewe me tabacitenige calwacupi cewe cabu ca. Yoo, cubu biname cina Simona ne joomlisi, Yeesu me baarge uli ne teeme palace cabu ecitisi, teebine jejisi Yeesu me ingwe ca acaname.

²⁷ Bucurage biname cina Yeesu ne ingwe icwisi. Puga ge poto magebi pui biname tomi cabu lui cina mage ele engenetnemige teeme täápume.

²⁸ Yeesu teeme bau me tatatrongtige, jejemige egä, “Yerusalema magebi, ele gone căme täápume, yepä weene miiji ele weeme täápume piyepu weeme băgrä bime täápume. ²⁹ Ingle naace gyene padare te cire tatyaramtepi, biname cina piba cire jii cemepesi egä, ‘Lipu gege gemi peei magebi lui cina băgrä căco gemi, lui cina băgrä bine lica jäärngecusi piyepu băgrä bine lica ngame meeramera, teepi page cuta lica teeme băgrä bime mäpu jepănanemisi.’ ³⁰ Pui mäpu padare cabu biname cina podo bine cire jaajemepesi egä, ‘Cibibine nitrugărineye!’ piyepu doro bine cire jaajemepesi egä, ‘Cibibine nicwabărineye!’ ³¹ Yoo, teepi cebine liba apu nawenenisi, cate uli pana nărgenisi, teepi piba weebibine lipu cire jiwenipesi, weene lui cina maaje uli pana gemi?”

³² Rooma cubu biname cina cuta nuuja neeneni biname bine aacanisi Yeesu cama yepä padare cabu budre me wawename, yepä pui neeneni lui

niiyarage mule biname ge. ³³ Teepi iyeta liba pui puupu cabu me atyarige, ngii Mopekaake, puga Yeesu ne baarge uli cabu toto ca jibyecrisi. Teepi pui neeneni niiya mule biname bine cuta uli cabu jääbyecrisi, yepä biname Yeesu me camu poto ca, cuta nuuja teeme säwäci poto ca. ³⁴ Yeesu jejige egä, “Cäme Babe, ai niiya mule ne iyebtingti mäame ngene atwanena cabu ca, ingle teepi toraca umle lica gemi teepi ngena ne tewe-nenisi.”

Rooma cubu biname cina matimati kula cabu teeme ngii bine yoogäremisi, piba yiisabäjemisi pui kula bine umle äbitame egä teepi lipulipu Yeesu me cäbletääpe bine abelename. ³⁵ Yoo, biname cina ire tääpume imyemutemige. Israela mope biname cina teebine niiya bääclena me jewenanisi, jejisi egä, “Tabe nuuja biname bine niiya cabu ca yääsecräremuge, tabe miiji cuta teemämu ai niiya cabu ca asata, tabe liba toraca Acejiyame bau ca jajeji gyene Keriso tääpume!”

³⁶ Rooma cubu biname cina teebine cuta niiya bääclena me jewenanisi. Teepi teeme mameta me eclige, caapocapo waina niiye singi ge ceerame, ³⁷ piba jejisi egä, “Maane määmämu ai niiya cabu ca asati, maane liba nää toraca Israela biname bime mopeyame gäte!”

³⁸ Yoo, ai oogära mene teepi ecitisi Yeesu me baarge uli cabu mope gome egä, “Ai biname lui Israela biname bime mopeyame gyene.”

³⁹ Siige, yepä pui niiya biname lui Yeesu me wajwa je acitäneji ge, tabe cuta teebine jicnecige egä, “Maane lui Acejiyame me Keriso gäte, nää?”

Piba ai niiya cabu ca asati, cuta piyepu cibibine nisati!”

⁴⁰ Yepä, pui nuuja te niinäceyame ne eblawäjige egä, “Nää, maane wälu lica gäte Acejiyame täapume? Mine iyeta yepä pana daremu cabu temi. ⁴¹ Mime daremu lui conocäco gyene, mime niiya mule ibibi gyene, yepä tabe, nuuja niiya mule ne lica ituge wawena. ⁴² Tabe puma cita ca Yeesu ne jejige egä, “Maane cäme täapume ngene totwepi, maane liba biname bine waadename cire twaatnepi!”

⁴³ Yeesu teebine jejige egä, “Cane meebine naajenine, maane page cane cama naanajenige Acejiyame me jamyacu lenaja puupu cabu.”

Yeesu me Budre

(Matayo 27:45-56; Mareko 15:33-41; Yoane 19:28-30)

⁴⁴ Yoo, bimu duusa liba äbitige, bimu te gawe me lica sepa-clyärige, krokeciye te iyeta gawe ne sicwabige nesae awa cama. ⁴⁵ Pui padare cabu baborage cäbletäape lui iiwäreja mete cabu atecwanteji ge, pui te äderärige, siige neeneni pargi äbitäsi. ⁴⁶ Yeesu piba babo ala abayige egä, “Cäme Babe, cäme seemo ne mäame ime cabu ecitenine!” Tabe peei mene jiicige, siige budre äbitige.

⁴⁷ Yoo, Rooma cubu biname bime mope biname te liba peei mule ne jepänige, Acejiyame ne ewepy-eräjige egä, “Toraca, ai lui conocäco biname ge!”

⁴⁸ Yoo, iyeta lui biname cina abasecretnige puma ireme, teepi liba peei mule ne jepänisi, iyeta piba dare adnaninisi, ngenecu mäpu cama äcnärige mete me. ⁴⁹ Yepä, iyeta lui cina umlerage gemi Yeesum täapume, cuta piyepu lui magebi

cina ten cama seclumi Galilaya Probins cabu ca, teepi cudecewe pana amyemuteji icrajige peei mule bine päpäname.

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(Matayo 27:57-61; Mareko 15:42-47; Yoane 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Puga ge yepä biname ngii Yoosepa, lui Israela biname bime matikolä cewe cabu ca, ngii Arimatea. Tabe conocäco, miiji biname ge lui Acejiyame me biname bine waadena padare ne jewagrijenige. Tabe Israela mutre biname bime abasecretna cabu ge, yepä singi lica ge teeme atrana piyepu waweneca Yeesu poto cidi me. ⁵² Tabe Pilato bau ädige, Yeesu me budrekaake täöpume itinärige. ⁵³ Tabe piba Yeesu me budrekaake baarge uli cabu ca sitrungamtige, lecaleca cäbletääpe ca tope etnige, piba gape cabu isinglantige, puupu cabu ecitige. Pui gape lui kula uureji ge, kirece wawenäneji ge, piyepu lica ituge nuuja biname ne acita puma. ⁵⁴ Bimu lui Fraide ge, Sabade bimu me amacetnäja bimu, piyepu teeme Sabade bimu mameta ge atyaramta.

⁵⁵ Pui magebi lui cina Yeesu cama seclumi Galilaya Probins cabu ca, teepi Yoosepa cama eclige, gape ne engrärisi, ewatnäjisii Yeesu me budrekaake lipu ge acitäneji puma. ⁵⁶ Teepi piba mete me äcnärige, miiji lengo ngängye bine emacetnäjemisi teeme tääpe ne ingwe ca piba apyacame.

Yepä, Israela biname bime Sabade bimu cabu teepi ngene oocinisi teeme cotre lipu jiiicusi.

24

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(Matayo 28:1-10; Mareko 16:1-8; Yoane 20:1-10)

¹ Sande krokerage, pui magebi cina lui miiji lengo gwidape bine tewenimumesi, teepi pui cama gape me eclige. ² Teepi puma jepänisi egä kula te apeträngteji ge gape gaabe cabu ca, ³ siige ebäcnisi, yepä Yageyame Yeesu me budrekaake ne lica jepänisi. ⁴ Teepi puga jeclajutemige mara-mara ngene atwanena cama, piba taatu neeneni biname cina apaclyäreji cäbletääpe cama teeme gome jaaclajutige. ⁵ Magebi cina wälu name pi ergo eciretnemige gawe me. Pui neeneni cina teebibine jejemäsi egä, “Weene ngenome gape cabu ireclota biname ne jirngeniye? ⁶ Tabe ama lica gyene; tabe barpinantige ireclota me! Yoo, weene ngene jotwineye tabe lui mene weebibine ituge jaji weene liba Galilaya je egä, ⁷ ‘Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine, biname me äbitujine, cane miiji niiyaniya mule biname bime ime cabu lenajame. Teepi cebine baarge uli cabu pa näbyecrepesi budre me, yepä nesae me lui bimu cane pa larpinantepene ireclota cama.’ ”

⁸ Magebi cina pui mene piba ngene jotwinisi, ⁹ gape cabu ca täcnärininisi, peei mule ne jeitnäjisii pui lebin abiberäja bägrä bime bau me piiyepu iyeta bime bau me lui cina ten cama ge. ¹⁰ Pui magebi lui Mariya Magadala, Yoana, naabi Mariya Yakobu me mage, cuta piiyepu poto lui ten cama ge. Yoo, teepi peei mule poto cidi me ätyepäneji biname bine jejemisi, ¹¹ yepä pui magebi bime mene teepi lica jitrungemisi, ingle

apu jengemige egä walya mene ge. ¹² Yepä, Peteru te abujängtige, gape gome me uuwamige. Puga gape cabu me äcupige, apepmeläjige, cäbletääpe taatu bine jepänemige lui ca teeme tääpe ne tope setnumesi. Tabe piba mete me acnenutige, mage ngene jotwananige ngena te bii bäbitige.

*Yeesu Neeneni Biname cabu me Aboclomtige
Emaus Gaabe cabu
(Mareko 16:12-13)*

¹³ Pui yepä bimu cabu, neeneni Yeesu me biname cina Emaus cewe me aaclige. Peei lui cebo-cebo bimu me otni ge Yerusalema cabu ca. ¹⁴ Teepi mene abaitnenäsi iyeta gwidape poto cidi me lui cina pui nesae bimu cabu täbitimesi. ¹⁵ Egäcäro teepi liba mene ajana piiyepu ätemleja cabu ge, Yeesu piba mameta me tädige, piiyepu ten cama gaabe cabu ädige. ¹⁶ Yepä, teepi biname taatu jepänäsi, äblicäco teebine opo awatna. ¹⁷ Yeesu teebibine ääte-mlige egä, “Weene ngena poto cidi me jiicenemige gaabe cabu?”

Teepi puma cita ca ngenecu mäpu cama äämyemutige. ¹⁸ Teeme yepä te, ngii Kleopa, teebine jejige egä, “Maane pama yepä taatu biname gäte Yerusalema cabu ca lui te umle lica ngena mule cina täbitimesi ai nesae bimu ngalebora!”

¹⁹ Tabe äättmlige egä, “Ngena mule?”

Teepi jejemige egä, “Pui mule cina Yeesu Nasareta ceweyame täöpume lui cina täbitimesi. Pui biname te Acejiyame me mename biname ge. Tabe kokre ciitaca mule bine jaawenemuge, piiyepu kokre cama mene jaajanemuge. Iyeta

biname cina teeme kokre ne opo sewatnumesi egä Acejiyame bau ca ge. ²⁰ Cime modamoda iiwäreja biname piiyepu nuuja mope biname cina teebine Rooma ca mope biname me ime cabu secitumesi budre tääpume. Piba Rooma cubu biname cina teebine baarge uli cabu tibyecrumesi. ²¹ Yoo, cine cime ngene atwana teeme cabu itu yaacitepesi egä tabe pama peese nyene biname Israela biname bine niiya cabu ca äsecrera. Cuta peei taatu lica, page lui nesae me bimu gyene peei mule ingwe ca. ²² Page poto magebi cime tomi cabu ca teepi cibibine mutäcäco me niwenininisi. Teepi liba krokerage gape gome eclige, ²³ teeme budrekaake ne lica jepänisi puma. Siige, teepi täcnärige, cibibine nijinininisi egä neeneni mename seemo bine jääpänisi lui cina teebibine jejemäsi egä Yeesu ireclota gyene. ²⁴ Yoo, piba poto cime tomi cabu ca gape ne engrärisi. Teepi iyeta gwidape bine pepu jepänemisi magebi cina lipu jiicemisi, yepä teepi Yeesu ne lica jepänisi.”

²⁵ Yeesu piba teebibine jaajige egä, “Weene lipu pi umle cäco gegi? Weene däägudägurage joomleniye sasa mename biname bime mene! ²⁶ Weene cire umle läbitejiye egä biname bime niiya cabu ca äsecrera biname te miiji mäpurage padare ne päpäna, piba peei cabu ca jamyacu apaclyera padare cabu me abacitame.” ²⁷ Puma cita ca Yeesu teeme tääpume eboclomäjige iyeta mene lui teeme poto cidi me oogäräneji gemi. Tabe gije abacitige mene cabu ca Moose lui bine itu soogäremuji, puma cita ca teeme mene te otnige iyeta sasa mename biname bime cabu ca.

28 Siige, teepi lui cewe me singi otni, pui mameta me atyaränisi, piba Yeesu tabe otni taatu äbitige, 29 yepä teepi teebine jiibecläsi, jejäsi egä, “Maane cine cama naanajege! Bimu te mameta gyene äpula, krokeciye me äbitenige.” Peei name pi tabe teeme mete me abacitige ten cama lenajame. 30 Tabe ten cama dade cabu adnatige, buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, piba itrecige, ääcäriige teebibine. 31 Teeme irecu piba pajecu me äbitininisi, siige teebine opo ewatnäsi, yepä tabe puma cita ca teeme bau ca äyebtingige. 32 Teepi piba teemeteme ajanäsi egä, “Toraca, mime ngenecu cina niclonige gaabe cabu, tabe liba mene nijanige piyepu Oogäräneji Mene bine mime täapume eboclomäjemige!”

33 Teepi dade gome ca wata abujengtäsi, Yerusalema cewe me acnenutäsi, puga edäremäsi pui lebin abiberäja bägrä bine piyepu ten cama lui biname cina abasecretnige. 34 Puma iyeta jaajisi teebibine egä, “Yageyame te toraca barpinantige! Tabe Simona bau bii taboclomtige!”

35 Piba pui neeneni cina teebibine jejemäsi teeme täapume ngena te äbitige gaabe cabu, piyepu teepi lipu Yageyame ne opo ewatnäsi, tabe liba buluduu ne itremantige.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberäja Bägrä bime bau me

(Matayo 28:16-20; Mareko 16:14-18; Yoane 20:19-23; Apostolo 1:6-8)

³⁶ Teepi liba peei mene cabu jage, piba taatu Yageyame Yeesu te teeme gome jeclajutige, teebibine jejemige egä, “Poode weene cama yaanajege!”

³⁷ Teepi cälu te jitemige wälu name pi, ingle teepi apu jenge-mige egä, “Cable gyene ai!” ³⁸ Yepä, tabe teebibine jejemige egä, “Weene ngenome ngenecu jiclonininige? Ngenome neeneni ngene atwanena cama gemi?” ³⁹ Jepänemeye cäme ime piiyepu cäme ernge. Cane säne! Cebine noomleye, piba umle äbitininiye, ingle cable te lica mäju piiyepu kaake cama ge, weene cebine lipu näpäneniye tääpe cama.”

⁴⁰ Tabe peei mene jejemige, teeme ime ernge je-wabemige. ⁴¹ Siige, teepi camuge cängena ätrunga, ingle teepi mutäcäco äbitininisi gege name pi. Tabe peei name pi teebibine itinäriige egä, “Nää, deedei pisi nyene?” ⁴² Teepi teebine toce cibi ecärisi, ⁴³ tabe ecatige, siige teeme opo gaabe je erngige.

⁴⁴ Tabe piba teebibine jejemige egä, “Age tema pui mule cane lui poto cidi me weebibine ituge jaji liba weene cama nanajepi. Yoo, cane apu jijipene egä iyeta Oogäräneji Mene cäme poto cidi me miiji ibibi me äbita; apu ge pui mene Moose lui itu soogäremuji, piiyepu mename biname lui mene soogäremujisi, cuta piiyepu iyeta Salamo uupera cabu lui mene.”

⁴⁵ Tabe piba teeme ngene atwanena jiiitnemige Oogäräneji Mene cängena umle äbitame. ⁴⁶ Tabe teebibine jejemige egä, “Apu mene oogäräneji ge egä, Keriso, Israela biname bime niiya cabu ca äsecrera biname te miiji mäpu piiyepu budre päpäna, piba nesae bimu ingwe ca cirege arpinenta budre cabu ca. ⁴⁷ Cuta apu oogäräneji ge egä, biname cina miiji

ai mene jajanena iyeta mene maramara biname bine. Pui kaakesea miiji Yerusalema cewe cabu gije abacitame, piba cuta jajanena iyeta poto ta. Teepi miiji biname bine jajanena egä biname lui cina niiya mule cabu ca latatrongärininusi piyepu cebine nätrungusi, Acejiyame teeme niiya mule bine pa yäyebingemepi teebibine teeme biname me wawenecame. ⁴⁸ Weene lui ire arbi biname gemi iyeta ai mule poto cidi me. ⁴⁹ Yoo, cane weeme bau me pa tätyepene cäme Babe te lui ne ituge jaji weebibine ceerame, peei lui Aceji Seemo gyene. Yepä, weene ama ai babo cewe cabu inajininige ngälu teeme kokre te cabucewe ca pa täinepi weeme cabu me.”

Yeesu ne Ecatige Cabu me

(Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-11)

⁵⁰ Yeesu teeme abiberäja bägrä bine ewademige Yerusalema cabu ca Betaniya cewe mameta me. Puma tabe ime aawepäntige miiji ne acitame teeme cabu me. ⁵¹ Egäcäro teebibine miiji ecäremige, tabe teebibine sebmalemige. Acejiyame me kokre te teebine cabu me ewepäntige. ⁵² Abiberäja bägrä cina teebine ewepyeräjisi, piba babo gege piyepu ngenecu miiji cama äcnärige Yerusalema cewe me. ⁵³ Teepi iiwäreja mete caale bora yaacrajuge, puga Acejiyame ne eso yäcäranusi.

Siige mene ngälu peese.

Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbd2dfe4